

งานวิจัย

เรื่อง บทบาทของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
เพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

งานวิจัย เรื่อง บทบาทของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพื่อสนับสนุน
งานความมั่นคง พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม ISSN 0858-8751
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2561 จำนวน 250 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ.2537

© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ผู้อำนวยการ	: พลตรี อภิศักดิ์	สมบัติเจริญนนท์
รองผู้อำนวยการ	: พันเอก กิตติ	คงสมบัติ
	: พันเอก อรรคเดช	ประทีปอุษานนท์
หัวหน้าโครงการ	: พันเอก นิรุจ	ดวงปัญญา
รองหัวหน้าโครงการ	: นาวาอากาศเอกหญิง จุฬารัตน์	เพชรวิเศษ
	: พันเอก สุทัศน์	คร่ำในเมื่อง
นักวิจัย	: พันโทหญิง ปิยะนุช	ปีบัว
พิสูจน์อักษร	: พันตรีหญิง เฉลียว	เหมหงษ์
	: จำเอก สามภพ	ศรีอักษร
	: จำอากาศโท ชาญชัย	วังวงศ์
	: นาง ชุตินธร	เหมแก้ว
	: นาง กัญจนีพร	มหาวรากุล

จัดพิมพ์โดย

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

งานวิจัย

เรื่อง บทบาทของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง

บทคัดย่อ

เรื่อง บทบาทของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างการดำเนินงาน ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในภารกิจสนับสนุนงานความมั่นคง รวมถึง ศึกษาจุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ในการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในภารกิจการสนับสนุนงานความมั่นคง รวมถึง ศึกษาแนวทางและบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคง สำหรับขอบเขตของการวิจัย มุ่งเน้นการปฏิบัติงานและการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ทั้ง กองบัญชาการ สำนักงานทหารพัฒนา สำนักงานสนับสนุน หน่วยพัฒนาการพิเศษ และ ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย นทพ. รวมถึง สนภ.1 – 5 ทั้งหมดในภาพรวม ห้วงปี 2560 โดยดำเนินตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณสืบค้นข้อมูลปฐมภูมิด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม รวมถึงการแจกแบบสอบถาม การสืบค้นข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารเกี่ยวกับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยเน้นโครงการต่างๆ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่มีอยู่ รวมทั้งแนวโน้มสถิติต่างๆ ที่ผ่านมา เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อหาข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพื่อให้สามารถสนับสนุนการดำเนินงานด้านงานความมั่นคงได้อย่างสมบูรณ์ รวมถึง วิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) วิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้าง นทพ. และการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีความเหมาะสม ส่งผลทำให้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการสนับสนุนงานความมั่นคงของกองทัพไทย ในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคงและเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบและประชาชน เพื่อให้มีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อกองทัพไทย โดยมีพันธกิจที่สำคัญ คือ (1) เติบโตทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (2) สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การช่วยเหลือประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขภัยและภัยพิบัติ และ (3) สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย สำหรับข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ มิติภายนอกในระดับหน่วย คือ การสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชนยังคงต้องดำเนินการต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ทุรกันดาร ส่วนมิติภายใน คือ การพัฒนาขีดความสามารถกำลังพล มุ่งเน้นการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ในทุกด้าน สามารถรับมือกับภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป การปรับโครงสร้างการจัดองค์กร เพื่อตอบสนองงานการพัฒนาเพื่อความมั่นคง และการช่วยเหลือประชาชนจะทำให้หน่วยสามารถดำเนินการได้ในทุกรูปแบบ สามารถเผชิญต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำนำ

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันการดำรงไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็นเกี่ยวกับ นโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความมั่นคงของชาติสนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย โดยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้ดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ตาม 8 แผนงานหลัก ดังนี้ (1) แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม ถนนหนทางนับเป็นปัจจัยสำคัญในการนำความเจริญเข้าไปสู่ท้องถิ่นพร้อม ๆ กับการนำผลผลิตของผู้คนออกมาสู่ตลาด (2) แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ (3) แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ (4) แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ (5) แผนงานการสาธารณสุข (6) แผนงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (7) แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา (8) แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่นๆ

ผู้วิจัยจึงหยิบยกการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาอันมีประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy issue) 4 ประเด็น ที่สามารถตอบสนองต่อความสำเร็จตามเป้าประสงค์ ได้แก่ (1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เติบโตสถาบันพระมหากษัตริย์ (2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพของ คน ชุมชน พื้นที่ ให้เกื้อกูลต่อการผนึกกำลังป้องกันประเทศ (3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนของชาติ และ (4) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาองค์กร โดยศึกษาเปรียบเทียบกับนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ด้านการป้องกันประเทศ นโยบายความมั่นคงแห่งรัฐ นโยบายของกระทรวงกลาโหม และ นโยบายและวิสัยทัศน์ของกองบัญชาการกองทัพไทย

โดยพิจารณาถึงความสอดคล้อง ความเหมาะสม และบทบาทต่างๆ ของหน่วย
บัญชาการทหารพัฒนา เพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะและ
บทบาทของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนงานความมั่นคงที่มี
ประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

บทคัดย่อ

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1	บทนำ	1
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.3	ขอบเขตของการวิจัย	7
1.4	วิธีการดำเนินการวิจัย	7
1.5	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
1.6	คำจำกัดความ	9
บทที่ 2	ทฤษฎี แนวความคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	15
2.1	ส่วนที่ 1 ทฤษฎีและแนวความคิดว่าด้วยการพัฒนา ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ	15
2.2	ส่วนที่ 2 ทฤษฎีความมั่นคงต่างๆ	23
2.2.1	บทบาทของกองทัพตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560	23
2.2.2	(ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)	23
2.2.3	(ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย ความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2560 – 2564)	28
2.2.4	(ร่าง) ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม 20 ปี	35
2.2.5	นโยบายรัฐบาลของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี	38
2.2.6	นโยบายของ พลเอก ธารไชยยันต์ ศรีสุวรรณ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561	39
2.3	ส่วนที่ 3 เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย	57
3.1 ประวัติความเป็นมา	57
3.2 ภารกิจ หน้าที่ และการจัดส่วนราชการ ภารกิจ และ การจัดของหน่วยขึ้นตรงหน่วย บัญชาการทหารพัฒนา โครงสร้าง การดำเนินงาน และผลการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560	59
3.3 วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	77
3.4 ผลการศึกษากรณีศึกษาการปฏิบัติงานของหน่วย บัญชาการพัฒนาต่างๆ เพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง ที่แสดงให้เห็น ศักยภาพ และโอกาส (Strength & Opportunity) จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค (Weakness and Threats) ข้อเสนอแนะบทบาท การดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	87
3.4.1 กรณีศึกษา : การฝึกบรรเทาสาธารณภัย (HADR) การฝึกคอบร้าโกลด์ 2018 (ครั้งที่ 37) ณ ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา (ศฝภ.นทพ.)	87
3.4.2 กรณีศึกษา : การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง และส่งเสริมความเข้มแข็งภาคประชาชน สำนักงานพัฒนาภาค 5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (สนภ.5 นทพ.)	90
3.4.3 กรณีศึกษา : การขับเคลื่อนงานตามแผนแม่บท โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ รอยต่อศรีสะเกษ และอุบลราชธานี	91

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4.4 กรณีศึกษา : การดำเนินงานหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 22 สำนักงานพัฒนาภาค 2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นพค.22 สนภ.2 นทพ.)	93
3.4.5 กรณีศึกษา : การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงฯ บ.ทางหลวง ต.บ้านแก่ง อ.นาแก จ.นครพนม	94
3.4.6 กรณีศึกษา : การดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (หนองปลาเค้า) บ.โพนทา ต.กุดตาไก่ อ.ปลาปาก จว.นครพนม	94
3.4.7 กรณีศึกษา : การดำเนินงานหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 26 สำนักงานพัฒนาภาค 2 (นพค.26 สนภ.2 นทพ.)	95
3.4.8 กรณีศึกษา : โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ดงยออันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บ้านโนนสวรรค์ หมู่ 8 ต.พังขว้าง อ.เมือง จ.สกลนคร	96
3.5 สรุปผลการศึกษกรณีศึกษาการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่างๆ เพื่อสนับสนุนงานความมั่นคงที่แสดงให้เห็นถึง ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) และ ข้อเสนอแนะ บทบาทในการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนงานความมั่นคง	97

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities)	97
3.5.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats)	99
3.5.3 ข้อเสนอแนะ	100
บทที่ 4 วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	105
4.1 การปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	106
4.2 ผลการศึกษาบทบาทของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง	110
4.2.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในภารกิจ สนับสนุนงานความมั่นคง	110
4.2.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ในการดำเนินงาน ของหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนาในภารกิจการสนับสนุนงานความมั่นคง	114
4.2.3 เสนอบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนาที่เหมาะสมในการสนับสนุนงาน ความมั่นคง	130
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	139
5.1 สรุป	139
5.2 ข้อเสนอแนะ	149
บรรณานุกรม	153
ภาคผนวก	155

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันการดำรงไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็นเกี่ยวกับ นโยบายวางแผน อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความมั่นคงของชาติสนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีการจัดหน่วยประกอบด้วย

กองบัญชาการ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีหน้าที่ควบคุมบังคับบัญชา วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล เพื่อให้งานฝ่ายอำนาจการ งานฝ่ายกิจการพิเศษ การปฏิบัติงานพัฒนา และการปฏิบัติการกิจอื่น ๆ บรรลุภารกิจ ตามที่ได้รับมอบหมาย มีหน่วยขึ้นตรง 9 หน่วย แบ่งเป็น 3 กลุ่มภารกิจ ประกอบด้วย กลุ่มปฏิบัติการจำนวน 6 หน่วย ได้แก่ สำนักงานพัฒนาภาค 1 – 5 และหน่วย พัฒนาการพิเศษมีหน้าที่เป็นส่วนปฏิบัติหลักในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง และช่วยเหลือประชาชน (หน่วยพัฒนาการพิเศษเป็นหน่วยงานก่อสร้างใช้ในการช่วย ส่วนรวม เพื่อสนับสนุนงานของสำนักงานพัฒนาภาคให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น) สำนักงาน พัฒนาภาคทั้ง 5 สำนักงาน มีหน่วยขึ้นตรงประกอบด้วย หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 6 หน่วย รวมทั้งสิ้น 30 หน่วย ตั้งอยู่ทุกภาคของประเทศ รวมถึง หน่วยช่างพัฒนา มีหน้าที่ก่อสร้าง ซ่อมบำรุงเส้นทาง สะพาน ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น การพัฒนาบ่อน้ำบาดาล รวมทั้งงานช่างอื่นๆ รวมถึง สถานีวิทยุกระจายเสียง มีหน้าที่ ส่งกระจายเสียงเผยแพร่ข่าวสาร วิชาการด้านต่างๆ เกี่ยวกับอาชีพและความเป็น

อยู่ของประชาชน เป็นสื่อที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ทหาร และรัฐบาล นอกจากนี้ยังมี กลุ่มศึกษาและวิจัยจำนวน 2 หน่วย ได้แก่ สำนักงานทหารพัฒนา มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ปศุสัตว์ วิชาชีพด้านการช่าง ให้แก่ทหารกองประจำการและประชาชน นอกจากนี้ได้ดำเนินการวิจัยพัฒนา และส่งเสริมการขยายพันธุ์สัตว์ การผสมเทียม และการผลิตอาหารสัตว์ มีหน่วย ขึ้นตรงประกอบด้วย กองการสนับสนุนและขยายพันธุ์สัตว์ กองการเกษตรและ สหกรณ์ หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 1 - 5 ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย ที่มีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้เป็นศูนย์ฝึกการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทา ภัยพิบัติของอาเซียน และกลุ่มสนับสนุน จำนวน 1 หน่วย ได้แก่ สำนักงานสนับสนุน ที่มีหน้าที่สนับสนุนงานด้าน ส่งกำลัง ซ่อมบำรุง การขนส่ง และการบริการอื่น ๆ ให้แก่หน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมทั้งให้การบริการทางการแพทย์แก่กำลังพลของหน่วย และครอบครัว ตลอดจน ประชาชนทั่วไป

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้ดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน ในท้องถิ่นต่างๆ ตาม 8 แผนงานหลัก ดังนี้ (1) แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม ถนนหนทางนับเป็นปัจจัยสำคัญในการนำความเจริญเข้าไปสู่ท้องถิ่นพร้อม ๆ กับการนำผลผลิตของผู้คนออกมาสู่ตลาด (2) แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อาทิ การผลิตน้ำเชื้อแช่แข็ง เพื่อผสมเทียมให้แก่แม่โคพันธุ์พื้นเมืองของเกษตรกร การผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดสนับสนุนเกษตรกร การจัดตั้งโครงการประมงหมู่บ้าน ประมงโรงเรียน รวมทั้งการผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้าเพื่อเป็นอาหารสัตว์ การเพาะพันธุ์ กล้าไม้ยืนต้น โครงการสหกรณ์การเกษตรซึ่งในปัจจุบันมีสหกรณ์การเกษตรในความ ดูแลรับผิดชอบของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จำนวน 35 แห่ง กระจายอยู่ทั่ว ทุกภูมิภาค (3) แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ (4) แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ ได้แก่ การสร้างถนนภายในหมู่บ้าน การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การสร้างระบบประปา หมู่บ้าน ระบบประปาภูเขา การสร้างถังเก็บน้ำฝน สร้างศาลาประชาคม ศาลาที่พัก ริมทาง และ สนามเด็กเล่น (5) แผนงานการสาธารณสุข การสร้างสถานีอนามัยให้

แก่หมู่บ้านและประสานขอรับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ประจำสถานีอนามัย รวมถึง จัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ออกไปให้บริการถึงหมู่บ้าน (6) แผนงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เช่น สร้างอาคารเรียน จัดหาอุปกรณ์การเรียน การกีฬา ทุนการศึกษา และส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การจัดตั้งศูนย์เยาวชน การฝึกอาชีพ ให้แก่เยาวชน รวมทั้งการขยายโอกาสทางการศึกษาและฝึกอาชีพแก่ทหารกองประจำการ (7) แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา เช่น หอกระจายข่าว และสถานวิทยุกระจายเสียงของหน่วย (8) แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่นๆ ซึ่งการช่วยเหลือตามแผนงานนี้จะกระทำในนามศูนย์บรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (ศบภ.นทพ.)

ทั้งนี้ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีวิสัยทัศน์คือ “หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานชั้นเยี่ยมของกองทัพไทยในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง โดยเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และประชาชนมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อกองทัพไทย” และมีพันธกิจคือ (1) เติบโตจนสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (2) สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การช่วยเหลือประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยและภัยพิบัติ และ (3) สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ ตลอดจนปฏิบัติการอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

การปฏิบัติงานที่จะตอบสนองต่อความสำเร็จตามเป้าประสงค์นั้น หน่วยบัญชาการทหารพัฒนากำหนดให้มีการปฏิบัติภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy issue) 4 ประเด็น ดังนี้ (1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เติบโตจนสถาบันพระมหากษัตริย์ (2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพของ คน ชุมชน พื้นที่ ให้เกื้อกูลต่อการผืนกกำลังป้องกันประเทศ (3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนของชาติ และ (4) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาองค์กร

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาประเทศในระยะยาวเพื่อขับเคลื่อนประเทศสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ความมั่นคงประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ดังนี้ (1) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สร้างจิตสำนึกของชนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (2) ปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศ พัฒนาความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายอำนาจ และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม (3) ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เน้นการเสริมสร้างกระบวนการสันติสุขและแนวทางสันติวิธี การส่งเสริมระบบงานยุติธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเหมาะสม ขจัดความขัดแย้ง ลดความรุนแรง และพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของประชาชนตามแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” (4) บริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล โดยพัฒนาความร่วมมือเป็นหุ้นส่วน ยุทธศาสตร์ความมั่นคง โดยร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียน พัฒนาพื้นที่ชายแดนและชายฝั่งทะเล เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม เร่งรัดจัดทำหลักเขตแดน แก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อน และพัฒนาศักยภาพการตรวจคนเข้าเมือง ทั้งระบบ (5) พัฒนาระบบ กลไก มาตรการ และความร่วมมือระหว่างประเทศ ทุกระดับ รักษาดุลยภาพของความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ ภัยคุกคามข้ามชาติ ภัยก่อการร้าย และเสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ (6) พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการฉกฉวยกำลังป้องกันประเทศ พัฒนาโครงสร้างกำลังและยุทธโธปกรณ์ที่เหมาะสมแก่การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความมั่นคง การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ พร้อมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการรักษาสันติภาพในกรอบสหประชาชาติ (7) พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และระบบการบริหารจัดการภัยพิบัติ และความมั่นคงรูปแบบใหม่ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ โดยมีการบริหารจัดการในแนวทางที่มีการจัดลำดับความสำคัญและเสริมหนุนต่อกัน และ (8) ปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวคิดสู่แนวระนาบมากขึ้น กำหนดการบริหารจัดการที่ครบวงจร และยั่งยืน พัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการดำเนินการ และให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม 20 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการด้านการป้องกันประเทศและด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงกลาโหมให้เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อให้กระทรวงกลาโหมมุ่งสู่องค์กรที่ “มีกองทัพชั้นนำมีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคง และมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค” โดยยึดถือ 1 แนวคิดทางยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation) (2) การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence) และ (3) การป้องกันเชิงรุก (Active Defence) สำหรับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหมมุ่งตอบสนองวัตถุประสงค์มูลฐานด้านความมั่นคงของประเทศ จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ (1) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (2) สถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขดำรงอยู่อย่างมั่นคง (3) สถานการณ์ภายในประเทศมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข และ (4) ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร รวมทั้ง กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 6 ประเด็น ดังนี้ (1) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ (2) การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ (3) การรักษาความมั่นคงของรัฐ

(4) การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน (5) การสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชน และ (6) การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีทั้งหมด 10 ยุทธศาสตร์ โดยมี 6 ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ดังนี้ (1) การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ (2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (3) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน (4) ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง และยั่งยืน (6) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย (7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ (8) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม (9) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ และ (10) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด ประจำปีงบประมาณ 2561 ได้แก่ (1) เป็นสถาบันหลักในการพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน ความมั่นคงของรัฐ พิทักษ์เขตดินแดนสถาบันพระมหากษัตริย์ และผลประโยชน์ของชาติ (2) พัฒนาประเทศตามแนวทางพระราชดำริ และเป็นที่ยิ่งของประชาชน (3) ดำรงความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศในกรอบอาเซียนระดับภูมิภาค และการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติ (4) สนับสนุนรัฐบาล และคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ และการปฏิรูปประเทศ และ (5) บริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษา “บทบาทของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง” ว่าสอดคล้องและสนับสนุนกับ นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการป้องกันประเทศ นโยบายความมั่นคงแห่งรัฐ นโยบายของกระทรวงกลาโหม นโยบายและวิสัยทัศน์ของกองบัญชาการกองทัพไทย รวมถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยพิจารณาจากการศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้าง การดำเนินงาน ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานด้านความมั่นคง รวมถึง ศึกษาจุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ในการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในภารกิจสนับสนุนงานความมั่นคง รวมถึง ศึกษาแนวทางและบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาโครงสร้าง และการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

1.2.2 เพื่อศึกษาศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในภารกิจสนับสนุนงานความมั่นคง

1.2.3 เพื่อศึกษาจุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ในการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในภารกิจสนับสนุนงานความมั่นคง

1.2.4 เพื่อเสนอบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคง

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 การวิจัยจะศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้าง การดำเนินงาน ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่

สามารถสนับสนุนการดำเนินงานด้านการพัฒนาการป้องกันประเทศ รวมถึง ศึกษา จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ในการดำเนินงาน ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในภารกิจการสนับสนุนงานความมั่นคง รวมถึง ศึกษาแนวทางและบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่ เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคง

1.3.2 ด้านประชากรและสิ่งที่ศึกษา ดังนี้

1.3.2.1 เอกสารเกี่ยวกับ นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการป้องกันประเทศ นโยบายความมั่นคงแห่งรัฐ นโยบายของกระทรวงกลาโหม นโยบายและวิสัยทัศน์ของกองบัญชาการกองทัพ ไทย รวมถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

1.3.2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ / กลุ่มตัวอย่าง : ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ ต่างๆ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ

1.3.3 ด้านห้วงเวลาศึกษา : ห้วงระยะเวลา ธ.ค.60 – ส.ค.61

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.4.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.4.1.1 การสืบค้นข้อมูลปฐมภูมิด้วยการสัมภาษณ์ สังเกตแบบ มีส่วนร่วม การแจกแบบสอบถาม

1.4.1.2 การสืบค้นข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารเกี่ยวกับหน่วยบัญชา ทหารพัฒนา โดยเน้นโครงการต่างๆ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่มี อยู่แล้ว รวมทั้งแนวโน้มสถิติต่างๆ ที่ผ่านมา เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ สถานภาพปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย

1.4.2.1 แบบสอบถาม (Surveys) การปฏิบัติงานของโครงการสำคัญ ต่างๆ ของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

1.4.2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อหาข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพื่อให้สามารถสนับสนุนการดำเนินงานด้านงานความมั่นคงได้อย่างสมบูรณ์

1.4.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) วิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.5.1 ได้เรียนรู้รับทราบข้อมูล ศักยภาพ และโอกาส ความท้าทายและประเด็นที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมของ นทพ.

1.5.2 ได้แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในภารกิจสนับสนุนงานความมั่นคงในอนาคต ซึ่งสามารถกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่อไป

1.5.3 กองบัญชาการกองทัพไทย และหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สามารถใช้ข้อมูลและแนวคิดจากโครงการศึกษาวิจัยนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างและการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนงานความมั่นคงได้ดีขึ้น

1.6 คำจำกัดความ

1.6.1 กองบัญชาการ กองทัพไทย หมายถึง กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และส่วนราชการอื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551

1.6.2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันการแทรกซึมบ่อนทำลาย ความมั่นคงของชาติ ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยาของประเทศในท้องถิ่นทุรกันดารและในพื้นที่ที่กำหนดเพื่อการป้องกันอธิปไตย และรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ รวมทั้ง พัฒนา

กำลังพลของทหาร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

1.6.3 ความมั่นคงแห่งชาติ หมายถึง การที่ชาติหรือรัฐมีเอกราช สวัสดิภาพของประชาชนอยู่ในความปลอดภัย ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีระเบียบวินัย และมีวัฒนธรรม

1.6.4 ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ หมายถึง ภัยคุกคามที่มีได้เกิดจากการรบไม่ได้มุ่งรุกราน หรือยึดครองดินแดน แต่คุกคามต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคง โดยรวมของประเทศต่อไป

1.6.5 งานความมั่นคง หมายถึง การปฏิบัติงานเพื่อทำให้ชาติหรือรัฐมีเอกราช สวัสดิภาพของประชาชนอยู่ในความปลอดภัย ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีระเบียบวินัย และมีวัฒนธรรม

1.6.6 งานความมั่นคงของ นทพ. หมายถึง การปฏิบัติงานเพื่อทำให้ชาติหรือรัฐมีเอกราช สวัสดิภาพของประชาชนอยู่ในความปลอดภัย ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีระเบียบวินัย และมีวัฒนธรรม ซึ่ง นทพ. แบ่งเป็นแผนงานหลัก 8 แผนงาน ได้แก่

1) **แผนงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม** เป็นการก่อสร้าง และซ่อมปรับปรุงเส้นทาง ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ราษฎรได้รับความสะดวกในการสัญจร รวมทั้ง การขนส่งผลผลิตทางการเกษตร หรือการประกอบอาชีพอื่น ในหนึ่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เมื่อมีกำลังพลและเครื่องจักรกลครบตามอัตรา จะมีขีดความสามารถในการก่อสร้างทางลาดยางได้ ประมาณ 10 กิโลเมตรต่อปี และสร้างทางลูกรังได้ประมาณ 30 กิโลเมตรต่อปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ นทพ. ได้รับในแต่ละปี

2) **แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์** เป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้ราษฎรได้ มีความรู้ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร การปศุสัตว์ และการประมงที่ถูกต้อง รวมทั้ง การจัดตั้งกลุ่มตามสาขาอาชีพ โดยเน้นให้เกิดวงจรการดำเนินงานที่ราษฎรสามารถนำไปขยายผลต่อไปได้ เช่น การผลิตและจัดหา

สุกร, เป็ด, ไก่ และ พืชผักสวนครัว เพื่อแจกจ่ายแก่ราษฎร และสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล การผสมเทียมโค โดยใช้น้ำเชื้อพ่อโคพันธุ์แท้จากต่างประเทศที่ นทพ. ผลิตได้เอง การผลิตพันธุ์ปลาชนิดต่าง ๆ ที่มีความต้องการของตลาด เพื่อแจกจ่ายแก่ราษฎรและแหล่งน้ำตามธรรมชาติ การสนับสนุน และส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ เช่น การสร้างโรงเรือนเพาะเห็ด โรงเพาะชำ การส่งเสริมการปลูกพืชผักสมุนไพร ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับ การสร้างฟาร์มเลี้ยงสัตว์ การสนับสนุนพืชและสัตว์เศรษฐกิจ

3) **แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ** เป็นการช่วยเหลือราษฎรให้มีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคอย่างพอเพียง ทั้งน้ำเพื่อการเกษตร และการอุปโภคบริโภค แบ่งเป็นงานแหล่งน้ำผิวดิน และงานน้ำใต้ดิน สำหรับงานน้ำผิวดิน ได้แก่ การขุดสระเก็บน้ำ ขุดคูระบายน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำเดิม ซึ่งมีขีดความสามารถดำเนินการได้ประมาณ 280,000 ลูกบาศก์เมตรต่อหนึ่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ต่อปี สำหรับงานแหล่งน้ำใต้ดิน ได้แก่ การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ทั้งบ่อน้ำตื้นและบ่อน้ำลึก มีขีดความสามารถดำเนินการได้ประมาณ 300 แห่งต่อสำนักงานภาคต่อปี

4) **แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ** เป็นแผนงานที่ดำเนินการเพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ พร้อมจัดสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์ที่จำเป็นให้กับชุมชน เช่น การสร้างถังเก็บน้ำฝน สร้างระบบประปาหมู่บ้าน สนามเด็กเล่น ศาลาประชาคม การแจกจ่ายถังเก็บน้ำพื้อ ขนาดความจุ 3,000 ลิตร เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง ประมาณไม่ต่ำกว่า 1,500 ถังต่อปี

5) **แผนงานสาธารณสุข** เป็นการช่วยเหลือราษฎรที่เจ็บป่วยด้วยการจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ให้บริการตรวจรักษา รวมทั้ง ส่งเสริมสุขภาพอนามัย แนะนำการป้องกันโรค และการดำเนินชีวิตที่ถูกหลักสุขอนามัย นอกจากนั้นยังดำเนินการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น เพื่อให้ราษฎรในชนบท มีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค

6) **แผนงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม** เป็นมุ่งเน้นส่งเสริมเพื่อเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาให้แก่เยาวชน ด้วยการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียน

การศึกษาออกโรงเรียนการขยายโอกาสทางการศึกษา และการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ รวมทั้ง กระตุ้นให้ราษฎรร่วมส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา ตลอดจนอนุรักษ์วัฒนธรรม ประจําถิ่น

7) แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา เป็นแผนงานที่มุ่งให้ประชาชนได้มีโอกาสรับทราบข่าวสารที่ถูกต้อง ตลอดจนการปลูกฝังอุดมการณ์ ให้เกิดความรัก และเทิดทูนในสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ด้วยสื่อทุกชนิดที่มีอยู่ โดยกำหนดนโยบายให้ผลิต และจัดรายการในภาคเอฟเอ็มบางส่วน และ ภาคเอเอ็มทั้งหมด โดยใช้เจ้าหน้าที่ของหน่วยเองเป็นผู้ดำเนินการ

8) แผนงานสังคมสงเคราะห์ และอื่นๆ เป็นแผนงานที่ให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรผู้ยากไร้ รวมทั้ง ผู้ประสบภัยธรรมชาติ และภัยพิบัติต่างๆ ทั้งในระยะแรก ระยะฟื้นฟู และการพัฒนาสภาวะแวดล้อมในระยะยาวหลังภัยพิบัติผ่านพ้น

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวความคิด และ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวความคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและแนวความคิดว่าด้วยการพัฒนา

2.1 ส่วนที่ 1 ทฤษฎีและแนวความคิดว่าด้วยการพัฒนา

2.2 ส่วนที่ 2 ทฤษฎีความมั่นคงต่างๆ

2.2.1 บทบาทของกองทัพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560

2.2.2 (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

2.2.3 (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2560 – 2564)

2.2.4 (ร่าง) ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม 20 ปี

2.2.5 นโยบายรัฐบาลของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

2.2.6 นโยบายของ พลเอก ธารไชยยันต์ ศรีสุวรรณ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561

2.3 ส่วนที่ 3 เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ส่วนที่ 1 ทฤษฎีและแนวความคิดว่าด้วยการพัฒนา : ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ

2.1.1 ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามลำดับขั้น (The Stages of Economic Growth Theory)

เจ้าของทฤษฎีนี้คือ W.W. Rostow เป็นทฤษฎีที่เน้นหนักไปในทางการพัฒนาระบบการผลิต การขยายตัวด้านการผลิต การกระจายผลผลิต ซึ่งจะ

ทำให้ระบบเศรษฐกิจเจริญก้าวหน้า โดยมี 5 ขั้นตอน คือ 1) ระบบเศรษฐกิจสังคมแบบดั้งเดิม (Tradition Society) เป็นเศรษฐกิจของมนุษย์สังคมดั้งเดิม ผลผลิตจึงมีน้อย ครอบครัวเป็นหน่วยงานสังคมที่สำคัญที่สุด ทำหน้าที่ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค 2) ขั้นเตรียมการพัฒนา (Precondition for Take - off) เป็นระบบที่สังคมได้มีการติดต่อกับค้าขายกับสังคมภายนอกมากขึ้น ผลผลิตกลายเป็นการผลิตเพื่อส่งขายมากขึ้น ขั้นนี้มีการนำเทคโนโลยีวิธีการใหม่ๆ มาใช้มากขึ้น มีการสร้างทุนพื้นฐานอย่างกว้างขวาง 3) ขั้นเข้าสู่กระบวนการพัฒนา (Take-off Stage) เป็นระยะที่มีการตื่นตัวด้านการลงทุนทุกสาขาทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การศึกษา 4) ขั้นทะยานเข้าสู่ภาวะของความอุดมสมบูรณ์ (Drive to Maturity Stage) มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่างๆ การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ แรงงานส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานที่มีฝีมือ มีเครื่องทุ่นแรงเข้ามาใช้แทนแรงงานคนมาก สถานภาพของคนในสังคมส่วนใหญ่ และ 5) ขั้นอุดมสมบูรณ์ (Stage of High Mass Consumption) ประชาชนมีการบริโภคที่สมบูรณ์ โดยทั่วหน้ากัน มีการจ้างงานเต็มที่ ประชาชนจะมีความรู้สึกมั่นคง ดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (Gracia, 1985) ทฤษฎีนี้สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชนได้ เพราะการพัฒนาชุมชนนั้นมีลักษณะเป็นกระบวนการ คือมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่สัมพันธ์กันและต้องใช้เวลาในการที่จะปรากฏผลออกมา ดังนั้นในการพัฒนาชุมชนจึงต้องดำเนินงานเป็นขั้นตอน มีการแก้ไขปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสม และนำไปสู่ขั้นตอนสูงขึ้นเสมอจนกระทั่งบรรลุจุดหมายปลายทาง

2.1.2 ทฤษฎีฝนหล่นจากฟ้า (Trickle Down Effect Theory)

ทฤษฎีนี้มีแนวความคิดว่าคนในสังคมนั้นมีหลายระดับชั้น แต่ละระดับมีความสามารถในการรับการพัฒนาได้ไม่เท่ากัน ในขณะที่ทรัพยากรสำหรับใช้ในการพัฒนาถืออยู่อย่างจำกัด หากนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดแบ่งเฉลี่ยให้กับทุกคนในสังคมในจำนวนที่เท่าๆ หรือมาจัดสรรให้เกิดผลประโยชน์ต่อทุกคนในปริมาณที่เท่ากันแล้วประโยชน์ที่เกิดขึ้นในสังคมก็จะมีไม่มากเท่าที่ควร เพราะการเร่งรัด

พัฒนาจะมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น งบประมาณ ทรัพยากร เทคโนโลยี และคุณภาพของประชากร ดังนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจจึงต้องให้เกิดขึ้นกับกลุ่มคนที่มีความพร้อมหรือได้เปรียบในสังคมก่อน เมื่อคนกลุ่มนี้สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่แล้ว ผลของการพัฒนา ก็จะค่อยๆ กระจายลงมายังกลุ่มคนชั้นกลาง และคนยากจนในสังคม แต่อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชนได้โดยในขั้นตอนของการดำเนินงานนั้นต้องมีการเตรียมการหลายด้าน ประการสำคัญคือการเตรียมคนต้องคำนึงกลุ่มคนที่พร้อมที่สุดในชุมชนก่อน ซึ่งได้แก่ผู้มีฐานะอันจะกิน และกลุ่มผู้นำในชุมชน แล้วจึงไปสู่กลุ่มคนอื่นๆ (สนธยา พลศรี, 2533)

2.1.3 ทฤษฎีการกระจายรายได้ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Redistribution with Economic Growth Theory)

ทฤษฎีนี้เห็นว่าการสนับสนุนการพัฒนาในกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นคนชั้นสูงนั้น สามารถบรรลุผลได้อย่างรวดเร็วมั่นคง แน่นนอนกว่าการลงทุนให้เสมอภาคกันทุกคนในสังคม โดยมีมาตรการต่างๆ ดังนี้ 1) การให้ความสำคัญต่อสาขาต่างๆ ในการพัฒนาที่สำคัญคือ การเกษตรผู้ที่ไม่มียี่ดดิน ทำกินของตนเอง ตลอดจนผู้ที่ยายแรงงานรับจ้างทางการเกษตรในรูปแบบต่างๆ ด้วย 2) การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบท เพื่อยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของชาวชนบท โดยส่งเสริมให้มีความสามารถในการเพิ่มผลผลิต การให้บริการของรัฐในเรื่องต่างๆ เช่น การส่งเสริมการเกษตรแผนใหม่ การชลประทาน การตลาดสินค้า น้ำดื่ม น้ำใช้ การคมนาคม การสื่อสาร 3) การให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อเทคนิคการผลิตที่ใช้แรงงานมากกว่าการใช้ทุน เช่น การระดมการสร้างงานฝีมือในรูปแบบต่างๆ การประหยัด การใช้ทุน และเงินตราจากต่างประเทศ 4) การควบคุมประชากรให้มีจำนวนที่สามารถเพิ่มคุณภาพได้อย่างเต็มที่ 5) การกำหนดกลุ่มประชากรที่ยากจน เพื่อหาแนวทางในการกระจายรายได้ และการพัฒนาได้ตรงจุด 6) การปรับปรุงเรื่องโอกาสให้กลุ่มคนยากจน เพื่อให้เข้าถึงการบริการจากรัฐบาล ทฤษฎีนี้นำมาใช้งานพัฒนาชุมชนได้เป็นอย่างดีเพราะเป็นการมุ่งการกระจายผลของการพัฒนาไปสู่กลุ่มคนที่พึ่งตนเองไม่ได้

2.1.4 ทฤษฎีความทันสมัย (Modernization Theory)

เป็นทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่คล้ายกับทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม การพัฒนาที่นำไปสู่ความทันสมัยจะต้องอาศัยกระบวนการอันก่อให้เกิดอุตสาหกรรม การขยายความเป็นเมือง การยกระดับความมีเหตุผลของประชาชน โดยเน้นการพัฒนาทางวัตถุเป็นสำคัญ มีการกำหนดเป้าหมายหลักไว้ล่วงหน้าในเชิงปริมาณที่ชัดเจน รูปแบบการพัฒนาแบบทันสมัย 3 รูปแบบ คือ 1) การเคลื่อนไหวทางกายภาพ หมายถึง การนำเอาสิ่งใหม่ๆ หรือของใช้ทันสมัยเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ 2) การเคลื่อนไหวทางจิต เป็นการเคลื่อนไหวทางค่านิยม รสนิยม ความรู้สึกนึกคิดที่ก้าวไกลออกไปจากสภาพของความเป็นจริงในขณะนั้น 3) การเคลื่อนไหวทางสังคม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคม หรือทางเศรษฐกิจ เช่น บุคคลที่มีการศึกษาสูงขึ้น ประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงานมากขึ้น หรือเมื่อมีรายได้มากขึ้น ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นก็เกิดการเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจขึ้น ทฤษฎีนี้อาศัยทฤษฎีเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก (Neo-Classic Theory) และทฤษฎีสังคมศาสตร์ของอเมริกันมาประยุกต์เป็นกรอบการวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งจุดเน้นของแนวคิดทฤษฎีนี้ คือ การที่จะพัฒนาประเทศให้ทันสมัยนั้นต้องมีการดำเนินไปในทุกด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง ความรู้สึกนึกคิด และความรู้ของคนในสังคม ทั้งนี้ ทฤษฎีภาวะทันสมัยเน้นในเรื่องต่อไปนี้เป็นคือ 1) เน้นการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยอุตสาหกรรมเป็นตัวนำในการพัฒนา 2) เน้นบทบาทของรัฐในการวางแผนจากส่วนกลาง (Top – down Planning) 3) เน้นพัฒนาสังคมเมือง (Urbanization) โดยสร้างสังคมเมืองให้ทันสมัย 4) เน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และ 5) เน้นการใช้ทุนเข้มข้นจากภายนอกประเทศ

2.1.5 ทฤษฎีการด้อยพัฒนาและการพึ่งพา (Underdevelopment and Dependency Theory)

ทฤษฎีการด้อยพัฒนาและการพึ่งพาเป็นทฤษฎี 2 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่าการด้อยพัฒนาเกิดขึ้นพร้อมๆ กับการพัฒนาและการพัฒนาประเทศแบบนิยมของประเทศตะวันตก คือ สาเหตุของการด้อยพัฒนาในประเทศโลกที่สาม ช่องว่างของการพัฒนาดังกล่าวนี้นี้เนื่องจาก ลัทธิล่าอาณานิคม และการถือเอาประโยชน์ของประเทศพัฒนา แล้วจากประเทศในโลกลที่สามนั่นเอง ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ทำให้ประเทศโลกที่สามอยู่ในลักษณะประเทศบริวารอยู่ภายใต้ขอบข่ายของอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจเป็นแหล่งวัตถุดิบตลาดสินค้าอุตสาหกรรมแหล่งขยายตัวของการลงทุน ผลประโยชน์และรายได้ และจุดสำคัญทางยุทธศาสตร์ให้กับประเทศทุนนิยมตะวันตก ซึ่งเรียกว่า การพึ่งพา (Dependence) ทั้งในด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจและการเมือง

2.1.6 แนวความคิดของการพัฒนาอีกรูปแบบหนึ่ง (The Concept of Another Development)

แนวความคิดนี้นักทฤษฎีประเทศสวีเดน กลุ่ม Dag Hammars Jold Foundation เผยแพร่เป็นครั้งแรก เมื่อ ค.ศ.1975 โดยแนวความคิดได้เปลี่ยนจากการพัฒนาที่ยึดถือการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นหลักสำคัญมาเป็นการยึดถือคนเป็นหลัก โดยถือว่าคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด การที่สามารถนำเอาศักยภาพและความคิดสร้างสรรค์ของคนออกมาใช้ในการพัฒนาได้ถือว่าเป็นทั้งวิถีทาง (Means) และเป้าหมาย (End) ของการพัฒนา แนวความคิดนี้มีหลักการพื้นฐาน 5 ประการ คือ 1) การพัฒนาเป็นเรื่องของประชาชน และประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเอง 2) การพัฒนาเป็นเรื่องของทั้งประเทศยากจนและประเทศร่ำรวย จึงต้องให้ความสำคัญทั้งสองส่วนนี้ร่วมกัน 3) ถ้ามีการจัดสรรหรือใช้อย่างถูกแล้ว ทรัพยากรของโลกก็จะมีปริมาณเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้ทั่วโลก 4) การพัฒนาเป็นกระบวนการ

การที่ต้องพัฒนาจากภายใน (Edogenous Process) ต้องให้สอดคล้องกับค่านิยมระบบการเมือง และพื้นฐานทรัพยากรของแต่ละประเทศ ไม่ใช่การลอกเลียนแบบหรือการหยิบยืมตัวแบบสำเร็จรูปมาใช้เพียงอย่างเดียว และ 5) ระบบและวิธีการต่างๆ ในระดับโลก สามารถพัฒนาให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของโลกที่สามได้ ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการพัฒนาระดับโลกที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2.1.7 ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs Theory)

ทฤษฎีนี้ได้พัฒนามาจาก 2 แนวคิด คือ 1) การพัฒนาเพื่อการจ้างงาน (Employment Oriented Strategy) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization) ซึ่งได้จัดการประชุมสมัชชาว่าด้วยการจ้างงานโลกขึ้นเป็นครั้งแรก ณ ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ในปี ค.ศ.1976 เน้นการใช้แรงงานเข้มข้นแทนการใช้ทุน โดยมีการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และ 2) การกระจายรายได้ควบคู่กับการเจริญเติบโต (Redistribution with Growth) และธนาคารโลก (World Bank) โดย Chenery รองประธานธนาคารโลกได้เสนอแนวคิดนี้ในหนังสือชื่อ Redistribution with Growth (1974) เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการกระจายรายได้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่ยากจน

การพัฒนาอีกวิธีหนึ่ง (Another Development) ได้นำเสนอในที่ประชุมมูลนิธิ Dag Hammars Jold Foundation (อดีตประธานองค์การสหประชาชาติชาวสวีเดน) ได้แก่ John Galtung และ Paul Streeten ซึ่งแบ่งความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ไว้ 4 ด้าน คือ ความมั่นคงปลอดภัย (Security Needs) สวัสดิภาพของชีวิต (Welfare Needs) เอกลักษณ์ (Identity) และเสรีภาพ (Freedom) โดยเฉพาะเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ส่วน Streeten (1972) แบ่งความจำเป็นออกเป็น 2 ส่วน คือ ทางกายภาพ (วัตถุ) และทางจิตภาพ (ไม่ใช่วัตถุ) กลยุทธ์ที่สำคัญในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชน ได้แก่ การลดอัตราการว่างงาน การเพิ่มผลผลิตให้ถึงระดับความต้องการพื้นฐาน การกระจายบริการสาธารณสุขโภชนาการด้านสาธารณสุข การศึกษา แหล่งน้ำ บ้านเรือน สุขาภิบาลที่เพียงพอแก่ประเทศด้อยพัฒนา

สำหรับประเทศไทย โครงการพัฒนาสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำแนวคิดนี้มาปรับใช้ โดยกำหนดเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Minimum Needs Indicators) เรียกว่า “จปฐ” และมีการเก็บข้อมูลครัวเรือนทั่วประเทศ โดยนำมาใช้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ เป็นต้นมา ทั้งนี้ ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานเกิดจากแนวคิดของนักวิชาการกลุ่มองค์การกรรมกรระหว่างประเทศ (ILO = International Labour Organization) และนักเศรษฐศาสตร์ เช่น ดัดเลย์ ซีเยร์ (Duley Seer) พอล สตรีทเทิน (Paul Streeten) กุนนาร์ ไมด์ดัล (Gunnar Myrdal) ซึ่งเรียกร้องให้มีการดำเนินการวิเคราะห์เพื่อกำหนดเงื่อนไขทางสังคมและการจัดเตรียมสถาบันต่างๆ ก่อนการพัฒนา ตามทฤษฎีนี้ แนวทางการพัฒนามาจากกรอบความคิดในการวางแผนจากส่วนกลางไปสู่การวางแผนจากระดับล่าง (bottom – up planning) ตามความต้องการความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประเทศจุดเน้นสำคัญของทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานคือ 1) เน้นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการที่จำเป็นพื้นฐานของประชาชน 2) เน้นการกระจายอำนาจ (Decentralization) และความเจริญไปยังพื้นที่เป้าหมายอย่างทั่วถึง 3) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเกษตรกรรม และพื้นที่ชนบทมาก 4) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) 5) เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ของประเทศ 6) เน้นการพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กันแบบบูรณาการ (Integration) ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7) สนับสนุนการใช้แรงงาน และทุนภายในประเทศ (Labour & Capital) และ 8) เน้นการมีส่วนร่วม (Participation) ของประชาชนในชุมชน

2.1.8 แนวคิดการพัฒนาที่เน้นความจำเป็นพื้นฐาน หรือ จปฐ. (BMN: Basic Minimum Needs Approach)

แนวคิดนี้ได้พัฒนามาช่วงกลางทศวรรษที่ 1970 เป็นแนวคิดใหม่ที่เปลี่ยนจากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจมาเป็นการพัฒนาที่ตัวคนเป็นหลัก

ในลักษณะของการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน และการพัฒนาสังคม ซึ่งแนวคิดนี้ถือว่าคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของโลก ดัชนีบ่งชี้คุณภาพชีวิตของประชากรที่ใช้กันมาก ได้แก่ ความยืนยาวของชีวิต สุขภาพพลานามัยที่ดี การศึกษา ความเสมอภาคทางเพศ รวมทั้ง เสรีภาพทางสังคมและการเมือง ถึงแม้ว่าดัชนีเชิงปริมาณเหล่านี้จะไม่สามารถครอบคลุมแนวคิดที่ว่าด้วยการพัฒนาทรัพยากรได้ทั้งหมด (คณะกรรมการธิการโลกว่าด้วยวัฒนธรรมและการพัฒนา, 2541 : 22) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ส่วนที่จะเป็นระดับพื้นฐาน ประกอบด้วย (1) ปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่พักอาศัย และบริการด้านการแพทย์ (2) สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ไม่พิการ หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง (3) ชีวิตที่มั่นคงปลอดภัย เช่น มีงานทำ ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย มีฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพทางสังคมในระดับที่น่าพอใจ ปลอดภัยจากภาวะสงคราม (4) มีอิสระเสรีตามสิทธิมนุษยชน ไม่อยู่ในสภาวะถูกจองจำ หรือคุมขังสามารถใช้สิทธิเสรีภาพในขอบเขตแห่งกฎหมายหรือประเพณีของสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ และ 2) ส่วนที่จำเป็นต่อการเพิ่มคุณภาพชีวิต ซึ่งมีอยู่ 3 ประเภท คือ (1) สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมทั้งทางร่างกายและทางสังคม เช่น มลภาวะ (Pollution) น้อยที่สุด และใกล้ชิดธรรมชาติมากที่สุด อยู่ในสภาพที่สงบ สะอาด และยุติธรรม เอื้ออำนวยแก่พัฒนาตนเอง (2) คุณสมบัติส่วนบุคคลที่เหมาะสมซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองได้ เช่น การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต ความสามารถในการตัดสินใจอย่างถูกต้องและเหมาะสม และ (3) คุณสมบัติที่ส่งเสริมอยู่ร่วมกันโดยสันติวิธี เช่น ความมักน้อย รู้จักประหยัด ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นไม่คิดเบียดเบียนหรือเอาเปรียบคนอื่น การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีวินัยในตนเอง มีคุณธรรมและจริยธรรมที่สังคมยอมรับ (เย็นใจ เลอาหวิซ, 2523 : 9)

2.2 ทฤษฎีความมั่นคงต่างๆ

2.2.1 บทบาทของกองทัพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ของประเทศไทย ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ.2560 มี 16 หมวด กับบทเฉพาะกาล รวมทั้งสิ้น 279 มาตรา ในรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวมีประเด็นที่สำคัญเกี่ยวข้องกับทางราชการทหาร ประกอบด้วย บทบาทและหน้าที่ของทหาร กองทัพ และการใช้กำลังทหารไว้ในหลายมาตรา ซึ่งที่เกี่ยวกับทางทหารโดยตรงคือ มาตรา 52 ดังนี้

มาตรา 52 รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูตและการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย

2.2.2 (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

2.2.2.1 สถานภาพด้านความมั่นคงของไทย และแนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงของไทยในระยะยาว

(1) การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านความมั่นคงของไทย

โดยใช้ผลการจัดอันดับการพัฒนาด้านต่างๆ ตามวงรอบโดยองค์การระหว่างประเทศต่างๆ นั้น สถานภาพการพัฒนาของไทยเทียบกับนานาประเทศ ดังนี้

- 1) การจัดอันดับด้านคุณภาพชีวิตมนุษย์ ได้แก่ ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) และ ดัชนีคุณภาพชีวิต (Quality of Life Index) จากการสำรวจพบว่า ประเทศไทยยังคงประสบปัญหาความยากจน มีอัตราการฆาตกรรมที่สูง รวมถึงมีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางรถยนต์มากเป็นอันดับต้นของโลก
- 2) การจัดอันดับด้านคุณภาพสังคม การเมือง และการบริหารประเทศ ประเทศไทยยังประสบปัญหาความยากจน ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

ความไร้เสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาความมั่นคง ปัญหาทรัพย์สินทางปัญญา การขาดเสถียรภาพในการใช้อินเทอร์เน็ต การขาดการบริหารจัดการที่ดินอย่างมีคุณภาพ ซึ่งประเทศไทยยังคงติดอันดับ 1 ใน 50 ประเทศของโลกที่มีสภาพแวดล้อมน่าลงทุน รวมถึงเป็นประเทศที่ประชากรมีความสุขอยู่ในอันดับต้นของอาเซียน

(2) **แนวโน้มด้านความมั่นคงภายในประเทศไทยในระยะ 20 ปี** ข้างหน้า 1) **ปัญหาการเมืองที่เกิดขึ้นจากความแตกแยกของสังคม** ไทยจะยังประสบปัญหาการขาดเสถียรภาพ โดยส่งผลให้การเมืองไทยขาดเสถียรภาพ โดยปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย อาทิ ความเหลื่อมล้ำ ปัญหาการทุจริต การขาดระบบยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ การบริหารจัดการภาครัฐขาดประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การจัดยุทธศาสตร์ชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานการพัฒนาของไทยในอนาคตในการสร้างธรรมาภิบาล การพัฒนาระบบบริหารราชการ ตลอดจนการเร่งปรับปรุง/พัฒนา กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อขจัดสาเหตุฐานรากของปัญหาดังกล่าว 2) **ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้** มีแนวโน้มคลี่คลายหากรัฐบาลยังคงดำเนินการ เพื่อสร้างความเข้าใจและผสมผสานพลังร่วมกับประชาชน การเสริมสร้างการยอมรับสังคมพหุวัฒนธรรมและการได้รับความร่วมมือจากมาเลเซีย ซึ่งจะส่งผลให้สามารถสกัดกั้นแนวคิดหัวรุนแรงมิให้แพร่ขยายเข้ามาในไทยได้ รวมถึงจะช่วยให้ไทยสามารถเชื่อมโยงในมิติต่างๆ เข้ากับประเทศอาเซียนทางตอนใต้ได้มากขึ้น 3) **ปัญหาการก่อการร้าย** ไทยจะยังคงมีความเสี่ยงจากกลุ่มที่เข้ามาปฏิบัติการในไทย โดยเฉพาะจากกลุ่มที่เคยเข้ามาปฏิบัติการแล้ว อาทิ กลุ่มฮิซบอลละฮ์ กลุ่มชาวอิหร่าน และกลุ่มชาวตุรกี ซึ่งจะใช้วิธีการและรูปแบบใหม่ๆ ในการก่อการร้าย อาทิ การใช้อาวุธเคมี อาวุธชีวภาพ อาวุธแผ่รังสี และการก่อการร้ายทางไซเบอร์ นอกจากนี้ไทยยังเป็นประเทศทางผ่านของกลุ่มก่อการร้ายที่สนับสนุน IS และ 4) **ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ** ไทยจะยังคงประสบปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการเชื่อมโยงในภูมิภาค พัฒนาการทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำเลที่ตั้งของไทยซึ่งอยู่ใจกลาง

ภูมิภาค นโยบายการเปิดเสรีการค้าและการลงทุนของไทย โดยปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่สำคัญที่ไทยต้องเผชิญ ได้แก่ การค้ายาเสพติด การลักลอบผลิตและจัดหาเอกสารปลอม อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมไซเบอร์ อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม และการค้ามนุษย์

2.2.2.2 ภายใต้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและแนวโน้มด้านความมั่นคงทั้ง 3 ระดับ คือ

(1) **ความมั่นคงระดับโลก** ได้แก่ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคต่างๆ ของโลก เพื่อแสวงหาผลประโยชน์การกำหนดระเบียบ/กติการะหว่างประเทศ เพื่อรักษาสันติภาพสิ่งแวดล้อม และสิทธิมนุษยชนให้ต้องปฏิบัติปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์และความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงผันผวนของสภาพภูมิอากาศต่อความมั่นคงด้านอาหาร แหล่งน้ำ และพลังงาน

(2) **ความมั่นคงในภูมิภาค** ประกอบด้วย ความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อสร้างพลังทางเศรษฐกิจและรักษาความมั่นคงร่วมกัน ความขัดแย้งทางดินแดน เนื่องจากความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดนและอาณาเขตทางทะเลระหว่างกันและปัญหาภัยถิ่นฐานของประชากรระหว่างกันและจากประเทศอื่นๆ เข้าสู่ประเทศไทย

(3) **ความมั่นคงภายในประเทศ** ประกอบด้วย ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ประเด็นความขัดแย้งของคนในชาติ ปัญหายาเสพติดซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมืองของประเทศในระยะ 20 ปีข้างหน้า

โดยยุทธศาสตร์นี้ให้ความสำคัญกับความสามัคคีของคนในชาติ การบริหารจัดการ และการฟื้นฟูพื้นฐาน ด้านความมั่นคงที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ สร้างสังคมที่มีความสมานฉันท์ มีความสัมพันธ์และร่วมมือด้านความมั่นคงในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ และนานาชาติ

ประเทศในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ ควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์ชาติ รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินการ เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงาน

2.2.2.3 (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ 6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 : ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ประกอบด้วย

1) การรักษาความสงบภายในประเทศ 2) การพัฒนาศักยภาพในการป้องกันประเทศ พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทั้งทางทหารและภัยคุกคามอื่นๆ 3) บูรณาการความร่วมมือกับต่างประเทศที่เอื้อให้เกิดความมั่นคง ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ และคุณภาพชีวิตของคนในชาติ 4) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและทางทะเล 5) การบริหารจัดการความมั่นคงให้สอดคล้องกันแผนงานพัฒนาอื่นๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชน และร่วมพัฒนาประเทศ

1) การรักษาความสงบภายในประเทศ ได้แก่ (1) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (2) ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มุ่งเน้นการเสริมสร้างสันติสุข การส่งเสริมระบบงานยุติธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเหมาะสม (3) ส่งเสริมสภาพแวดล้อม/แนวทาง/กลไก ที่สามารถจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญและให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสามัคคีในชาติ รวมถึงพัฒนากลไกการบริหารประเทศ/พัฒนางานความมั่นคง

2) การพัฒนาศักยภาพในการป้องกันประเทศ พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทั้งทางทหารและภัยคุกคามอื่นๆ ได้แก่ (1) เสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรองอย่างต่อเนื่องให้สามารถประเมินสถานการณ์ในระยะยาวได้อย่างแม่นยำ (2) พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศ และพัฒนาโครงสร้างกำลังและยุทธโศปกรณ์ที่เหมาะสมแก่การป้องกันประเทศ (3) พัฒนาประสิทธิภาพระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และระบบการบริหารจัดการสาธารณภัยและความมั่นคงแบบใหม่ให้มีความพร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ

3) บูรณาการความร่วมมือกับต่างประเทศที่เอื้อให้เกิดความมั่นคง ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ และคุณภาพชีวิตของคนในชาติ ได้แก่ (1) เสริมสร้างบทบาทของไทยในการพัฒนาผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างผลประโยชน์ของชาติกับผลประโยชน์ของภูมิภาคและนานาชาติที่สามารถเกื้อหนุนให้เกิดความมั่นคง และความมั่งคั่ง (2) สร้างเสริมประสิทธิภาพการป้องกัน แก่ไข ระวังยับยั้ง ฟันฟู ภัยจากการ ก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติทุกรูปแบบ (3) พัฒนาประสิทธิภาพกลไก/กฎหมาย/ระเบียบปฏิบัติ/แนวทางการบริหารจัดการในการป้องกัน แก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์

4) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและทางทะเล ได้แก่ (1) พัฒนาประสิทธิภาพแนวทางการบริหารจัดการ/ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีสมัยใหม่ (2) บริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล โดยเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความไว้วางใจระหว่างผู้นำระดับสูงของไทยกับประเทศรอบบ้านและอาเซียน

5) การบริหารจัดการความมั่นคงให้สอดคล้องกันแผนงานพัฒนาอื่นๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชน และร่วมพัฒนาประเทศ โดยพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องในมิติงานด้านความมั่นคง โดยบูรณาการการดำเนินงานให้เชื่อมโยงกันทั้งระบบ

2.2.3 (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564)

ส่วนที่ 1 : หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 52 บัญญัติให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ

พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2559 มาตรา 13 คณะรัฐมนตรีจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ขึ้นตามข้อเสนอแนะของสภาความมั่นคงแห่งชาติประกอบกับ มาตรา 14 บัญญัติให้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติต้องมีสาระครอบคลุมถึงนโยบายภายในประเทศ นโยบายต่างประเทศ และนโยบายการทหารกับเศรษฐกิจและอื่นๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้สอดคล้องต้องกัน เพื่อให้กิจการของหน่วยงานของรัฐสามารถประสานกันได้อย่างใกล้ชิดเป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติ ดังต่อไปนี้ 1) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) การปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติ 3) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและศักยภาพการป้องกันประเทศ และ 4) การรักษาความมั่นคงภายในประเทศและระหว่างประเทศ

ส่วนที่ 2 : สถานการณ์และบริบทความมั่นคง (พ.ศ.2560 – 2564)

2.1 ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับโลก

ได้แก่ (1) การเมืองระหว่างประเทศ การเมืองโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่หลายขั้วอำนาจ โดยสหรัฐอเมริกาต้องเผชิญกับการท้าทายจากรัสเซียและจีน

การเกิดขึ้นของขั้วอำนาจใหม่ทางเศรษฐกิจโลก คือ กลุ่ม BRICS ประกอบด้วย บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน และแอฟริกาใต้ ซึ่งกำลังมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ เพิ่มมากขึ้นและมีท่าทีต้องการมีส่วนร่วมกำหนดกรอบกติกาของโลก (2) **การครอบครองอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธทำลายล้างสูง**

2.2 ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับภูมิภาค ได้แก่ 1) การขยายอิทธิพลและบทบาทของประเทศมหาอำนาจต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2) การขยายตัวของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค 3) ความขัดแย้งทางดินแดนและการใช้กำลังทางการทหาร 4) ความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทะเล

2.3 ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงภายในประเทศ ได้แก่ 1) ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ 2) ความขัดแย้งของคนภายในประเทศ 3) ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม 5) ปัญหายาเสพติด 6) ความเสี่ยงภัยพิบัติทางธรรมชาติ

2.4 ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงข้ามพรมแดน ได้แก่ 1) การเคลื่อนตัวของภัยคุกคามข้ามชาติ 2) การย้ายถิ่นฐานของประชากร 3) บริบทการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ภัยคุกคามรูปแบบใหม่อื่น ๆ

ส่วนที่ 3 : นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

3.1 กรอบแนวคิด ประกอบด้วย กรอบแนวคิด 7 ชุด ดังนี้

3.1.1 กรอบแนวคิดชุดที่ 1 ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560

มาตรา 52 บัญญัติให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย

พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2559

มาตรา 4 บัญญัติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเป็นนโยบาย และแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือ ระวังภัยภัยคุกคาม เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2560

มาตรา 5 บัญญัติให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล

3.1.2 กรอบแนวคิดชุดที่ 2 น้อมนำศาสตร์พระราชาราชเป็น หลักการทำงานด้านความมั่นคง อาทิ ยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นหลักการปฏิบัติงาน ด้านความมั่นคง

3.1.3 กรอบแนวคิดชุดที่ 3 การให้ความสำคัญกับความมั่นคง แบบองค์รวม (Comprehensive Security) ที่ให้ความสำคัญครอบคลุมถึง ปัจจัยต่างๆ ไม่เฉพาะความอยู่รอดปลอดภัยของรัฐ ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ที่ให้ความสำคัญกับการปลอดจากความหวาดกลัว (Freedom from fear) มีศักดิ์ศรี และหลุดพ้นจากความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต (Freedom from want) ความมั่นคงของรัฐ (State Security) ที่ให้ความสำคัญกับความ อยู่รอดปลอดภัยของประเทศ

3.1.4 กรอบแนวคิดชุดที่ 4 ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ แผนระดับชาติและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรอบ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) (ด้านความมั่นคง) แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) โดยเฉพาะประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความ มั่งคั่งและยั่งยืนและประเด็นยุทธศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสนับสนุนเป้าหมาย การพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ (United Nation Sustainable Development Goals: SDGs)

3.1.5 กรอบแนวคิดชุดที่ 5 ประชากร การส่งเสริมประชากร

(หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น และภาควิชาการ) เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทส่งเสริม/รักษาและเสริมสร้างความมั่นคง ตั้งแต่ระดับแผนชุมชน แผนตำบล แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ภาค แผนกระทรวง/กรม และแผนบริหารราชการแผ่นดิน

3.1.6 กรอบแนวคิดชุดที่ 6 ความมั่นคงภายในประเทศ

ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมของประเทศให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบโดยคำนึงถึงสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต

3.1.7 กรอบแนวคิดชุดที่ 7 การรักษาคุณภาพสถานะ

เขตลุ่มระหว่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับนานาประเทศ การสร้างความสมดุลและบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยและแสวงความร่วมมือกับมิตรประเทศในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค ภูมิภาค และประชาคมโลก บนพื้นฐานความไว้วางใจและความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์

3.2 ผลประโยชน์แห่งชาติ ดังนี้

1) การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ 2) การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ 3) การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ 4) การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่นมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ 5) ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน 6) ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร 7) ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสถานะเขตลุ่มระหว่างประเทศ 8) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

3.3 วัตถุประสงค์แห่งชาติ ดังนี้

1) เพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาไว้ซึ่ง

สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 3) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้าง ความสามัคคีปรองดอง ความเป็นธรรม และความสมานฉันท์ในชาติเพื่อลดการเผชิญหน้า และการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ 4) เพื่อให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง 5) เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคาม ทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง 6) เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุล กับการขยายตัวของพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของ กระแสโลกาภิวัตน์ 7) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการ เผชิญกับภาวะสงครามและวิกฤตการณ์ความมั่นคงอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ 8) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพในการป้องกันประเทศ สนับสนุนภารกิจที่ ไม่ใช้การสงครามและสามารถฝึกกำลังของกองทัพกับทุกภาคส่วนในการเผชิญ กับภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศในทุกรูปแบบ 9) เพื่อส่งเสริมสภาวะแวดล้อม ที่สร้างสรรค์และสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านกลุ่มประเทศอาเซียน ประชาคมโลก บนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ และการดำรงเกียรติภูมิของชาติ

3.4 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ดังนี้

3.4.1 นโยบายที่ 1 : เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก ของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขรองรับวัตถุประสงค์ (1) เพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และวัตถุประสงค์ (2) เพื่อเสริม สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

3.4.2 นโยบายที่ 2 : สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติรองรับวัตถุประสงค์ (3) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน การสร้างความปรองดอง ความเป็นธรรมและความสมานฉันท์ในชาติ เพื่อลด การเผชิญหน้าและการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ

3.4.3 นโยบายที่ 3 : ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รองรับวัตถุประสงค์ (4) เพื่อให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง

3.4.4 นโยบายที่ 4 : จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดนรองรับวัตถุประสงค์ (5) เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

3.4.5 นโยบายที่ 5 : สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ รองรับวัตถุประสงค์ (5) เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

3.4.6 นโยบายที่ 6 : ปกป้อง รักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลรองรับวัตถุประสงค์ (5) เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

3.4.7 นโยบายที่ 7 : จัดระบบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองรองรับวัตถุประสงค์ (5) เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

3.4.8 นโยบายที่ 8 : เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายในรองรับวัตถุประสงค์ (5) เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

3.4.9 นโยบายที่ 9 : เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริตรองรับวัตถุประสงค์ (5) เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

3.4.10 นโยบายที่ 10 : เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์รองรับวัตถุประสงค์ (5) เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

3.4.11 นโยบายที่ 11 : รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองรับวัตถุประสงค์ (6) เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืน และมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

3.4.12 นโยบายที่ 12 : เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานและอาหารรองรับวัตถุประสงค์ (6) เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

3.4.13 นโยบายที่ 13 : พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติรองรับวัตถุประสงค์ (7) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงครามและวิกฤตการณ์ความมั่นคงอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

3.4.14 นโยบายที่ 14 : เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศรองรับวัตถุประสงค์ (7) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงครามและวิกฤตการณ์ความมั่นคงอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ และวัตถุประสงค์ (8) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพในการป้องกันประเทศ สนับสนุนภารกิจที่ไม่ใช่การสงคราม และสามารถเผชิญกำลังของกองทัพกับทุกภาคส่วนในการเผชิญกับภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศในทุกรูปแบบ

3.4.15 นโยบายที่ 15 : พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพรองรับวัตถุประสงค์ (5) เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

3.4.16 นโยบายที่ 16 : เสริมสร้างดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รองรับวัตถุประสงค์ (9) เพื่อส่งเสริมสถานะแวดล้อมที่สร้างสรรค์และสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศอาเซียน ประชาคมโลก บนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ และการดำรงเกียรติภูมิของชาติ

2.2.4 (ร่าง) ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม 20 ปี (อ้างถึงใน ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579 ฉบับเผยแพร่))

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการด้านการป้องกันประเทศและด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเพื่อทำให้กระทรวงกลาโหมมุ่งสู่องค์กรที่ “มีกองทัพชั้นนำมีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคง และมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค” โดยยึดถือแนวคิดทางยุทธศาสตร์ ได้แก่

การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation)

หมายถึง การพิจารณาใช้ทรัพยากรทางทหารในการสนับสนุนรัฐบาลในการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน รักษาความเป็นกลาง ลดเงื่อนไขและโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตจนนอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในหลักการแนวความคิดเชิงป้องกัน (Preventive) และต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และผลประโยชน์ที่ประเทศพึงจะได้รับ

การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence) หมายถึง การนำ ทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภทในทุกมิติทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพ ที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องเตรียมการและกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งในยามปกติและยามสงคราม

การป้องกันเชิงรุก (Active Defence) หมายถึง การจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทางทหารทั้งหมดให้เหล่าทัพมีความพร้อมในการใช้กำลังเพื่อป้องปราม แก้ไข และยุติความขัดแย้งโดยเป็นฝ่ายได้เปรียบ มุ่งเน้นมาตรการด้านการข่าวอย่างต่อเนื่องและเชิงลึก มีระบบแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจ ที่มีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติการรบได้หนึ่งด้านและป้องกันอีกหนึ่งด้านในเวลาเดียวกัน ใช้การปฏิบัติการยุทธร่วมเป็นหลัก มีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเอง และ มุ่งความพยายามให้พื้นที่การรบแตกหักอยู่บริเวณแนวชายแดนทางบก และ นอกเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหมมุ่งตอบสนอง วัตถุประสงค์ มูลฐานด้านความมั่นคงของประเทศ จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข 2) สถาบันหลักของชาติและการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขดำรงอยู่อย่างมั่นคง 3) สถานการณ์ภายในประเทศมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่าง สันติสุข และ 4) ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร รวมทั้ง กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 6 ประเด็น ดังนี้

- 1) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ
- 2) การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- 3) การรักษาความมั่นคงของรัฐ
- 4) การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน
- 5) การสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชน
- 6) การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ

กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (พ.ศ.2560 - 2564) มีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ กระทรวงกลาโหม มีความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ ตามกรอบความเร่งด่วนที่รัฐบาลกำหนด มีความพร้อมทั้งในด้านกำลังพล ยุทธโศปกรณ์ หลักนิยม การฝึกศึกษา และการพัฒนา ชีตความสามารถในการปฏิบัติการกิจการป้องกันประเทศ และการแก้ไขปัญหาของชาติในมิติต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาการปฏิบัติการด้านไซเบอร์ กิจการด้านอวกาศ การวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่มุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์

ระยะที่ 2 (พ.ศ.2565 - 2569) มีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ การยกระดับและขยายขอบเขตความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาจากภัยคุกคามข้ามชาติ และภัยพิบัติจากธรรมชาติให้มีความแน่นแฟ้นและกว้างขวางยิ่งขึ้น ประเทศมีความสงบสุขประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี กระทรวงกลาโหมมีโครงสร้างที่สอดคล้องกับการบริหารราชการยุคใหม่ที่มุ่งเน้นความคล่องตัว มียุทธโศปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถปฏิบัติการที่มีความหลากหลาย มีศักยภาพทางทหารที่ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค ได้รับการเสริมสร้างขีดความสามารถการปฏิบัติการด้านไซเบอร์ และกิจการด้านอวกาศต่อเนื่องจากระยะที่ 1 ตลอดจนการนำระบบกำลังพลสำรองมาบรรจุกทดแทนกำลังทหารประจำการในบางอัตราตั้งแต่ยามปกติ การวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่สามารถผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์ ได้โดยสมบูรณ์

ระยะที่ 3 (พ.ศ.2570 - 2574) มีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ การรักษา ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาจากภัยคุกคามที่มีความหลากหลาย ประเทศมีความสงบสุข ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กระทรวงกลาโหมได้รับการยกระดับศักยภาพทางด้านการทหาร ด้วยเทคโนโลยีทางทหารระดับสูง ตลอดจนขีดความสามารถการปฏิบัติการด้านไซเบอร์ และกิจการด้านอวกาศเพื่อให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค

ระยะที่ 4 (พ.ศ.2575 - 2579) มีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ ประเทศมีความสงบสุข ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างยั่งยืน กระทรวงกลาโหมดำรงการพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถทางการทหารในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง

2.2.5 นโยบายรัฐบาลของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาวาดด้วยความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความต้องการของประชาชน มากำหนดแนวนโยบายในการบริหารพัฒนาประเทศ ซึ่งสัมฤทธิ์ผลต่อเมื่อมีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการรองรับอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดหน่วยงานที่จะต้องปฏิบัติ ระยะเวลา วิธีการและงบประมาณที่ชัดเจน สามารถใช้ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และตรวจราชการได้ และรัฐบาลได้มอบหมายให้ทุกส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการดังกล่าว ซึ่งจำกัดกรอบระยะเวลา 1 ปี ตามปีงบประมาณ ประกอบด้วย นโยบาย 11 ด้าน ดังนี้

1. การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
2. การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ
3. การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ
4. การศึกษาและเรียนรู้ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
5. การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพประชาชน
6. การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
7. การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน
8. การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม

9. การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
10. การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
11. การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

2.2.6 นโยบายของ พลเอก ธารไชยยันต์ ศรีสุวรรณ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ประจำปีงบประมาณ 2561 โดย กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

สถานการณ์โลกในปัจจุบัน ประเทศต่างๆ พบว่ามีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ และใช้กลไกความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจต่างๆ ตลอดจนมีการอ้างประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย และสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือในการแข่งขัน รวมทั้งมีความขัดแย้งด้านอุดมการณ์และความเชื่อทางศาสนา นอกจากนี้ปัญหาโลกร้อนจะก่อให้เกิดภัยพิบัติมากขึ้น ทำให้โลกต้องเผชิญปัญหาด้านความมั่นคงในมิติต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น สำหรับการเปลี่ยนผ่านการเป็นประชาคมอาเซียน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีแนวโน้มดีขึ้น แต่ยังคงปรากฏการขยายอิทธิพลจากประเทศมหาอำนาจ แนวโน้มปัญหาความมั่นคงที่อาจเกิดขึ้นในภูมิภาคในระยะสั้นยังอยู่ในระดับต่ำ สำหรับภายในประเทศซึ่งปัจจุบันอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่การปฏิรูปประเทศยังคงมีสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงที่สำคัญ คือ ความเปราะบางทางการเมืองภายในประเทศ และการขาดความสามัคคีของคนในชาติ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยาเสพติด การหลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย อาชญากรรมข้ามชาติ รวมทั้งภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น จากสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงดังกล่าว กองทัพไทยจึงมีภารกิจสำคัญต้องเร่งดำเนินการ คือ การรักษาความมั่นคงและความเป็นปึกแผ่นของประเทศ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ปัญหาสำคัญของชาติ กองทัพไทย จึงต้องมี

การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถอย่างเพียงพอ เพื่อให้มีขีดความสามารถที่หลากหลาย มีความพร้อมในการปฏิบัติการกิจ การปฏิบัติการร่วมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนให้กองทัพไทยไปสู่จุดหมายทั้งการเตรียมกำลังและการใช้กำลังร่วมกันได้อย่างประสานสอดคล้อง สามารถสนองตอบต่อนโยบายรัฐบาล และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอย่างมีประสิทธิภาพ

วิสัยทัศน์กองทัพไทย : “เป็นกองทัพชั้นนำในภูมิภาคในการพิทักษ์รักษา ปกป้อง และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การป้องกันประเทศ การรักษาผลประโยชน์ของชาติ การพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชน”

ผลลัพธ์ที่ต้องการ คือ กองทัพไทยเป็นกองทัพที่มีความเข้มแข็ง สง่างาม มีศักดิ์ศรี ได้รับการสนับสนุนและยอมรับจากประชาชน รวมทั้ง นานาอารยประเทศ **นโยบายทั่วไป ดังนี้**

1. การพิทักษ์เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนี้ ให้ความสำคัญส่วนสูงสุดในการพิทักษ์เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ถวายความปลอดภัย ป้องกันและปราบปรามการล่วงละเมิดพระบรมเดชานุภาพ เผยแพร่พระเกียรติคุณ และพระราชกรณียกิจที่สำคัญในทุกโอกาส รวมทั้งเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ

2. การป้องกันประเทศ ดังนี้ 1) ร่วมในการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์ของชาติ โดยใช้การปฏิบัติการร่วมสามเหล่าทัพภายใต้การอำนวยการของกองบัญชาการกองทัพไทย 2) กำลังทางบก มีขีดความสามารถอเนกประสงค์เคลื่อนย้ายได้ทุกสภาพภูมิประเทศ ปฏิบัติการได้อย่างสมบูรณ์ในตัวเอง และใช้แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที 3) กำลังทางเรือ มีขีดความสามารถคุ้มครองและรักษา ผลประโยชน์แห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) กำลังทางอากาศ มีขีดความสามารถในการครองความได้เปรียบทางอากาศต่อฝ่ายตรงข้าม เพื่อให้กองทัพไทยมุ่งไปสู่การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations)

3. การรักษาความมั่นคงของรัฐ ดังนี้ สนับสนุนรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการปฏิรูปประเทศ ตามแผนที่นำทาง (Roadmap) เพื่อนำไปสู่การเลือกตั้งตามกรอบเวลา รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) ตลอดจน สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจเพื่อความมั่นคงในทุกมิติ

4. การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ ดังนี้ พัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ โดยสร้างความไว้วางใจ ลดความหวาดระแวง การได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน และหลักการต่างตอบแทน ในการเจรจาให้ความสำคัญเร่งด่วนกับการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาคมอาเซียน และการรักษาความสมดุลของความสัมพันธ์กับประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาค

5. การพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาประเทศ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน การบรรเทาภัยพิบัติและการฟื้นฟูอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การมีอนาคตที่มั่นคงและยั่งยืนสอดคล้องกับนโยบาย “ประชารัฐ” และแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ “Thailand 4.0”

6. การบริหารจัดการกองทัพ ดังนี้ บริหารจัดการทรัพยากรของกองทัพไทยให้มีความทันสมัย พัฒนาขีดความสามารถกำลังพล ให้ปฏิบัติงานตามตำแหน่งอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้งบประมาณอย่างประหยัด คุ่มค่า โปร่งใส และตรวจสอบได้

นโยบายเฉพาะ ได้แก่

1. ด้านกำลังพล ดังนี้ 1) กำลังพลทุกนายจงรักภักดี ปกป้อง พิทักษ์รักษา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างสมพระเกียรติ 2) สนับสนุนให้กำลังพลเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาและวัฒนธรรมประเทศเพื่อนบ้านให้สอดคล้องกับพื้นที่และการปฏิบัติงานของหน่วย 3) ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเป็น

ทหารอาชีพให้กับกำลังพล โดยทุกนายจะต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้มีอิทธิพล และสิ่งผิดกฎหมายทุกชนิดอย่างเด็ดขาด 4) การปรับย้ายกำลังพลให้ยึดหลัก คุณธรรม ความรู้ และความสามารถ และสนับสนุนระบบการหมุนเวียนกำลังพล ให้สามารถการปฏิบัติการร่วมได้อย่างเป็นรูปธรรม 5) ปรับลดทหารประจำการ ตามเกณฑ์ที่กระทรวงกลาโหมกำหนด และทดแทนด้วยการบรรจุข้าราชการพลเรือน กลาโหม หรือนำกำลังพลสำรองมาบรรจุเข้ารับราชการเป็นการชั่วคราว รวมทั้ง นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาชดเชยจำนวนกำลังพลที่ลดลง 6) สนับสนุนให้กำลังพลศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ทางทหารและประวัติศาสตร์ชาติไทย อนุรักษ์ พื้นฟูและเผยแพร่ มรดกทางวัฒนธรรมไทยโดยการทัศนศึกษาสถานที่สำคัญ ทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งกำหนดให้บรรจุในหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรม ทางทหาร 7) ส่งเสริมให้กำลังพลออกกำลังกายและเล่นกีฬา โดยให้มีการทดสอบ ร่างกายตามเกณฑ์ที่กำหนด อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง 8) ปรับปรุงบ้านพัก สวัสดิการของกำลังพลให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวด ปลอดภัยต่ออบายมุขและอาชญากรรมทุกชนิด 9) ปรับปรุงกฎหมายทหาร คำสั่ง ระเบียบ ต่างๆ ที่ล้าสมัย รวมทั้งศึกษากฎหมายที่ประกาศใช้ใหม่ ซึ่งอาจมีผลกระทบ ต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพไทย

2. ด้านการข่าว ดังนี้ 1) ถวายความปลอดภัยแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 และพระบรมวงศานุวงศ์ ทุกพระองค์ให้มีความปลอดภัยสูงสุด 2) พัฒนาและบูรณาการระบบงานข่าวกรอง ของกองทัพไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นระบบฐานข้อมูลร่วมด้านการข่าว ของกองทัพไทย 3) ปลุกฝังจิตสำนึกการเป็นเจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสารให้กับกำลังพลทุกนาย เพื่อรายงานข่าวที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงได้รวดเร็ว ถูกต้อง ทันเวลา 3) พัฒนาขีดความสามารถงานต่อต้านข่าวกรอง ทั้งเชิงรับและเชิงรุก เช่น มาตรการ รักษาความปลอดภัยที่ตั้งหน่วยทหาร พื้นที่อาคารบ้านพัก รวมทั้งกวดขัน การใช้สื่อสังคมออนไลน์มิให้มีการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นความลับของทางราชการ เป็นอันขาด 4) พัฒนาขีดความสามารถของยุทโธปกรณ์และเครื่องมือด้านการข่าว

เช่น อากาศยานไร้คนขับ ระบบเฝ้าตรวจ 5) พัฒนาขีดความสามารถของนักวิเคราะห์
ข่าวให้ครอบคลุมกลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศมหาอำนาจ และทุกภูมิภาค
โดยต้องสามารถแจ้งเตือนแนวโน้มภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและ
ทันเวลา 6) พัฒนาขีดความสามารถงานด้านการข่าวของภัยคุกคามที่มีใช้ทางทหาร
ให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง อาทิ ภัยคุกคามทางไซเบอร์
การต่อต้านการก่อการร้าย 7) ขยายความร่วมมือด้านการข่าวกับกองทัพในประเทศ
อาเซียน ประเทศคู่เจรจา และประเทศมหาอำนาจในระดับทวิภาคีและพหุภาคี
8) บูรณาการขีดความสามารถงานการทูตฝ่ายทหารให้ครอบคลุมมิติด้านความมั่นคง
พัฒนาระบบรายงานข่าวสารจากสำนักงานผู้ช่วยทูตทหารไทย/ต่างประเทศ
รวมทั้งพิจารณาขยายความสัมพันธ์ด้านการทูตฝ่ายทหาร 9) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยน
การเยือนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการ
กับประเทศรอบบ้าน 10) พัฒนาทักษะของล่ามทหาร และบัญชีล่ามทหารของ
กองทัพไทย เพื่อบูรณาการให้หน่วยต่างๆ ในกองทัพไทยสามารถใช้งานร่วมกันได้
โดยให้ความสำคัญเร่งด่วนกับภาษาประเทศรอบบ้าน

3. ด้านยุทธการ ดังนี้ 1) เผยแพร่แนวคิดตามศาสตร์พระราชา
และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ
ให้เป็นที่ประจักษ์ในวงกว้าง 2) จัดกำลังและการวางกำลังในการป้องกันชายแดน
ตามระดับภัยคุกคาม ให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการชายแดนทั้งทางบก
และทางทะเล การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ การพัฒนาการค้าชายแดน
รวมทั้งการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่มีปัญหาร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน 3) พัฒนา
ขีดความสามารถของศูนย์บัญชาการทางทหาร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบฐาน
ข้อมูล เพื่อสนับสนุนแนวคิดการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง สามารถ
ใช้งานระบบแผนที่สถานการณ์ร่วมและ ระบบรายงานและแลกเปลี่ยนข่าวสาร
ทางทหาร ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับศูนย์ปฏิบัติการ
เหล่าทัพได้อย่างเป็นรูปธรรม 4) บูรณาการการฝึกของกองทัพไทยทุกระดับ
ให้สอดคล้องกับการเตรียมกำลังและใช้กำลังตามแผนป้องกันประเทศ รวมทั้งนำ

แนวคิดการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางมาใช้ในการฝึกและจัดทำแผนที่สถานการณ์ที่ใช้เฉพาะในการฝึกพร้อมของสถาบันการศึกษาทางทหาร เพื่อลดความหวาดระแวงของประเทศเพื่อนบ้าน 5) ให้มีความพร้อมกิจการกำลังพลสำรองทางด้านบัญชี การบรรจุ การระดมพล 6) สนับสนุนการขยายเครือข่ายการติดต่อสื่อสาร และระบบควบคุมบังคับบัญชา C4I ของตำรวจตระเวนชายแดนให้สามารถปฏิบัติการร่วมกับกองทัพไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 7) พัฒนาขีดความสามารถเทคโนโลยีทางการทหาร การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางทหาร เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองที่ตอบสนองต่อการเตรียมกำลังรบ 8) สนับสนุนการสร้างควมสามัคคีปรองดองของคนในชาติการปฏิรูปประเทศ และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) โดยเฉพาะด้านความมั่นคง 9) สนับสนุนการปฏิบัติการกิจเพื่อความมั่นคง โดยเฉพาะการรักษาความสงบเรียบร้อย การจัดระเบียบสังคม การควบคุม การกระทำผิดกฎหมายให้มีความยั่งยืน 10) สนับสนุนการบริหารจัดการชายแดนให้สอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ การค้าชายแดน 11) ดำรงความต่อเนื่องในการสนับสนุนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเรื่องที่เป็นวาระเร่งด่วน และการแก้ไขปัญหาตามพันธกรณีระหว่างประเทศตามนโยบายรัฐบาล 12) เตรียมกำลังเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุร้ายภายในประเทศ ให้พร้อมเผชิญสถานการณ์ทุกรูปแบบ และสามารถตอบโต้เหตุการณ์ได้ภายใน 30 นาที 13) สนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการพัฒนาขีดความสามารถด้านการข่าว โดยเฉพาะระบบเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนในพื้นที่เสี่ยงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง การสร้างทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่รัฐ สนับสนุนการพูดคุยเพื่อสันติสุข 14) พัฒนากลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านให้ครอบคลุมในทุกกระดับ 15) สนับสนุนการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนกับประเทศรอบบ้าน เพื่อลดเงื่อนไขและโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างกัน โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่มีปัญหา พื้นที่ใกล้ชุมชน และพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 16) พัฒนาขีดความสามารถของศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ

ศูนย์บัญชาการทางทหาร ให้เป็นกลไกส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเป็นหน่วยรวบรวมองค์ความรู้ ให้ข้อเสนอแนะการสร้างความรู้ในเรื่องทุนระเบิด และวัตถุระเบิดแสวงเครื่อง 17) มีบทบาทในการพัฒนาความร่วมมือ ในกรอบ ADMM - Plus โดยเฉพาะด้านการต่อต้านการก่อการร้าย และการแพทย์ทหาร 18) พัฒนาการฝึกผสมการฝึกร่วม/ผสม กับมิตรประเทศอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณานำกำลังพลในระบบบัญชีรายชื่อพร้อมเรียกปฏิบัติงานในภารกิจการรักษาสันติภาพ (On-call List) เข้าร่วมการฝึกรวมทั้งแสวงประโยชน์ในการนำเทคนิคและยุทธวิธีมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการฝึกและการพัฒนาหลักนิยมของกองทัพไทยให้ทันสมัย 19) พัฒนาศักยภาพของกองทัพไทยให้มีความพร้อมปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ในกรอบสหประชาชาติ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือด้านการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพกับกองทัพของประเทศสมาชิกอาเซียน 20) ให้ความสำคัญกับบทบาทอย่างสร้างสรรค์ในการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศรอบบ้าน และภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ และการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ 21) สนับสนุนบทบาทของสตรีในการปฏิบัติการของกองทัพมุ่งเน้นภารกิจปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงคราม อาทิ การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ 22) ส่งเสริมการศึกษาวิจัยและพัฒนาการทหารให้สามารถใช้ประโยชน์ได้จริงโดยบูรณาการความร่วมมือกับภาครัฐ อาทิ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน ตลอดจนสนับสนุนการใช้ผลงานจากการวิจัยและพัฒนาภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมใหม่ตามนโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล 23) พัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถาบันทางทหารให้มีมาตรฐานสามารถนำผลงานทางการศึกษาวิจัยเชิงยุทธศาสตร์มาพัฒนาการบริหารจัดการกองทัพได้อย่างเป็นรูปธรรม 24) เร่งรัดการพัฒนาขีดความสามารถด้านไซเบอร์ของกองทัพไทยทั้งด้านกำลังพล ยุทธโศปกรณ์ และระบบบริหารจัดการด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยใช้ศูนย์ไซเบอร์ทหารเป็นกลไกในการบูรณาการขีดความสามารถ รวมทั้งสามารถบูรณาการ

การปฏิบัติการทางไซเบอร์เข้ากับการปฏิบัติการทางทหารในมิติอื่นๆ ในลักษณะการปฏิบัติการร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ 25) เร่งรัดการพัฒนาองค์ความรู้และความตระหนักรู้ด้านไซเบอร์ให้กับกำลังพลของกองทัพไทย โดยจัดทำหลักสูตรด้านไซเบอร์ และบรรจุหัวข้อการศึกษาด้านไซเบอร์ในหลักสูตรการศึกษาทางทหารและการฝึกในทุกกระดับ

4. ด้านส่งกำลังบำรุง ดังนี้ 1) พัฒนาระบบบริหารจัดการงานด้านส่งกำลังของกองทัพไทย โดยพิจารณานำระบบสารสนเทศมาใช้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ ระบบบริหารจัดการหมายเลขสิ่งอุปกรณ์ทางทหาร ระบบรายงานสถานภาพสิ่งอุปกรณ์ และระบบบริหารจัดการอสังหาริมทรัพย์ 2) ขยายความร่วมมือกับมิตรประเทศด้านการสนับสนุนยุทปัจจัย ในภาวะวิกฤติระหว่างกัน อาทิ สป.5 ขึ้นส่วนซ่อม 3) จัดซื้อจัดจ้าง และการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ต้องดำเนินการอย่างโปร่งใส ทันเวลา ตรงความต้องการ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 รวมทั้งต้องสามารถใช้ร่วมกันระหว่างเหล่าทัพได้ โดยพิจารณาจากผู้ประกอบการภายในประเทศเป็นลำดับแรก 4) นำขีดความสามารถของเอกชนมาสนับสนุนการดำเนินงานของกองทัพ (Outsource) เช่น การจ้างผลิต การจ้างซ่อมบำรุง การจ้างเหมาบริการ การเช่ายานพาหนะ 5) สนับสนุนยุทโธปกรณ์และผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่สามารถผลิตได้เองในประเทศ 6) ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐในความรับผิดชอบของกองทัพ โดยจัดทำแนวเขตที่ดินให้ชัดเจน เช่น การสร้างรั้ว ปลูกต้นไม้ ขุดแนวคูคลอง การใช้มาตรการทางกฎหมายที่เคร่งครัด รวมทั้งการใช้ระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ 7) พัฒนาและสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปัญหาโลกร้อน

5. ด้านกิจการพลเรือน ดังนี้ 1) ป้องกันและทำความเข้าใจมิให้มีการล่องละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งดำเนินการต่อสื่อทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ล่องละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ 2) จัดทำและเผยแพร่

พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพ ตลอดจนสร้างทัศนคติ ค่านิยม plugged อุดมการณ์ ให้ประชาชนมีความจงรักภักดี และศรัทธาในสถาบันพระมหากษัตริย์ 3) สนับสนุนการจัดกิจกรรมและโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ โครงการพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโครงการหน่วยพระราชทานและประชาชนจิตอาสา “เราทำความดีด้วยหัวใจ” รวมทั้งการปฏิบัติตามศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน อย่างเต็มขีดความสามารถและสมพระเกียรติ 4) สร้างเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนภารกิจของกองทัพด้านการป้องกันประเทศ และภารกิจ เพื่อความมั่นคง 5) พัฒนาอนุสรณ์สถานแห่งชาติและพิพิธภัณฑ์ทหารให้ทันสมัยและประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้ประชาชนทั่วไป นักเรียน นักศึกษาเข้าเยี่ยมชม เพื่อปลุกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ 6) ติดตามและตรวจสอบผู้กระทำผิดที่เผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จยุยงปลุกปั่นให้เกิดความขัดแย้งในสังคม และบ่อนทำลายสถาบันหลักของชาติบนเว็บไซต์และเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media) และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด 7) ปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์เชิงรุก ผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศและสื่อวิทยุโทรทัศน์ รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจนโยบายและการปฏิบัติงานของรัฐบาลและกองทัพ ให้กับกำลังพลและประชาชน 8) สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ข้ามชายแดน (Cross Border Development) ให้สอดคล้องกับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย รวมทั้งการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่ที่มีปัญหาร่วมกันบนพื้นฐานความมีเกียรติศักดิ์ศรี และผลประโยชน์ร่วมกัน 9) ใช้ศักยภาพของกองทัพสนับสนุนการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างมีส่วนร่วม ตามแนวพระราชดำริ ศาสตร์ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และแนวทาง “ประชารัฐ” อาทิ การสร้างความสามัคคีปรองดอง การแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ การจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคในราคาถูกลง การแก้ไขปัญหาผักตบชวา 10) สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมและชุมชน การพัฒนาอาชีพและสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน 11) สนับสนุนรัฐบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ของประเทศให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ ลดความซ้ำซ้อน มีความเชื่อมโยงกัน
อย่างเป็นระบบ รวมทั้งการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น อุทกภัย การขาดแคลนน้ำ
ในภาคการเกษตร การอุปโภคและบริโภค โดยพิจารณาพัฒนาขีดความสามารถ
ในการขุดเจาะน้ำบาดาล 11) สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง
และคมนาคม อาทิ การก่อสร้างปรับปรุงเส้นทางคมนาคม การใช้ท่าอากาศยาน
อุ้งตะเภาและท่าเรือสัตหีบในเชิงพาณิชย์ เพื่อสนับสนุนโครงการระเบียงเศรษฐกิจ
ภาคตะวันออก (EEC) 12) สนับสนุนและส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการและมีระบบ 13) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีแผนที่
ที่ทันสมัยในการแก้ไขปัญหาสำคัญ อาทิ การรुकกล้าพื้นที่ป่าสงวน การไร้ที่ดินทำ
กินของเกษตรกร และการบริหารจัดการพื้นที่ภาคเกษตรกรรม 14) พัฒนาขีด
ความสามารถด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ
โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหาร
พัฒนาให้มีขีดความสามารถในการฝึกอบรมการบรรเทาภัยพิบัติในระดับอาเซียน
15) เสริมสร้างความพร้อมของกำลังพลและยุทธโธปกรณ์ด้านบรรเทาสาธารณภัย
รวมทั้งสามารถประกอบกำลังกับฝ่ายพลเรือนและภาคประชาสังคม เพื่อสนับสนุน
การบรรเทาภัยพิบัติทั่วทุกภูมิภาคของไทย ตลอดจนการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม
กับมิตรประเทศ

6. ด้านการสื่อสาร ดังนี้ 1) ขับเคลื่อนการบูรณาการระบบ
โทรคมนาคมทหารร่วมของกองทัพไทย ให้เสมือนเป็นระบบเดียวกัน (One
Network) และสอดคล้องกับความเร่งด่วนตามแผนป้องกันประเทศ 2) พัฒนาระบบ
ควบคุมบังคับบัญชากองทัพไทย ให้สามารถควบคุม อำนวยการ สั่งการ ตามแนว
ความคิดการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ
เป็นรูปธรรม โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความเสถียรภาพ ขยายขีดความสามารถ
ตามความจำเป็นอย่างเหมาะสม 3) สนับสนุนการปฏิบัติการข่าวสาร และการ
ปฏิบัติการไซเบอร์ โดยใช้ขีดความสามารถของการปฏิบัติการเครือข่ายคอมพิวเตอร์
การปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ และความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ

4) พัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การปฏิบัติงาน และสนับสนุนการจัดทำข้อมูลภาครัฐและการปฏิบัติงานด้วยข้อมูล ดิจิทัล ตามแนวคิด “Thailand 4.0” ของนโยบายรัฐบาล

7. ด้านปลัดบัญชี ดังนี้ 1) ดำเนินการด้านงบประมาณ ให้รวดเร็ว ประหยัด คุ่มค่า โดยเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณ และเป้าหมายของรัฐบาล 2) พัฒนาคุณภาพงาน ตรวจสอบภายในตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในภาครัฐ และเสริมสร้างวินัย ทางงบประมาณและการเงิน 3) ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติราชการ ของส่วนราชการในกองทัพไทย เพื่อป้องกันและป้องกันมิให้เกิดการกระทำ ที่จะส่อไปในทางทุจริต รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ 4) ปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานและบูรณาการแผนงานภายในหน่วยงาน และระหว่าง หน่วยงานให้เกิดความประสานสอดคล้อง และมีประสิทธิภาพ

2.3 เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 ณ์ศพล กันตะปิติ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กับการยกระดับรายได้เศรษฐกิจชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดชายแดนภาคใต้” ศึกษาบทบาทของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการยกระดับรายได้เศรษฐกิจ ชุมชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึง ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นและมุ่งหา แนวทางการใช้หน่วยให้เกิดประโยชน์สูงสุด สำหรับขอบเขตของการวิจัยมุ่งเน้น การปฏิบัติงานของหน่วยในสำนักงานทหารพัฒนาภาค 4 ห้วงปี พ.ศ.2547 – 2552 โดยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติของการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจประกอบการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำในพื้นที่ จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ทัศนคติที่ดีมากต่อหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา และสามารถยกระดับรายได้เศรษฐกิจชุมชนได้จริง สำหรับข้อเสนอ แนะที่สำคัญคือ ปัจจัยเรื่องความจำกัดของงบประมาณกับปริมาณงาน รวมทั้ง

ผู้ปฏิบัติงานต้องมีหัวใจนักพัฒนา และต้องดำเนินงานควบคู่กับกระทรวงทบวงกรมหลัก ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และสิ่งที่จะต้องคำนึงที่สำคัญประการสุดท้ายคือ เรื่องความปลอดภัยในพื้นที่ปฏิบัติงาน

2.3.2 ประยุทธ์ จันทร์โอชา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “การปรับบทบาทของกองทัพไทยเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่” โดยศึกษาวิเคราะห์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในสังคมไทย บทบาทของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในห้วงที่ผ่านมา การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของกองทัพไทย การนำเสนอยุทธศาสตร์และการปรับบทบาท โครงสร้างการจัด หลักนิยม และการบริหารจัดการของกองทัพไทยที่เหมาะสม ขอบเขตของการวิจัยได้ศึกษาเฉพาะในกรอบของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้กำหนดนโยบายและผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง ผลการวิจัยพบว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทยทั้ง 7 ประเภท ดังนี้คือ ความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมของธรรมชาติและโรคระบาด การขาดดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความยากจน โดยภัยดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะขยายตัวรุนแรงขึ้น ในขณะที่บทบาทของกองทัพไทยที่เด่นชัดเป็นการสนับสนุนและการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นบริเวณพื้นที่ชายแดน ซึ่งรัฐบาลและกองทัพตระหนักถึงความสำคัญของกองทัพในบทบาทข้างต้น อย่างไรก็ตามปัญหาสำคัญที่กองทัพประสบในการบริหารจัดการ ได้แก่ ไม่มีกฎหมายให้อำนาจในการปฏิบัติงาน กำลังพลส่วนใหญ่ขาดความรู้และประสบการณ์ การขาดแคลนงบประมาณ หลักนิยมทางทหารไม่ชัดเจน ความเห็นต่างของบุคลากรในกองทัพ การบูรณาการที่ไม่เป็นรูปธรรม นโยบายฝ่ายการเมืองที่ไม่ชัดเจน และไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องปรับโครงสร้างของกองทัพ ข้อเสนอแนะกองทัพควรมีบทบาทในฐานะผู้สนับสนุนในการบริหารจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่

กองทัพควรมีการตีความและใช้ประโยชน์จากพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 ผ่านโครงสร้าง กอ.รมน. ให้มีการปรับปรุงและขยายผลหลักนियมการปฏิบัติการทางทหารที่ใช้สงคราม จัดตั้งศูนย์ประสานการปฏิบัติตามประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ จัดทำหลักสูตรภัยคุกคามรูปแบบใหม่ และเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผลงานของกองทัพ การวิจัยครั้งต่อไปควรได้มีการสำรวจความคิดเห็นภาคประชาชน

การปรับบทบาทของกองทัพไทยเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ปัญหา ผลกระทบ และแนวโน้มภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทย ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของสังคมไทย สามารถแบ่งออกเป็น 7 ประเภทดังนี้ 1) ภัยที่ 1 ความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ภัยที่ 2 การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ 3) ภัยที่ 3 ยาเสพติด 4) ภัยที่ 4 แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง 5) ภัยที่ 5 ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมของธรรมชาติและโรคระบาด 6) ภัยที่ 6 การขาดดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7) ภัยที่ 7 ความยากจน

ทั้งนี้ ภัยทั้ง 7 มีบริบท และความเป็นมาของปัญหาที่แตกต่างกัน จนยากที่จะใช้คำนิยามรวมไว้ได้ทั้งหมดว่าเป็น “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่” หรือแยกศึกษาปัญหาของแต่ละภัยได้ จึงแบ่งกลุ่มภัยคุกคามรูปแบบใหม่ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กลุ่มที่ 1 เป็นภัยเร่งด่วนและเฉพาหน้า หรือระยะสั้นที่สังคมรับรู้ได้ว่า ภัยนั้นส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงโดยตรงต่อสังคมไทยโดยส่วนรวม ประกอบด้วย ภัยที่ 1 ภัยที่ 2 ภัยที่ 3 และภัยที่ 4

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กลุ่มที่ 2 เป็นภัยที่มีระยะเวลาในการส่งผลกระทบต่อสังคมในระยะปานกลาง แม้ว่าภัยพิบัติที่ส่งผลเสียหายอย่างร้ายแรง เช่น คลื่นยักษ์สึนามิ จะไม่ค่อยเกิดขึ้นบ่อยนัก ภัยกลุ่มนี้ประกอบด้วย ภัยที่ 5 และภัยที่ 6

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กลุ่มที่ 3 คือ ภัยที่ 7 เป็นภัยระยะยาว ถือได้ว่าเป็นปัญหาที่สั่งสมมานาน และตราบเท่าที่ประเทศไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมที่อยู่ภายใต้ทุนนิยม เศรษฐกิจเสรี ภัย หรือปัญหานี้ก็จะยังคงติดอยู่ในแผ่นดินประเทศนี้ตลอดไปนานเท่านั้น

1. ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กลุ่มที่ 1 ได้แก่ 1) ปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ 2) ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ 3) ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทย และ 4) ปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง

2. ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กลุ่มที่ 2 ได้แก่ 1) ปัญหาโรคระบาด และ 2) ปัญหาในการทำลายทรัพย์สินธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.3.3 อภิชาติ เพ็ญกิตติ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง “หน่วยบัญชาการทหารพัฒนากับการพัฒนาประเทศในอนาคต” โดยศึกษาแนวทางการพัฒนาชนบทจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 จนถึงปัจจุบัน รวมถึงกรอบทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และบทบาทการพัฒนาประเทศของทหารให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในอนาคต รูปแบบการจัด ชีตความสามารถ กำหนดที่ตั้งหน่วย รวมถึงบทบาทการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยศึกษาเฉพาะกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่จะได้รับการบรรจุเป็นกำลังพลของหน่วยภายหลังการปรับโครงสร้าง ปรับลดอัตราที่เกิดจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จากผลการวิจัยพบว่า การปรับลดอัตรากำลังพลครั้งนี้ควรเน้นหนักที่ส่วนปฏิบัติการได้แก่ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่มีอยู่จำนวน 30 หน่วยเป็นหลัก คือ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 1 หน่วย ซึ่งเดิมมีอัตรากำลังพลทั้งสิ้น 397 อัตรา จะสามารถปรับลดอัตรากำลังพลลงได้หน่วยละ 113 อัตรา คงเหลือ 284 อัตรา ด้วยการปรับโครงสร้างภายในหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ใหม่ให้สอดคล้องกับภารกิจนำกำลังพลที่ปรับลดไปเพิ่มให้หน่วยอื่นๆ ได้ตามต้องการ และสามารถโอนอัตรา 3,075 อัตรา ให้กองบัญชาการทหารสูงสุดได้ในทันที โดยไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยแต่อย่างใดทั้งสิ้น ทั้งนี้ กำลังพลที่สำนักงานพัฒนาภาค 1 – 4 และสำนักงานพัฒนาพิเศษได้รับเพิ่มขึ้นจากการปรับเกลี้ยครั้งนี้ เพื่อให้สำนักงานพัฒนาภาคทั้ง 5 ภาค สามารถทำหน้าที่ผู้ประสานแผนพัฒนากับส่วนราชการพลเรือน และหน่วยทหารในพื้นที่แต่ละกองทัพภาค ตามนโยบายของกระทรวง

กลาโหมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะลดปัญหาความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม แนวทางการพัฒนาที่มอบให้หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาชนบทของหน่วยในห้วงปี 2545 – 2549 นั้น จากผลการวิจัยพบว่ามีแนวทางที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 นั้นคือ แผนงานหลัก 8 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงานที่ 1 แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม 2) แผนงานที่ 2 แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ 3) แผนงานที่ 3 แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ 4) แผนงานที่ 4 แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณสุข 5) แผนงานที่ 5 แผนงานสาธารณสุข 6) แผนงานที่ 6 แผนงานพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 7) แผนงานที่ 7 แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา และ 8) แผนงานที่ 8 แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่นๆ โดยมุ่งเน้นแผนงานที่ 2, 4, 5 และ 6 เป็นแผนงานพัฒนา “คน” ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก

บทที่ 3

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

บทที่ 3

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.1 ประวัติความเป็นมา

เมื่อ พ.ศ.2475 พรรคคอมมิวนิสต์จีนแห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งขึ้นโดยการแยกตัวออกมาจากพรรคคอมมิวนิสต์มลายู และได้มีการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างลับ ๆ ในหมู่กรรมกรชาวจีน ชาวไทย นักหนังสือพิมพ์ ครู นักศึกษา และนักเรียน ในปี พ.ศ.2485 ได้มีการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ไทย ต่อมาประเทศไทยได้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยคอมมิวนิสต์ เนื่องจากไทยต้องการเข้าไปเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ อีกทั้งสาธารณรัฐสหภาพโซเวียตรัสเซีย เรียกร้องให้ยกเลิกกฎหมายดังกล่าวด้วย โดยอ้างว่ากฎหมายของไทยฉบับนี้ขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จากผลของการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยคอมมิวนิสต์ ทำให้คอมมิวนิสต์ในประเทศไทย สามารถดำเนินการได้อย่างเปิดเผย ต่อมาในสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี และ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้ตระหนักถึงปัญหานี้ และเห็นว่าการที่ฝ่ายตรงข้ามสามารถดำเนินการอย่างได้ผลในพื้นที่ชนบท เพราะความทุกข์ยากของประชาชน ประกอบกับ กระทบวงมหาดไทย ได้รายงานให้ทราบ ว่า คอมมิวนิสต์ได้จัดส่งตัวแทนเข้าไปแทรกซึมอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อบ่อนทำลายศรัทธาของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล โดยได้เริ่มปฏิบัติการในเขตที่ประชาชนด้อยการศึกษาและยากจน เจ้าหน้าที่ของรัฐดูแลไม่ทั่วถึง เพราะการคมนาคมไม่สะดวกและเป็นถิ่นทุรกันดาร ทำให้ขาดการติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน กระทบวงมหาดไทย จึงได้เสนอให้ใช้วิธีการพัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือดำเนินการ เพื่อขจัดปัญหาของต้นเหตุ รวมทั้งความเห็นจากการประชุมคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ทางความมั่นคงขององค์การ สปอ. ครั้งที่ 33 ระหว่างวันที่ 7 – 10 พฤศจิกายน 2503 ว่าการปฏิบัติการทางสาธารณะ (Civic Action) หรือ การช่วยเหลือประชาชนเป็นการต่อต้านการบ่อนทำลาย

ของคอมมิวนิสต์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ดังนั้น เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2505 ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้พิจารณาเห็นชอบตาม ข้อเสนอของฝ่ายอำนาจการ กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้ให้จัดตั้งส่วนราชการ ขึ้นหน่วยหนึ่ง มีอำนาจประสานการปฏิบัติงาน และรวมขีดความสามารถของ ส่วนราชการต่าง ๆ มาไว้ในที่เดียวกัน ซึ่งประกอบด้วย 13 หน่วยงาน มีทั้งพลเรือน ตำรวจ และทหาร มีอำนาจสั่งการได้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเร่งรัด การปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่น เป็นการแก้ปัญหาพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติให้จัดตั้งหน่วยงาน พิเศษขึ้น เรียกว่า “กองอำนาจการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ” ใช้คำย่อว่า “กรป.กลาง” เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2505 จากนั้นได้มีการส่งหน่วยพัฒนา การเคลื่อนที่หน่วยแรกออกปฏิบัติงานที่ อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2505 ใช้ชื่อเรียกหน่วยว่า “หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ จ.กาฬสินธุ์”

หลังจากที่คณะรัฐมนตรีลงมติและอนุมัติให้จัดตั้ง กรป.กลาง เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2505 ต่อมาจึงได้กำหนดให้ วันที่ 10 เมษายน ของทุกปี เป็นสถาปนา กรป.กลาง ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และเมื่อปี 2539 ได้มีการปรับปรุงการจัดส่วนราชการ ของกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยได้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม พ.ศ.2539 ให้ไว้ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2539 โดยในมาตรา 4 พระราชกฤษฎีกา ฉบับนี้ ได้กำหนดแบ่งส่วนราชการกองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยปรับเปลี่ยนชื่อหน่วยเป็น หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีหน้าที่พิจารณาเสนอ ความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนาจการ ประสานงาน และปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน การแทรกซึมบ่อนทำลาย ความมั่นคงของชาติ ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยาของประเทศในท้องถิ่นทุรกันดารและในพื้นที่ที่กำหนด เพื่อการป้องกันอธิปไตย และรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ รวมทั้ง พัฒนากำลังพลของทหาร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปฏิบัติการกิจ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย และใน ปี 2552 ให้ยกเลิก อัตรานเฉพาะกิจ

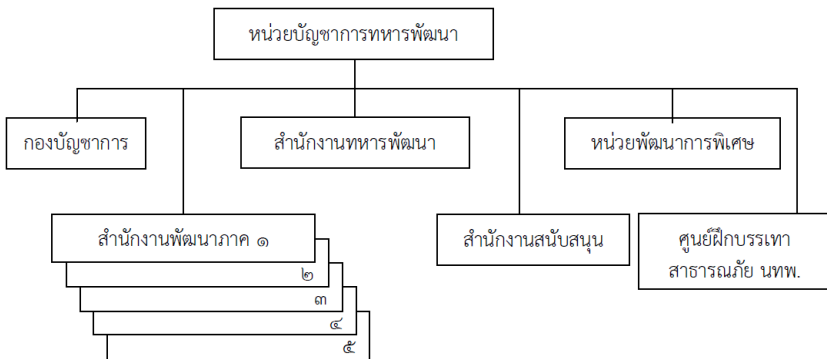
หมายเลข 2400 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และให้ใช้อัตราเฉพาะกิจ หมายเลข 2100 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาแทนตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 104/52 เรื่อง อัตรากองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพไทย ตั้งแต่ 1 เมษายน 2552

3.2 ภารกิจและการจัด

3.2.1 ภารกิจ

มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ สนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติ การป้องกัน และแก้ไขปัญหามาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่นใด ตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

3.2.2 การจัด

3.2.3 ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

- วางแผน ประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการในด้านพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของ

คนและชุมชนในพื้นที่พัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง และพื้นที่ ที่มีปัญหาความมั่นคงภายใน

- วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการในด้านพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่เป้าหมายให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร

- วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนการลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติที่สร้างความเสียหายให้กับประชาชนและพื้นที่ หรือปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

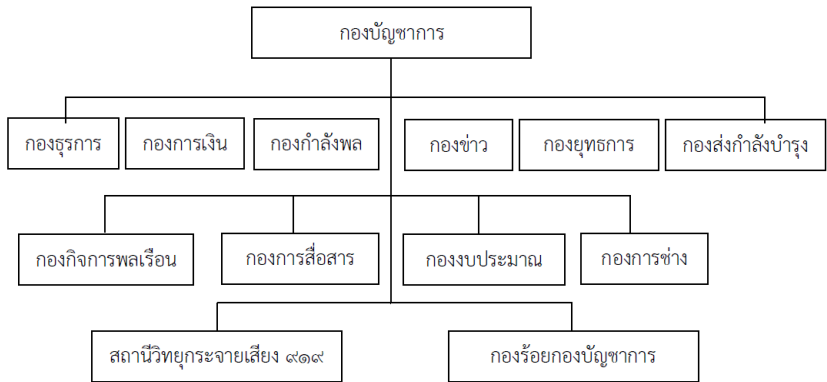
- วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการร่วมกับส่วนราชการอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนนโยบายของทางราชการในด้านความปลอดภัย การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา

- วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการพลเรือน การปฏิบัติการทางจิตวิทยา และประชาสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความมั่นคงภายในชาติ

- วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนากำลังพลของทหาร และประชาชนด้วยการฝึกอบรมวิชาชีพแก่กำลังพลของทหาร และบุคคลอื่นตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

3.2.4 ภารกิจและการจัดของหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.2.4.1 กองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

1) ภารกิจ มีหน้าที่ควบคุมบังคับบัญชา วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแล เพื่อให้งานฝ่ายอำนวยการ งานฝ่ายกิจการพิเศษ การปฏิบัติงานพัฒนา และการปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้รับมอบหมายบรรลุภารกิจ มีผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

2) การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3) ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

(1) กำหนดนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และบริหารงาน ให้บรรลุภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

(2) วางแผน อำนวยการ และดำเนินการปฏิบัติงาน ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายกิจการพิเศษ งานตุรการ งานบริการ งานรักษาความปลอดภัย ภายในกองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

4) การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่แบ่งส่วนราชการออกเป็น

(1) กองตุลาการ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการตุลาการ การสารบรรณ การตุลาการกำลังพล การขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และงานพิธีการต่างๆ

(2) กองการเงิน มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกเงิน การรับจ่ายเงิน การบัญชี การเก็บรักษาเงิน บัญชีและหลักฐานประกอบบัญชี ตลอดจนหลักฐานอื่นๆ ในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามระเบียบ แบบแผนของทางราชการ

(3) กองกำลังพล มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการกิจการกำลังพล ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

(4) กองข่าว มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็น วางแผน อำนาจการ ประสานงานและกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัย

(5) กองยุทธการ มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติ การจัดการฝึก การพัฒนาบุคลากร การบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์และการประเมินการปฏิบัติงาน

(6) กองส่งกำลังบำรุง มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย วางแผน อำนาจการ ประสานงาน และกำกับดูแล เกี่ยวกับการส่งกำลัง การซ่อมบำรุง การขนส่ง การบริการทางการแพทย์ การบริการอื่นๆ และโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลังบำรุง

(7) กองกิจการพลเรือน มีหน้าที่ พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนิน กิจการพลเรือน ปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ การช่วยเหลือประชาชน การบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติการกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(8) กองการสื่อสาร มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน ควบคุม กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการสื่อสาร และสารสนเทศ รักษาความปลอดภัยทางการสื่อสารและสารสนเทศ ให้กับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รวมทั้งประสานช่วยการสื่อสารและสารสนเทศกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

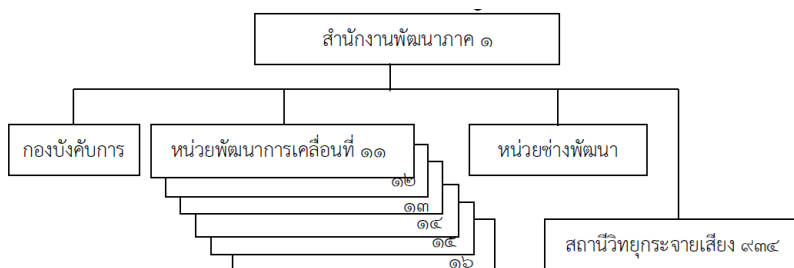
(9) กองงบประมาณ มีหน้าที่พิจารณาเสนอความคิดเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการ เกี่ยวกับการ งบประมาณ การบริหารทรัพยากร การตรวจสอบ ประเมินผล และควบคุมโครงการ ด้านงบประมาณ

(10) กองการช่าง มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน ประมาณการและกำกับดูแลเกี่ยวกับงานทางการช่างทั้งปวง

(11) สถานีวิทยุกระจายเสียง 919 มีหน้าที่ส่งกระจายเสียง เผยแพร่ข่าวสาร วิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพและความเป็นอยู่ของราษฎร เสนอ บทความ สารคดี และให้ความรู้ความบันเทิง เป็นสื่อระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ตลอดจนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติการจิตวิทยา ในพื้นที่รับผิดชอบ

(12) กองร้อยกองบัญชาการ มีหน้าที่อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการ ตรวจวินัย การระวังป้องกัน การรักษาการณ์ การรักษาความปลอดภัย และการจรจร ฌ กองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ตลอดจนการบริการและการปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

3.2.4.2 สำนักงานพัฒนาภาค 1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

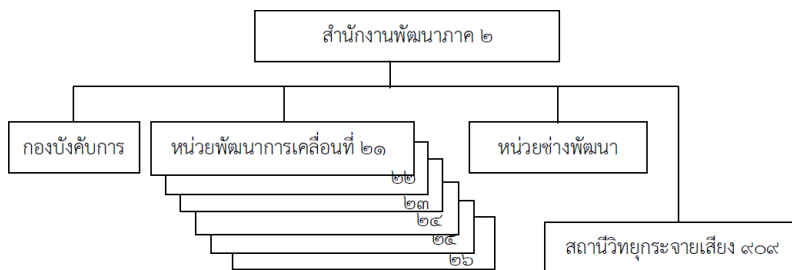
บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 1

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.๑ นทพ.	หนองเค็ด	ท่าถ่าน	พนมสารคาม	ฉะเชิงเทรา
นพค.๑๑ สนภ.๑ นทพ.	วังเกียง	ท่าขุ่น	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี
นพค.๑๒ สนภ.๑ นทพ.	แซร์อ้อ	แซร์อ้อ	วัดนาคนคร	สระแก้ว
นพค.๑๓ สนภ.๑ นทพ.	ทุ่งเคล็ด	วังจันทร์	แก่งกระจาน	เพชรบุรี
นพค.๑๔ สนภ.๑ นทพ.	ตากแว้งล่าง	บ่อพลอย	บ่อไร่	ตราด
นพค.๑๕ สนภ.๑ นทพ.	ชุมทหาร	ห้วยคต	ห้วยคต	อุทัยธานี
นพค.๑๖ สนภ.๑ นทพ.	หนองนารี	สะเดียง	เมือง	เพชรบูรณ์
สถานีวิทยุกระจายเสียง ๙๓๔	เขากิว	สะแกกรัง	เมือง	อุทัยธานี
ช.พัฒนา	หนองเค็ด	ท่าถ่าน	พนมสารคาม	ฉะเชิงเทรา

การแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาภาค 1

รับผิดชอบพื้นที่ภาคกลาง รวม 28 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, จ.นนทบุรี, จ.ปทุมธานี, จ.พระนครศรีอยุธยา, จ.นครปฐม, จ.สมุทรปราการ, จ.สมุทรสาคร, จ.สมุทรสงคราม, จ.กาญจนบุรี, จ.สุพรรณบุรี, จ.อ่างทอง, จ.สระแก้ว, จ.ปราจีนบุรี, จ.นครนายก, จ.ฉะเชิงเทรา, จ.ชลบุรี, จ.เพชรบุรี, จ.ราชบุรี, จ.ประจวบคีรีขันธ์, จ.ตราด, จ.จันทบุรี, จ.ระยอง, จ.อุทัยธานี, จ.ชัยนาท, จ.สิงห์บุรี, จ.เพชรบูรณ์, จ.ลพบุรี และ จ.สระบุรี

3.2.4.3 สำนักงานพัฒนาภาค 2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

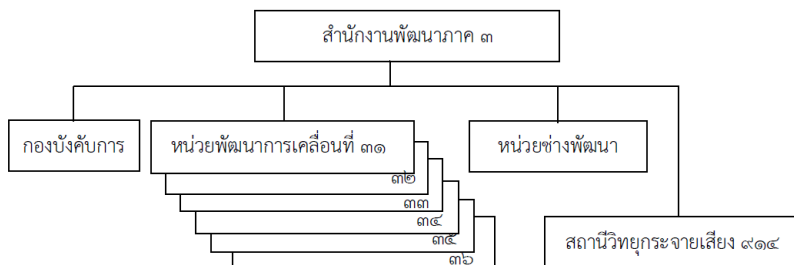
บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 2

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.๒ นทพ.	ค่ายยุทธศิลป์ประสิทธิ์	โนนสูง	เมือง	อุดรธานี
นพค.๒๑ สนภ.๒ นทพ.	โคกหนองแก	นาเยือง	ศรีธาตุ	อุดรธานี
นพค.๒๒ สนภ.๒ นทพ.	ทางหลวง	บ้านแก้ง	นาแก	นครพนม
นพค.๒๓ สนภ.๒ นทพ.	ท่าสวรรค์	ท่าสวรรค์	นาด้วง	เลย
นพค.๒๔ สนภ.๒ นทพ.	ศรีมงคล	คำชะอี	คำชะอี	มุกดาหาร
นพค.๒๕ สนภ.๒ นทพ.	ศูนย์กลาง	ด่านศรีสุข	กิ่ง อ.โพธิ์ตาก	หนองคาย
นพค.๒๖ สนภ.๒ นทพ.	โคกพัฒนา	ไร่	พรรณานิคม	สกลนคร
สถานีวิทยุกระจายเสียง ๙๐๙	รุ่งพัฒนา	ธาตุนาเวง	เมือง	สกลนคร
ช.พัฒนา	ค่ายยุทธศิลป์ประสิทธิ์	โนนสูง	เมือง	อุดรธานี

การแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาภาค 2

รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน รวม 10 จังหวัด ได้แก่ จ.เลย, จ.หนองบัวลำภู, จ.ขอนแก่น, จ.อุดรธานี, จ.หนองคาย, จ.สกลนคร, จ.นครพนม, จ.มุกดาหาร, จ.กาฬสินธุ์ และ จ.บึงกาฬ

3.2.4.4 สำนักงานพัฒนาภาค 3 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 3

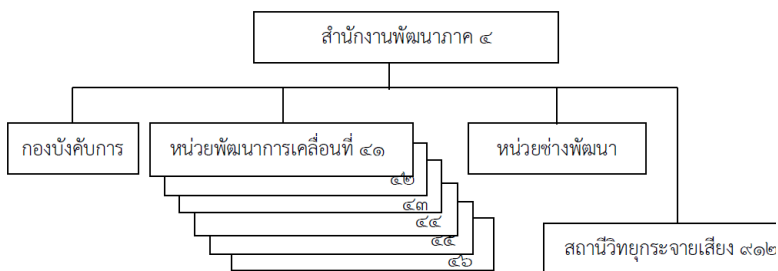
หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.๓ นทพ.	ดอยน้อย	ดอยหล่อ	กิ่ง.อ.ดอยหล่อ	เชียงใหม่
นพค.๓๑ สนภ.๓ นทพ.	ป่าตองดอนทรายทอง	ศิลาเพชร	บัว	น่าน
นพค.๓๒ สนภ.๓ นทพ.	ทุ่งละคร	เชียงดาว	เชียงดาว	เชียงใหม่
นพค.๓๓ สนภ.๓ นทพ.	หัวฝาย	พระธาตุผาแดง	แม่สอด	ตาก
นพค.๓๔ สนภ.๓ นทพ.	ตาปะขาวหาย	หัวรอ	เมือง	พิษณุโลก
นพค.๓๕ สนภ.๓ นทพ.	เหล่าเจริญเมือง	ทุ่งก่อ	กิ่ง อ.เวียงเชียงรุ้ง	เชียงราย
นพค.๓๖ สนภ.๓ นทพ.	คอนผึ้ง	แม่คะตวน	กิ่ง อ.สบเมย	แม่ฮ่องสอน
สถานีวิทยุกระจายเสียง ๙๑๔	ปงอ้อ	แม่จัน	แม่จัน	เชียงราย
ช.พัฒนา	ดอยน้อย	ดอยหล่อ	กิ่ง อ.ดอยหล่อ	เชียงใหม่

การแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาภาค 3

รับผิดชอบพื้นที่ภาคเหนือ รวม 15 จังหวัด ได้แก่ จ.แม่ฮ่องสอน, จ.เชียงใหม่, จ.เชียงราย, จ.พะเยา, จ.น่าน, จ.ลำปาง, จ.ลำพูน, จ.แพร่, จ.ตาก, จ.สุโขทัย, จ.อุตรดิตถ์, จ.พิษณุโลก, จ.กำแพงเพชร, จ.พิจิตร และ จ.นครสวรรค์

3.2.4.5 สำนักงานพัฒนาภาค 4 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

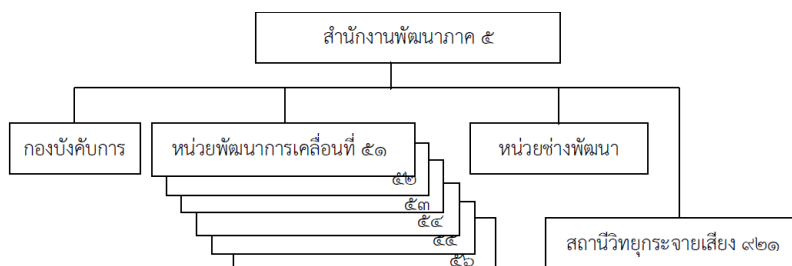
บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 4

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.๔ นทพ.	ทุ่งฝ้ายบรูรูป	ป่าบอน	ป่าบอน	พัทลุง
นพค.๔๑ สนภ.๔ นทพ.	เจาะวา	สุโหงป่าตี	สุโหงป่าตี	นราธิวาส
นพค.๔๒ สนภ.๔ นทพ.	สีตอ	บาโร๊ะ	ยะหา	ยะลา
นพค.๔๓ สนภ.๔ นทพ.	คลองลำยุง	ชุมพล	กิ่ง อ.ศรีนครินทร์	พัทลุง
นพค.๔๔ สนภ.๔ นทพ.	น้ำดำ	น้ำดำ	ทุ่งยางแดง	ปัตตานี
นพค.๔๕ สนภ.๔ นทพ.	สะพานเคียน	ควนโดน	ควนโดน	สตูล
นพค.๔๖ สนภ.๔ นทพ.	ใหม่พัฒนา	วัดประดู่	เมือง	สุราษฎร์ธานี
สถานีวิทยุกระจายเสียง ๔๑๒	บางนาค	บางนาค	เมือง	นราธิวาส
ข.พัฒนา	ทุ่งฝ้ายบรูรูป	ป่าบอน	ป่าบอน	พัทลุง

การแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาภาค 4

รับผิดชอบพื้นที่ภาคใต้ รวม 14 จังหวัด ได้แก่ จ.ชุมพร, จ.ระนอง, จ.สุราษฎร์ธานี, จ.พังงา, จ.กระบี่, จ.ภูเก็ต, จ.นครศรีธรรมราช, จ.ตรัง, จ.พัทลุง, จ.สงขลา, จ.สตูล, จ.ปัตตานี, จ.ยะลา และ จ.นราธิวาส

3.2.4.6 สำนักงานพัฒนาภาค 5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค 5

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.๕ นทพ.	หลุมหิน	สะแกราช	ปักธงชัย	นครราชสีมา
นพค.๕๑ สนภ.๕ นทพ.	คำเตย	โนนหนามแท่ง	เมือง	อำนาจเจริญ
นพค.๕๒ สนภ.๕ นทพ.	ดอนหนองแหน	ตาเป๊ก	เฉลิมพระเกียรติ	บุรีรัมย์
นพค.๕๓ สนภ.๕ นทพ.	สัมปอoy	ลำโรง	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ
นพค.๕๔ สนภ.๕ นทพ.	ลำพุก	ตาเบา	ปราสาท	สุรินทร์
นพค.๕๕ สนภ.๕ นทพ.	เมืองเก่า	บ้านยาง	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
นพค.๕๖ สนภ.๕ นทพ.	บก	กลาง	เดชอุดม	อุบลราชธานี
สถานีวิทยุกระจายเสียง ๕๒๐๑	โคกหนองปลาชิว	นาแซง	หล่มเก่า	เพชรบูรณ์
ช.พัฒนา	หลุมหิน	สะแกราช	ปักธงชัย	นครราชสีมา

การแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาภาค 5

รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง รวม 10 จังหวัด ได้แก่ จ.ร้อยเอ็ด, จ.ชัยภูมิ, จ.นครราชสีมา, จ.มหาสารคาม, จ.บุรีรัมย์, จ.สุรินทร์, จ.ยโสธร, จ.อำนาจเจริญ, จ.ศรีสะเกษ และ จ.อุบลราชธานี

1) ภารกิจ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยาของประเทศในท้องถิ่นทุรกันดาร และในพื้นที่ที่กำหนด รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค 1 – 5 เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

- 2) การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
- 3) ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

(1) วางแผน อำนวยการ ประสานงานกับส่วนราชการ และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคง และช่วยเหลือประชาชน ในส่วนภูมิภาค และในพื้นที่ที่กำหนด

(2) ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา เผยแพร่วิชาการเกี่ยวกับอาชีพ รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น

(3) ดำเนินการงานประชาสัมพันธ์ การเสนอข่าวสารและความรู้ความบันเทิงต่อประชาชน ตลอดจนการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

(4) การส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ราษฎร และหน่วยทหาร การฝึกอบรมด้านวิชาการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้อง

(5) สนับสนุนกิจกรรมของหน่วยทหาร ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

- 4) การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่ แบ่งส่วนราชการออกเป็น

(1) กองบังคับการ มีหน้าที่ควบคุม บังคับบัญชา วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติการกิจ อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

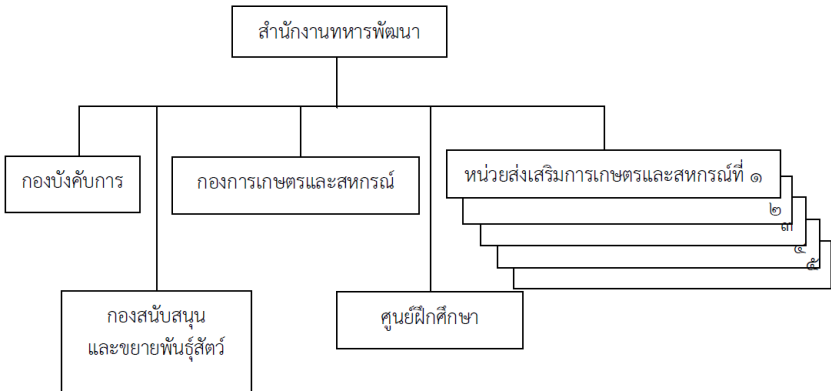
(2) หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา ดำเนินการงานประชาสัมพันธ์ การเสนอข่าวสารและความรู้ความบันเทิงต่อประชาชน การรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ราษฎรและหน่วยทหาร สนับสนุนกิจกรรมของหน่วยทหารเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(3) หน่วยช่างพัฒนา มีหน้าที่ก่อสร้าง และซ่อมบำรุง เส้นทาง สะพาน และงานช่างอื่นๆ ตลอดจนการเจาะบ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น และการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบ

(4) สถานีวิทยุกระจายเสียง มีหน้าที่ส่งกระจายเสียง เผยแพร่ข่าวสาร วิชาการต่างๆ เกี่ยวกับอาชีพและความเป็นอยู่ของราษฎร เสนอบทความสารคดี และให้ความรู้ความบันเทิง เป็นสื่อระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ตลอดจนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติการจิตวิทยา ในพื้นที่รับผิดชอบ

3.2.4.7 สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานทหารพัฒนา

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.๕ นทพ.	หลุมหิน	สะแกกราช	ปักธงชัย	นครราชสีมา
นพค.๕๑ สนภ.๕ นทพ.	คำเตย	โนนหนามแท่ง	เมือง	อำนาจเจริญ
นพค.๕๒ สนภ.๕ นทพ.	ดอนหนองแหน	ตาเป๊ก	เฉลิมพระเกียรติ	บุรีรัมย์
นพค.๕๓ สนภ.๕ นทพ.	ส้มป่อย	ลำโรง	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ
นพค.๕๔ สนภ.๕ นทพ.	ลำพุก	ตาเบา	ปราสาท	สุรินทร์
นพค.๕๕ สนภ.๕ นทพ.	เมืองเก่า	บ้านยาง	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
นพค.๕๖ สนภ.๕ นทพ.	บก	กลาง	เดชอุดม	อุบลราชธานี
สถานีวิทยุกระจายเสียง ๙๒๑ ข.พัฒนา	โคกหนองปลาชิว	นาแซง	หล่มเก่า	เพชรบูรณ์
	หลุมหิน	สะแกกราช	ปักธงชัย	นครราชสีมา

1) ภารกิจ มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย การใช้กำลังทหารเพื่อการพัฒนาประเทศ วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล ดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและสหกรณ์ และด้านช่างฝีมือ รวมทั้งการพัฒนาศูนย์ให้กับกำลังพลของทหาร และบุคคลอื่น ๆ เพื่อผลด้านความมั่นคงและการพัฒนาประเทศตลอดจนการสนับสนุน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีผู้อำนวยการสำนักงานทหารพัฒนา เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

2) การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3) ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

(1) พิจารณาเสนอความเห็น เกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาอาชีพ ด้านการเกษตรและสหกรณ์ ด้านช่างฝีมือ การพัฒนาศูนย์ ตลอดจนการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อความมั่นคงของประเทศ

(2) จัดทำโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้าน การเกษตรและสหกรณ์ ด้านช่างฝีมือให้กับกำลังพล หน่วยทหาร ประชาชน และ ส่วนราชการ จัดทำโครงการพัฒนากำลังทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทหารกองประจำการ

ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาอย่างเหมาะสม ตามความต้องการของทหารและศักยภาพของหน่วย พัฒนาบุคลากรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้มีศักยภาพในการพัฒนาช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง

(3) ผลิตน้ำเชื้อผสมเทียมสัตว์ จัดหาพ่อพันธุ์แม่พันธุ์สัตว์ เพื่อสนับสนุนการขยายพันธุ์สัตว์

(4) ดำเนินการเกี่ยวกับการผลิต การเก็บรักษา การส่งเสริม และการตลาด ด้านการเกษตร

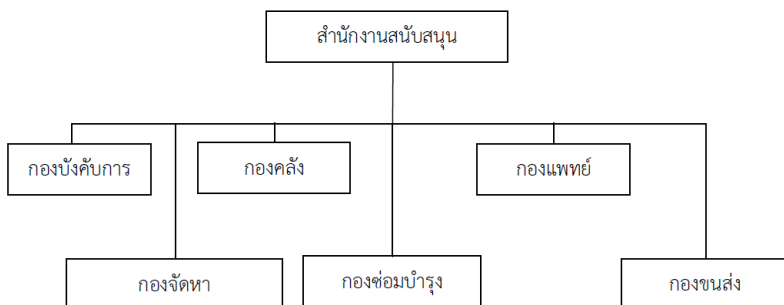
(5) ดำเนินการฝึกอบรม ส่งเสริม สนับสนุน ด้านพัฒนาอาชีพ ทักษะและความรู้ในการดำรงชีวิต เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(6) วิจัย ประเมินผล และพัฒนาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการเกษตรและสหกรณ์ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(7) ประสานงานกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและสหกรณ์

(8) วิจัย พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อความมั่นคง รวมทั้ง โครงการพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3.2.4.8 สำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานสนับสนุน

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สสน.นทพ.	ถ.นางวประชาพัฒนา	สีกัน	ดอนเมือง	กรุงเทพมหานคร

1) ภารกิจ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนและบริการ รวมถึงงานด้านการส่งกำลังบำรุงทั้งปวงให้แก่หน่วยต่าง ๆ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุน เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

- 2) การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
- 3) ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

(1) ดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอความต้องการ จัดหา เก็บรักษา แจกจ่าย และจำหน่าย สิ่งอุปกรณ์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

(2) ดำเนินการซ่อมบำรุงตามระบบการซ่อมบำรุง ให้แก่หน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่เกินขีดความสามารถของหน่วย

(3) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริการด้านการขนส่ง แร่งงาน การแพทย์ การก่อสร้าง การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และสาธารณูปโภค ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

(4) ดำเนินการเกี่ยวกับการธรรมาภิบาล การดำเนินงาน การส่งกำลังบำรุง การเงิน การงบประมาณ การสื่อสาร และสารสนเทศ ของสำนักงาน สนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้แก่ส่วนราชการอื่นๆ ตามที่ได้รับ มอบหมาย

3.2.4.9 หน่วยพัฒนาการพิเศษ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของหน่วยพัฒนาการพิเศษ

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
นพค.นทพ.	ถ.ลาดปลาเค้า	อนุสาวรีย์	บางเขน	กรุงเทพมหานคร

1) ภารกิจ มีหน้าที่ปฏิบัติงานก่อสร้างงานตามโครงการพระราชดำริ โครงการตามนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนโครงการตามการร้องขอของส่วนราชการอื่น และงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายมีผู้บังคับหน่วยพัฒนาการพิเศษ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

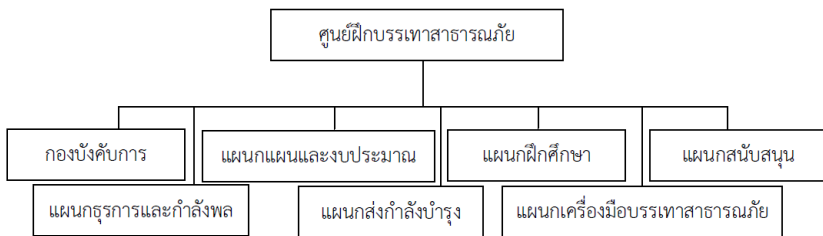
- 2) การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
- 3) ขอบเขตความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่สำคัญ

(1) ปฏิบัติงานตามโครงการพระราชดำริ โครงการตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ตลอดจนโครงการตามการร้องขอของส่วนราชการอื่น

- (2) สำรวจและประมาณการสร้างเส้นทางคมนาคม การขุดลอกคูคลอง และการก่อสร้างอาคาร ภายในขีดความสามารถ
- (3) ก่อสร้างเส้นทางคมนาคมชั้นทางลาดยาง คอนกรีตเสริมเหล็ก และทางลูกรัง ภายในขีดความสามารถ
- (4) ก่อสร้างสะพาน และอาคารสิ่งปลูกสร้าง ภายในขีดความสามารถ
- (5) พัฒนาแหล่งน้ำ จัดสร้างระบบประปา และระบบน้ำบาดาล ด้วยเครื่องมือที่มีอยู่อย่างจำกัด
- (6) ช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยด้วยเครื่องมือที่มีอยู่
- (7) ปฏิบัติการจิตวิทยา และประชาสัมพันธ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน
- (8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนามอบหมาย

3.2.4.10 ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

บัญชีแสดงที่ตั้งของศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
ศฝภ.นทพ.	หนองเค็ด	ท่าถ่าน	พนมสารคาม	ฉะเชิงเทรา

1) ภารกิจ มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษา และฝึกอบรมความรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหาและช่วยชีวิตและความรู้ทั่วไป ในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นเมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ให้กับกำลังพลภายในกองทัพไทย ส่วนราชการอื่นและประชาชนทั่วไป รวมทั้งการพัฒนาบุคลากร และผลิตครูด้านการบรรเทาสาธารณภัยที่มีทักษะ ความชำนาญและได้มาตรฐาน ตลอดจนการวิจัย ปรับปรุงและพัฒนาการฝึกและการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยของกองทัพไทยให้มีความทันสมัย โดยมีผู้อำนวยการศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

2) การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3) ขอบเขตความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่สำคัญ

(1) ดำเนินการจัดการศึกษา และฝึกอบรมความรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหาและช่วยชีวิต และความรู้ทั่วไปในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ให้กับกำลังพลภายในกองทัพไทย ส่วนราชการอื่นและประชาชนทั่วไป ให้เป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา

(2) จัดทำหลักสูตร/โครงการในการศึกษา การฝึกอบรมด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหา ช่วยชีวิต และความรู้ทั่วไปในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ รวมทั้งหลักสูตร/โครงการในการพัฒนาบุคลากร ผลิตครูด้านการบรรเทาสาธารณภัยที่มีทักษะ ความชำนาญ ได้มาตรฐานในการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ภัยที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

(3) การวิจัย ปรับปรุง พัฒนาการฝึกและการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยของกองทัพไทยให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ภัยที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

3.3 วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

3.3.1 วิสัยทัศน์

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้กำหนดบนพื้นฐานของภารกิจ ดังนี้

“เป็นหน่วยงานหลักชั้นเยี่ยมของกองทัพไทย ในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคงและเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และประชาชน มีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อกองทัพไทย”

แผนที่ยุทธศาสตร์ (AFDC Strategy Map)

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้พัฒนาแผนที่ยุทธศาสตร์ เพื่อแสดงทิศทางและแนวทางในการดำเนินยุทธศาสตร์หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้กับหน่วยขึ้นตรงใช้เป็นแนวทางในการร่วมกันขับเคลื่อน ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Theme) ได้กำหนดให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับประเด็นยุทธศาสตร์กองบัญชาการกองทัพไทย ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การอำนวยความสะดวกในการผนึกกำลังป้องกันประเทศ จำนวน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพของ คน ชุมชน พื้นที่ ให้เกื้อกูลต่อการผนึกกำลังป้องกันประเทศ

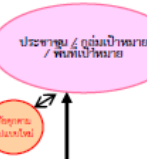

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ

แผนที่ยุทธศาสตร์หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (ฉบับปรับปรุง ก.ย.59)

วิสัยทัศน์	 กองบัญชาการกองทัพไทย "เป็นองค์กรนำที่ทันสมัยในการอำนวยความสะดวกด้านการป้องกันประเทศ และการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อความมั่นคงเป็นที่เชื่อมั่นของรัฐบาล ประชาชน และเป็นที่ยอมรับของมิตรประเทศ"
พันธกิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปกป้อง เติบโตทุน พึ่งพิงรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2. อำนวยความสะดวกปฏิบัติการร่วมของทุกเหล่าทัพ และเสริมขีดความสามารถในการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ 3. สนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน 4. คุ้มครองและพิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ 5. เสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มอาเซียน มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ 6. สนับสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ไทยยึดหลักมนุษยธรรมและสันติวิธี 7. ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพภายในกรอบของสหประชาชาติ เพื่ออำริกเกียรติและศักดิ์ศรีของกองทัพไทยในประชาคมโลก
คำนิยาม	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">ทหารอาชีพ</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">จงรักภักดี</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">กล้าหาญ</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">ทำงานเป็น</div> </div>
ประเด็นยุทธศาสตร์	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> ▶ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพิทักษ์รักษาและเติบโตทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การป้องกันประเทศ </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> ▶ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างความร่วมมือทางทหารกับต่างประเทศ </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> ▶ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง และการช่วยเหลือประชาชน </div>

เป้าประสงค์ (Ends) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่การบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ กำหนดไว้ 4 หัวข้อ ดังนี้

1. สถาบันพระมหากษัตริย์ได้รับการเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติ
2. ประชาชนมีความเชื่อมั่น ศรัทธา และมีจิตสำนึกในการป้องกันและต่อสู้กับภัยคุกคาม
3. พื้นที่ส่วนหลังได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างระบบงานให้มีประสิทธิภาพต่อกองทัพ
4. ปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติได้รับการป้องกันและแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์

วิสัยทัศน์	<p>หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย</p> <p>“เป็นหน่วยงานขึ้นเยื้องของกองทัพไทย ในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง โดยเตรียมความพร้อมของ ทหารพยากร บุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และประชาชนมีความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อกองทัพไทย”</p>			
ประเด็นยุทธศาสตร์ นทพ.	<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1</p> <p>เพิ่มขีดความสามารถของหน่วย</p> <p>พระมหากษัตริย์</p> 	<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2</p> <p>พัฒนาขีดความสามารถของ คน ชุมชน พื้นที่ ให้มีภูมิต่อการรุกรานภัยถึงขั้นประเทศ</p> 	<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3</p> <p>สนับสนุนการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ</p> 	<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4</p> <p>การพัฒนาองค์การ</p>
เป้าประสงค์	<p>เสถียรภาพของชาติได้รับ การเห็นชอบจากฝ่ายพระมหากษัตริย์</p>	<p>สามารถสนับสนุนการพิชิตโรคภัยสำหรับฐาน และพัฒนาชาติให้ประชาชนได้เกิดชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติของชาติ</p>	<p>สามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติในยามวิกฤตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์</p>	<p>องค์การมีการพัฒนาทั้งเชิงโครงสร้างและคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ</p>
กลยุทธ์	<p>สร้างจิตสำนึกและปลูกฝังคุณธรรม และความจงรักภักดีของพลเมืองชาวไทย</p> <p>ส่งเสริมให้ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้โครงการพระราชดำริ และพระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์</p>	<p>พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของประชาชนในเชิงจิตอาสา และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม</p> <p>พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของประชาชนในเชิงจิตอาสา และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม</p> <p>พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของประชาชนในเชิงจิตอาสา และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม</p>	<p>สนับสนุนขีดความสามารถของประชาชนใน ๓ ข้อ เพื่อแก้ไขปัญหาความสำคัญเร่งด่วนของชาติ</p> <p>สนับสนุนขีดความสามารถของประชาชนใน ๓ ข้อ เพื่อแก้ไขปัญหาความสำคัญเร่งด่วนของชาติ</p>	<p>การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถของกำลังพล</p> <p>การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากร</p>
ทรัพยากร	<p>ขีดความสามารถตาม 8 แขนงงานหลักของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา</p>			
ตัวชี้วัด นทพ.	<p>จำนวนภาคีต้นแบบ จากโครงการเกษตรผสมผสานแนวทางพระราชทานเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนงานพัฒนาประเทศ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี</p>	<p>จำนวนครั้งของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย การพัฒนาขีดความสามารถของประชาชน ได้รับ การพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น</p>	<p>จำนวนผลงานของกลุ่มอาชีพ ผู้ส่งเสริมโดยบุคลากรของกองการดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ๓ จ.เขต.</p> <p>ระดับความสำเร็จของการพัฒนา ระบบบริหาร วิชาการ วิชาการ วิชาการ วิชาการ</p> <p>ระดับความสำเร็จของการพัฒนา องค์การ</p>

กลยุทธ์ (Ways) ที่จะทำให้บรรลุเป้าประสงค์ กำหนดไว้ 6 หัวข้อ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. เสริมสร้างความจงรักภักดีและธรรมรงค์ให้ประชาชนแสดงออกถึงความเข้มแข็งของมวลชนที่มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
3. พัฒนาคุณภาพชีวิตระดับบุคคลให้มีความอยู่ดีกินดีอย่างยั่งยืน
4. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีความเข้มแข็งและมีระบบการบริหารที่ดี
5. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถสนับสนุนการเตรียมความพร้อมของพื้นที่ในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศ

6. ปฏิบัติภารกิจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ ตามนโยบาย สถานการณ์ และที่ได้รับมอบหมาย

ทรัพยากร (Means) ในการดำเนินกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายคือ ชีตความสามารถในการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทั้ง 8 แผนงานหลัก ได้แก่ แผนงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณสุข แผนงานด้านสาธารณสุข แผนงานศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แผนงานการปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ และแผนงานสังคมสงเคราะห์

3.3.2 แผนงานหลัก 8 แผนงาน

3.3.2.1 การปฏิบัติงานพัฒนา ของ นทพ. แบ่งเป็นแผนงานหลัก 8 แผนงาน ได้แก่

1) แผนงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม เป็นการก่อสร้าง และซ่อมปรับปรุงเส้นทาง ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ราษฎรได้รับความสะดวกในการสัญจร รวมทั้ง การขนส่งผลผลิตทางการเกษตร หรือการประกอบอาชีพอื่น ในหนึ่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เมื่อมีกำลังพลและเครื่องจักรกลครบตามอัตรา จะมีขีดความสามารถในการก่อสร้างทางลาดยางได้ ประมาณ 10 กิโลเมตรต่อปี และสร้างทางลูกรังได้ประมาณ 30 กิโลเมตรต่อปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ นทพ. ได้รับในแต่ละปี

2) แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ เป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้ราษฎรได้ มีความรู้ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร การปศุสัตว์ และการประมงที่ถูกต้อง รวมทั้ง การจัดตั้งกลุ่มตามสาขาอาชีพ โดยเน้นให้เกิดวงจรการดำเนินงานที่ราษฎรสามารถนำไปขยายผลต่อไปได้ เช่น การผลิตและจัดหาสุกร, เป็ด, ไก่ และ พืชผักสวนครัว เพื่อแจกจ่ายแก่ราษฎร และสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล การผสมเทียมโค โดยใช้น้ำเชื้อพ่อโคพันธุ์แท้จากต่างประเทศที่ นทพ. ผลิตได้เอง การผลิตพันธุ์ปลาชนิดต่าง ๆ

ที่เป็นความต้องการของตลาด เพื่อแจกจ่ายแก่ราษฎรและแหล่งน้ำตามธรรมชาติ การสนับสนุน และส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ เช่น การสร้างโรงเรือนเพาะเห็ด โรงเพาะชำ การส่งเสริมการปลูกพืชผักสมุนไพร ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับ การสร้างทุ่งหญ้า เลี้ยงสัตว์ การสนับสนุนพืชและสัตว์เศรษฐกิจ

3) แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ เป็นการช่วยเหลือราษฎรให้มีน้ำ สำหรับอุปโภคบริโภคอย่างพอเพียง ทั้งน้ำเพื่อการเกษตร และการอุปโภคบริโภค แบ่งเป็น งานแหล่งน้ำผิวดิน และงานน้ำใต้ดิน สำหรับงานน้ำผิวดิน ได้แก่ การขุด สระเก็บน้ำ ขุดคุ้บระบายน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำเดิม ซึ่งมีขีดความสามารถดำเนินการ ได้ประมาณ 280,000 ลูกบาศก์เมตรต่อหนึ่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ต่อปี สำหรับงานแหล่งน้ำใต้ดิน ได้แก่ การขุดเจาะบ่อนบาดาล ทั้งบ่อน้ำตื้นและบ่อน้ำลึก มีขีดความสามารถดำเนินการได้ประมาณ 300 แห่งต่อสำนักงานภาคต่อปี

4) แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ เป็นแผนงาน ที่ดำเนินการเพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ พร้อมจัดสร้าง สิ่งสาธารณประโยชน์ที่จำเป็นให้กับชุมชน เช่น การสร้างถังเก็บน้ำฝน สร้างระบบ ประปาหมู่บ้าน สนามเด็กเล่น ศาลาประชาคม การแจกจ่ายถังเก็บน้ำพื้อ ขนาดความจุ 3,000 ลิตร เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง ประมาณไม่ต่ำกว่า 1,500 ถังต่อปี

5) แผนงานสาธารณสุข เป็นการช่วยเหลือราษฎรที่เจ็บป่วย ด้วยการจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ให้บริการตรวจรักษา รวมทั้ง ส่งเสริมสุขภาพอนามัย แนะนำการป้องกันโรค และการดำเนินชีวิตที่ถูกหลักสุขอนามัย นอกจากนี้ยัง ดำเนินการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น เพื่อให้ราษฎรในชนบท มีน้ำสะอาด สำหรับอุปโภคบริโภค

6) แผนงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นมุ่งเน้นส่งเสริม เพื่อเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาให้แก่เยาวชน ด้วยการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียน การศึกษานอกโรงเรียนการขยายโอกาสทางการศึกษา และการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ รวมทั้ง กระตุ้นให้ราษฎรร่วมส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา ตลอดจนอนุรักษ์วัฒนธรรม ประจำถิ่น

7) แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา เป็นแผนงานที่มุ่งให้ประชาชนได้มีโอกาสรับทราบข่าวสารที่ถูกต้อง ตลอดจนการปลูกฝังอุดมการณ์ให้เกิดความรัก และเทิดทูนในสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ด้วยสื่อทุกชนิดที่มีอยู่ โดยกำหนดนโยบายให้ผลิต และจัดรายการในภาคเอฟเอ็มบางส่วน และ ภาคเอเอ็มทั้งหมด โดยใช้เจ้าหน้าที่ของหน่วยเองเป็นผู้ดำเนินการ

8) แผนงานสังคมสงเคราะห์ และอื่นๆ เป็นแผนงานที่ให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรผู้ยากไร้ รวมทั้ง ผู้ประสบภัยธรรมชาติ และภัยพิบัติต่างๆ ทั้งในระยะแรก ระยะฟื้นฟู และการพัฒนาสภาวะแวดล้อมในระยะยาวหลังภัยพิบัติผ่านพ้น

3.3.2.2 ผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560

การดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา เพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดน ในพื้นที่ 368 ตำบล ชายแดน และพื้นที่ตอนในของประเทศที่มีเงื่อนไขปัญหาความมั่นคง สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ที่ผ่านมา หน่วยได้ดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ตำบลชายแดน จำนวน 69 ตำบล/ปี สรุปผลการปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณได้ ดังนี้

1) งานก่อสร้างเส้นทางชนบท ดำเนินการก่อสร้างเส้นทางคมนาคม จำนวน 444 เส้นทาง รวมระยะทาง 1,587.178 กิโลเมตร

2) การจัดหาน้ำกินน้ำใช้ ดำเนินการงานขุดลอกลำน้ำ งานขุดลอกสระเก็บน้ำ จำนวน 574 โครงการ มีปริมาณกักเก็บน้ำ 44,121,099 ลบ.ม. ก่อสร้างและซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน ระบบผลิตน้ำดื่ม จำนวน 625 โครงการ ก่อสร้างฝายกักเก็บน้ำ จำนวน 25 แห่ง ขุดเจาะบ่อน้ำตื้น งานขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล พัฒนาบ่อน้ำบาดาล จำนวน 643 แห่ง

3.3.2.3 งานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน

1) การส่งเสริมอาชีพ ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน การรวมกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มเลี้ยงปศุสัตว์ กลุ่มทอผ้าไหม กลุ่มจักรสาน กลุ่มโรงสี ข้าวชุมชน และกลุ่มธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน 192 โครงการ

2) การผสมเทียมโค ดำเนินการผลิตน้ำเชื้อจากพ่อโคพันธุ์ดี สนับสนุนให้กับสถานีผสมเทียม 75 สถานี 94 ชุด ทั่วประเทศ สามารถดำเนินการ ผสมเทียมได้ 36,000 ครั้ง ติดตามลูกโคเกิดในปีที่ผ่านมา ได้จำนวน 19,900 ตัว

3) โครงการประมงหมู่บ้าน นทพ. ดำเนินการเพาะพันธุ์ปลาได้ จำนวน 21 ล้านตัว ในฐานการผลิตพันธุ์ปลา 19 ฐาน ทั่วประเทศ แจกจ่ายให้กับ ราษฎร โรงเรียน และปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติ

3.3.2.4 การสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1) โครงการเกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการเกษตรผสมผสานฯ ให้กับราษฎร เช่น การส่งเสริมการปศุสัตว์ การปลูกพืชผักสวนครัว การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และ ชุดสระเก็บน้ำในไร่นา จำนวน 1,386 โครงการ ผู้ได้รับผลประโยชน์ 3,198 ราย

2) โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำ ดำเนินการปลูกป่า จำนวน 125 ไร่ ก่อสร้างฝาย จำนวน 2,029 แห่ง เพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ

3) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดำเนินการสนับสนุน โครงการฯ โดยการสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืชเฉพาะชากลิ้มไม้หายาก และ กำหนดรหัสประจำต้น เพื่อเป็นการปกป้องรักษาธรรมชาติและพันธุ์พืชในพื้นที่ รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตามแนว พระราชดำริ

4) จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เทิดไท้ มหาราชัน จำนวน 84 ศูนย์

3.3.2.5 สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดำเนินการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านยาเสพติด จำนวน 7 หลักสูตร 125 รุ่น 6,459 คน/ปี เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและสร้างชุมชน ให้เข้มแข็งปลอดภัยจากยาเสพติด

3.3.3 สำหรับการปฏิบัติงานที่สำคัญสนับสนุนงานของรัฐบาล และกองทัพไทย มีดังนี้

3.3.3.1 การจัดตั้งจุดบริการประชาชนในห้วงเทศกาลปีใหม่ สงกรานต์ ออกพรรษา มีประชาชนเข้ารับบริการ จำนวน 22,427 คน รถยนต์ 10,978 คัน ซ่อมบำรุง 153 คัน บริการทางการแพทย์ 17 ครั้ง

3.3.3.2 โครงการหมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ นทพ. ได้จัดทำโครงการ “หมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ” โดยคัดเลือกหมู่บ้านในการพัฒนา ดำเนินการต่อเนื่อง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 – 2560 รวม จำนวน 89 หมู่บ้าน ที่พัฒนาตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีการประกวดโครงการ “หมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 แบ่งเป็น 4 ประเภท และมีผลการประกวดฯ ดังนี้

1) ด้านสิ่งแวดล้อม : ชนะเลิศ นพค.33 สนภ.3 นทพ., รองชนะเลิศ นพค.45 สนภ.4 นทพ.

2) ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ : ชนะเลิศ นพค.52 สนภ.5 นทพ., รองชนะเลิศ นพค.14 สนภ.1 นทพ.

3) ด้านส่งเสริมอาชีพ : ชนะเลิศ นพค.46 สนภ.4 นทพ., รองชนะเลิศ นพค.54 สนภ.5 นทพ.

4) ด้านการเกษตร : ชนะเลิศ นพค.36 สนภ.3 นทพ., รองชนะเลิศ นพค.24 สนภ.2 นทพ.

3.3.3.3 โครงการ 1 หน่วย 1 วัด 1 โรงเรียน 1 ชุมชน นทพ. ได้จัดทำโครงการดังกล่าว จำนวน 10 แห่ง รวม 19 โครงการ

3.3.3.4 งานตามสั่งการผู้บัญชาการทหารสูงสุดในการสนับสนุนหน่วยทหารและกองกำลังป้องกันชายแดนด้านยุทธการ จำนวน 28 โครงการ

3.3.3.5 งานการบรรเทาสาธารณภัย

1) การแจกจ่ายน้ำอุปโภค – บริโภค ให้กับราษฎร เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง จำนวน 58 เทียว ปริมาณน้ำจำนวน 504,000 ลิตร ในพื้นที่ 3 จังหวัด

2) การจัดกำลังพล พร้อมยานพาหนะ ยุทโธปกรณ์ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภัยในพื้นที่ จว.ส.น., จว.น.พ., จว.ก.ส., จว.ร.อ., จว.ย.ส. และ จว.อ.บ. ในห้วงเดือน ก.ค. – ส.ค.60 โดยดำเนินการแจกข้าว 11,560 กลอง แจกน้ำดื่ม 27,230 ขวด แจกถุงยังชีพ 4,402 ถุง ยาสามัญประจำบ้าน 400 ชุด ขนย้ายราษฎรและสิ่งของ 1,477 เทียว

3.3.3.6 สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย นทพ. ได้ดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดชายแดนใต้ โดยได้จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค จำนวน 14 กลุ่ม ส่งเสริมกลุ่มอาชีพการเลี้ยงโค จำนวน 300 ราย และดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การเลี้ยงโคฟาร์มตัวอย่าง ณ บ้านปียา ต.ปियามมิ่ง อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี และส่งเสริมอาชีพอื่นๆ

3.3.4 แผนการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561

ในปีงบประมาณ 2561 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีแผนดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย จำนวน 72 ตำบล ใน 47 จังหวัด โดยมีงานที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

3.3.4.1 งานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม และปรับปรุงเส้นทางคมนาคม จำนวน 490 เส้นทาง

3.3.4.2 การจัดหาน้ำกินน้ำใช้ จำนวน 1,292 โครงการ

3.3.4.3 โครงการพัฒนาช่วยเหลือประชาชน จำนวน 419 โครงการ

3.3.4.4 โครงการเกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 218 โครงการ

สรุป การดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่ผ่านมา ได้ดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาเพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดนในพื้นที่ทั้งหมด 368 ตำบลชายแดน และพื้นที่ตอนในของประเทศที่มีเงื่อนไขปัญหาความมั่นคงมาโดยตลอด โดยสรุปผลการปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ประกอบด้วย 1) งานก่อสร้างเส้นทางชนบท 2) การจัดหาน้ำกินน้ำใช้ 3) งานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน 4) การสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และ 5) สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งสำหรับการปฏิบัติงานที่สำคัญสนับสนุนงานของรัฐบาล และกองทัพไทย ได้แก่ 1) การจัดตั้งจุดบริการประชาชนในห้วงเทศกาลปีใหม่ สงกรานต์ ออกพรรษา 2) โครงการหมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ นทพ. ได้จัดทำโครงการ “หมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ” โดยคัดเลือกหมู่บ้านในการพัฒนา ดำเนินการต่อเนื่อง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 – 2560 รวม จำนวน 89 หมู่บ้าน 3) โครงการ 1 หน่วย 1 วัด 1 โรงเรียน 1 ชุมชน นทพ. ได้จัดทำโครงการดังกล่าว จำนวน 10 แห่ง รวม 19 โครงการ 4) งานตามสั่งการผู้บัญชาการทหารสูงสุดในการสนับสนุนหน่วยทหารและกองกำลังป้องกันชายแดนด้านยุทธการ จำนวน 28 โครงการ 5) งานการบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ การแจกจ่ายน้ำอุปโภค – บริโภค ให้กับราษฎร และการจัดกำลังพล พร้อมยานพาหนะ ยุทโธปกรณ์ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภัยในพื้นที่ต่างๆ 5) สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย นทพ. ได้ดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดชายแดนใต้ ทั้งนี้ การปฏิบัติงานทั้งหมดของ นทพ. ดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง

3.4 ผลการศึกษากรณีศึกษาการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่างๆ เพื่อสนับสนุนงานความมั่นคงที่แสดงให้เห็นถึง ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) และ ข้อเสนอแนะ บทบาทในการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนงานความมั่นคง ดังนี้

3.4.1 กรณีศึกษา: การฝึกบรรเทาสาธารณภัย (HADR) การฝึกคอบร้าโกลด์ 2018 (ครั้งที่ 37) ณ ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (ศฝภ.นทพ.)

3.4.1.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) ดังนี้ สามารถดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมความรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหาและช่วยชีวิตและความรู้ทั่วไป ในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นเมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ให้กับกำลังพลภายในกองทัพไทย ส่วนราชการอื่นและประชาชนทั่วไป รวมถึง พัฒนาบุคลากร และผลิตครูด้านการบรรเทาสาธารณภัยที่มีทักษะ ความชำนาญ และได้มาตรฐาน ตลอดจนการวิจัย ปรับปรุงพัฒนาการฝึก และการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยของกองทัพไทยให้มีความทันสมัย

3.4.1.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ดังนี้

1) ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการฝึก Cobra Gold 18 สอดคล้องกับสถานการณ์ภัยพิบัติต่างๆ ในปัจจุบันหรือไม่ (Aims and Objectives of exercise under Cobra Gold 18 operation is consistent with current disasters situation or not?) ตอบ มีความสอดคล้อง เนื่องจากผู้มาเข้าร่วมมีประสบการณ์การบรรเทาสาธารณภัยจากเหตุภัยพิบัติต่างๆ อย่างมาก และการฝึกร่วมกันในครั้งนี้จะเพิ่มประสบการณ์อย่างมาก

2) การดำเนินการจัดการศึกษา การฝึกอบรม และให้ความรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหา และช่วยชีวิต เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ให้กับกำลังพลของกองทัพไทย ส่วนราชการอื่นๆ และประชาชนทั่วไป

(The operations management in Cobra Gold 18 exercise and training about disaster relief, search and rescue when the various disaster occurs to the troops of Royal Thai Armed Force, others government agencies, government personals, public sector personals, private sector personals, and others nation's troop?) **ตอบ** เป็นการดำเนินการจัดการศึกษา การฝึกอบรม และให้ความรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหาและช่วยชีวิต เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ให้กับกำลังพลของกองทัพไทย ส่วนราชการอื่นๆ และประชาชนทั่วไปเป็นอย่างมาก

3) การพัฒนาบุคลากร และผลิตผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบรรเทาสาธารณภัยที่มีทักษะ ความชำนาญ และได้มาตรฐานในการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ให้ความความทันสมัย (The implement of personals and the production of expert in disaster relief which is increased high skill and standards for assistances the peoples and the victims in suitable and consistent under current situations in modernize?) **ตอบ** เป็นการพัฒนาบุคลากร และผลิตผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบรรเทาสาธารณภัยที่มีทักษะ ความชำนาญ และได้มาตรฐานในการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ให้ความความทันสมัยมีความจำเป็นมาก เนื่องจากเป็นข้อบังคับของ INSARAG ซึ่งมีการฝึกอบรมอย่างมากเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเทาสาธารณภัย

4) ความร่วมมือด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหาและช่วยชีวิต เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ระหว่างประเทศมีความจำเป็นมาก - น้อยอย่างไร (The Cooperation between countries in disaster relief, search and rescue when the disasters occurred were necessary?) **ตอบ** การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากเมื่อเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติตามธรรมชาติเกิดขึ้น

5) กลไกความร่วมมือด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหา และช่วยชีวิต เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ระหว่างประเทศมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ (The mechanisms for cooperation between countries on disaster relief, search and rescue in the event of any disasters were appropriate to the current situation or not?) **ตอบ** มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยขึ้นอยู่กับประเทศที่เผชิญภัยพิบัติตามธรรมชาติ

6) ระบบฐานข้อมูลด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหา และช่วยชีวิต เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ระหว่างประเทศมีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร (Database systems between countries for disasters relief, search and rescue when the disasters occur were necessary or not? How?) **ตอบ** มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทุกฐานข้อมูลของทุกประเทศในภูมิภาคควรมารวมไว้ที่ศูนย์ส่วนกลาง โดยเฉพาะประเทศกลุ่มอาเซียน ซึ่งศูนย์กลางที่เป็นศูนย์รวมที่จะก่อตั้งขึ้นต้องรวมถึงระบบฐานข้อมูลทั้งหมดของประเทศอาเซียน

7) การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหา และช่วยชีวิต เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ควรเป็นแนวทางอย่างไร (The participations of civilians and peoples on disaster reliefs search and rescue when the disasters occur were should be?) **ตอบ** การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหา และช่วยชีวิต เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ มีความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างพลเรือนและประชาชนและความเข้าใจระหว่างกัน ทำให้สามารถร่วมมือกันได้อย่างเหมาะสม

3.4.1.3 ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหา และช่วยชีวิต เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ระหว่างประเทศ ควรเป็นแนวทางอย่างไร (The suggestions for improves and develops of database systems for disaster reliefs, search

and rescue when the disasters occur in international levels were should be?) **ตอบ** ควรสร้างศูนย์ระบบฐานข้อมูลด้านการบรรเทาสาธารณภัย สำหรับอาเซียนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการฟื้นฟู ช่วยเหลือ และค้นหา เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ระหว่างประเทศ รวมถึง ควรสร้างความร่วมมือและการประสานงานในระดับประเทศ โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูล

2) ข้อเสนอในการพัฒนากรอบความร่วมมือด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหา และช่วยชีวิต เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ระหว่างประเทศ ควรมีแนวทางอย่างไร (The suggestions for developing a framework for cooperation on disaster reliefs, search and rescue when the disasters occur in international levels were should be?) **ตอบ** การพัฒนากรอบความร่วมมือด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหา และช่วยชีวิต เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ระหว่างประเทศ ต้องดำเนินการตามประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือประเทศที่เป็นเจ้าภาพในการช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยหรือโครงการต่างๆ

3.4.2 กรณีศึกษา: การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงและส่งเสริมความเข้มแข็งภาคประชาชน สำนักงานพัฒนาภาค 5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (สนภ.5 นทพ.)

3.4.2.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities)

มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ในท้องถิ่นทุรกันดารและในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น การช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง การช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัย การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาว การช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย การก่อสร้างบ้านพักที่อยู่อาศัยให้กับราษฎรผู้ยากจน การดำเนินการจัดตั้งจุดบริการประชาชน และนักท่องเที่ยว

3.4.2.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats)

ภัยคุกคามในรูปแบบปัจจุบันไม่สามารถแยกได้ชัดเจน มีความเชื่อมโยงในทุกมิติ และสามารถขยายวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเบ็ดเสร็จครบถ้วน

3.4.2.3 ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง และส่งเสริมความเข้มแข็งภาคประชาชน ต้องมีการดำเนินการร่วมกันของทุกส่วน โดยร่วมดำเนินการตั้งแต่ระดับนโยบาย จนถึงระดับปฏิบัติ เช่น โครงการประชารัฐ

3.4.3 กรณีศึกษา : การขับเคลื่อนงานตามแผนแม่บทโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่รอยต่อศรีสะเกษ และอุบลราชธานี

3.4.3.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities)

อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามแนวชายแดนให้สมบูรณ์ด้วยการจัดระเบียบชุมชน ตามแนวชายแดนจัดสรรที่ทำกินให้ประชาชน เพื่อป้องกันการบุกรุก พัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนให้มีอาชีพ, การศึกษา, อนามัย, มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างถาวร มีพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการ 3 อำเภอ, 4 อำเภอ, 39 หมู่บ้าน และ โครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำห้วยขนุน – ชำแต (งบประมาณ 20 ล้านบาท) รวมถึง โครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ ชำแต – บ้านหนองหัว (งบประมาณ 25 ล้านบาท)

3.4.3.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats)

การอนุมัติงบประมาณไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากพิจารณาตามโครงการ โดยขาดการพิจารณาความสำคัญและการพิจารณาความเร่งด่วน ไม่มีการพิจารณาโครงการสร้างใหม่ แต่ใช้การพิจารณาเพิ่มเติม ปรับปรุงโครงการที่มีอยู่เดิมเกือบทุกโครงการ การใช้ประโยชน์โครงการของกรมชลประทาน การร้องขอใช้ประโยชน์โครงการต้องผ่านพื้นที่ของ ดชด. และหลายพื้นที่ของรัฐ

3.4.3.3 ข้อเสนอแนะ

นทพ. เป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ที่มีสำนักงาน และ นพค. ทั่วประเทศ ทำให้มีงบประมาณปกติและงบประมาณประจำปีมากมาย สำหรับพื้นที่มี นพค.53 คูแล โดยเฉพาะ จว.ศรีสะเกษ พบว่า ความเร่งด่วนของโครงการต่างๆ จัดจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่และงบประมาณในแต่ละปี โดยเฉพาะ ตำบลชายแดน เช่น ในปี 60 ต.ละลาย ในปี 61 ต.ขุนหาร ต.โนนสูง ในปี 62 ต.ห้วยตามอญ ต.ภูสิงห์ นอกจากตำบลชายแดนดังกล่าว ในปีนี้ยังเน้น ต.กันทรลักษณ์ ต.ขุนหาร และ ต.ภูสิงห์ อย่างไรก็ตาม อบต. ต้องทำเรื่องเสนอมายัง นพค.53 เพื่อจัดสรรงบประมาณและตั้งเรื่องของงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับปีงบประมาณหน้า โดย นพค.53 จะจัดลำดับความเร่งด่วนของแต่ละโครงการ นอกจากนี้ รัฐบาลยังเน้นนโยบายบูรณาการให้แต่ละหน่วยงานมาบูรณาการกัน ดังนั้น ช่วงปลายปีงบประมาณ หาก นพค.53 ดำเนินงานส่วนใดเสร็จสิ้น คือ งานจบ งานเริ่มว่าง กำลังพลว่าง ก็สามารถสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานอื่นๆ นพค.53 ทำ 8 ภารกิจหลัก พบว่า เครื่องจักรกลหนักมีมากมาย การส่งการในแต่ละปีจะเริ่มจากกองทัพไทยจัดสรรงบประมาณให้และ นพค.53 นำมาดำเนินการ สำหรับงานจะเน้นการจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วน นอกจากนี้ ชุมชนในพื้นที่ยังมีปัญหาการกำจัดขยะ ปัญหาสิ่งแวดล้อม และถนน สำหรับงานก่อสร้างทางยุทธวิธี ได้แก่ การขุดคูตัดกรดถึง และการก่อสร้างแนวกันน้ำ เช่น ฝาย หรือ อ่างเก็บน้ำ ซึ่งเป็นแนวคิดขวางทางยุทธวิธี สำหรับการเสนอคำขอของชาวบ้าน ได้แก่ 1) นพค.53 ขอให้ชาวบ้านเสนอเป็นแผนงานและโครงการ เนื่องจากงบประมาณที่แบ่งลงแต่ละพื้นที่จำนวนมาก ทำให้ดูแลไม่หมด และยังต้องนำมาดำเนินการในภารกิจอื่นๆ เช่น ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย พายุ และวาทภัย 2) กรณีขอเครื่องจักรกลไปกำจัดขยะนั้น นพค.53 สามารถสนับสนุนได้ 3) นพค.สำรวจพื้นที่ในบริเวณที่มีความต้องการมากแต่ขาดงบ ซึ่งต้องการประชาชนทำเรื่องเสนอ นพค. และทำเรื่องของบเพิ่มเติมเน้นบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ และเสนอมาทาง จว. ซึ่งจะทำเรื่องเสนอมาทาง นพค. สำหรับโครงการต่างๆ ควรหาเจ้าภาพหลักในการดำเนินการ

เนื่องจากงบประมาณและการดำเนินการจะได้ไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยแบ่งเป็น 1) งบประมาณปี 2) งบประมาณประจำปี เพราะจะทำให้มีการบูรณาการกันได้มากขึ้น

3.4.4 กรณีศึกษา : การดำเนินงานหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 22 สำนักงานพัฒนาภาค 2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นพค.22 สนภ.2 นทพ.)

3.4.4.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities)

การวางแผน อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยาของประเทศในท้องถิ่นทุรกันดาร และในพื้นที่ที่กำหนด รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3.4.4.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats)

หลักสูตรที่มุ่งหวังให้ประชาชน ชำราชากร เยาวชน ได้เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ ทั้งมีการฝึกปฏิบัติ การนำไปศึกษาดูงานชุมชน / บุคคล ที่ประสบผลสำเร็จในการน้อมนำฯ ไปประยุกต์ใช้ จึงต้องใช้เวลา

3.4.4.3 ข้อเสนอแนะ

นพค.22 มีพื้นที่ 74 ไร่ เนื่องจากแต่เดิมพื้นที่บริเวณนี้มีปัญหาคอมมิวนิสต์ จึงเกิดโครงการพัฒนาต่างๆ เกิดศูนย์การเรียนรู้ฯ โดยเมื่อปี 58 โดยราชินีเสด็จ นพค.22 ซึ่งโครงการเรียนรู้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มเมื่อปี 48 บ.ทางหลวง พื้นที่ 107 ไร่ เพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตให้ประชาชน ปัจจุบันมีผู้เข้าร่วมโครงการ 30 หลังคาเรือน เน้นการปลูกผักสวนครัว ปี 49 ประกวดโครงการเศรษฐกิจพอเพียงชนะเลิศ เกิดทุ่งหญ้า 73 ไร่ และนำผักตบมาทำปุ๋ย ส่วนปี 52 โครงการเริ่มสมบูรณ์ เกิดศูนย์การเรียนรู้ จ.นครพนม ส่วนปี 56 เปลี่ยนโครงสร้างศูนย์การเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่พระอัจฉริยภาพของ ร.9 และเผยแพร่ข้อมูลเศรษฐกิจพอเพียง และสำหรับปี 58 ประกวดศูนย์การเรียนรู้ระดับกองทัพ

3.4.5 กรณีศึกษา : การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงฯ บ.ทางหลวง ต.บ้านแก้ง อ.นาแก จ.นครพนม

3.4.5.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities)

เพื่อนำครอบครัวราษฎรที่ยากจน ขาดแคลนที่ดิน ทำกิน มาพักอาศัย ทำมาหากินในพื้นที่ที่กำหนด จำนวน 107 ไร่ 91 ตารางวา และใช้ที่ดิน ทำกินที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.4.5.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats)

การใช้เวลาที่เหมาะสม 1) เรียนรู้เพื่อได้แนวความคิดจากการสาธิต / อธิบาย ใช้เวลา 3 – 4 ชั่วโมง 2) เรียนรู้เวียนสถานี การทดลองตามขั้นตอนประมาณ 6 – 7 ชั่วโมง 3) เรียนรู้เฉพาะเรื่องที่สนใจ สถานีละประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง หมายเหตุ – ทุกรูปแบบการเรียนรู้ต้องผ่านสถานีที่ 1 ก่อน

3.4.5.3 ข้อเสนอแนะ

การประชาสัมพันธ์โครงการ ได้แก่ การเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของหน่วย นพค.22 และทาง Facebook รวมถึง สื่ออินเทอร์เน็ตต่างๆ นพค.22 ทำงานร่วมกับ อบต. และ กศน. เน้นการเข้าถึงประชาชนและการส่งเสริมอาชีพ การดำเนินงานของ นทพ. และนพค.ต่างๆ ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ผบ.ทสส. และ ผบ.นทพ. รวมทั้ง โครงการพระราชรัฐ โครงการเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพระราชดำริต่างๆ ได้เข้ามาอยู่ในแผนงานประจำปี และแผนงานเพิ่มเติม สำหรับ อบต.พิमान ได้แก่ ผ้าทอมือ และข้าวกล้อง

3.4.6 กรณีศึกษา : การดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (หนองปลาเคือง) บ.โพนทา ต.กุดาไ้ อ.ปลาปาก จ.นครพนม

3.4.6.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities)

เพื่อให้ราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มตัวอย่างฯ มีงานทำโดยใช้งบประมาณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ นอกจากนี้ยังเป็นเรียนรู้ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ปศุสัตว์ การประมง การเพาะชำขยายพันธุ์พืชผัก และการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ สามารถนำมาประกอบอาชีพเสริมหรือ

อาชีพหลักได้ สมเด็จพระนางเจ้าทรงตรัสว่า “ขาดทุนของฉันทันคือกำไรของแผ่นดิน” เพื่อให้ชาวบ้านมีงานทำและพึ่งพาตนเองได้ เป็นแหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยและเป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเรียนรู้ (Learning by doing)

3.4.6.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats)

การติดตาม และการอบรม : ทุกเดือน โดยเกษตร จว. เข้ามาช่วยดูโครงการ รวมถึง พัฒนาชุมชนได้ออกไปบรรยาย รวมถึง โครงการไทยนิยมเข้มแข็ง และโครงการประชารัฐ

3.4.6.3 ข้อเสนอแนะ

การพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาร่วมกับรัฐวิสาหกิจ เช่น ถ่านชีวภาพ โดยเน้นการพัฒนาเป็นถ่านชีวภาพ

3.4.7 กรณีศึกษา : การดำเนินงานหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 26 สำนักงานพัฒนาภาค 2 (นพค.26 สนภ.2 นทพ.)

3.4.7.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities)

ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ดำเนินการงานประชาสัมพันธ์ การเสนอข่าวสารและความรู้ความบันเทิงต่อประชาชน การรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม อันดีงามของท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ราษฎรและหน่วยทหาร สนับสนุนกิจกรรมของหน่วยทหาร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ในพื้นที่ จ.สกลนคร จ.นครพนม 2 อำเภอ คือ อ.ท่าอุเทน และ อ.บ้านแพง

3.4.7.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats)

แนวคิดในการวางแผนพัฒนา จะพัฒนาที่ละตำบล เริ่มจากตำบลที่มีอัตราเสี่ยงและรายได้ต่ำสุดก่อน โดยประสานข้อมูลจากกองกำลังสุรศักดิ์มนตรี และจังหวัดในพื้นที่ให้ความเห็นชอบทุกๆ ครั้ง ก่อนเข้ากำหนดพื้นที่ปฏิบัติงาน และเมื่อปฏิบัติงานแล้วเสร็จจะทำการส่งมอบงานในแต่ละปีให้กับเจ้าของพื้นที่ใช้ประโยชน์และดูแลบำรุงรักษา

3.4.7.3 ข้อเสนอแนะ

โครงสร้างและอัตรานี้ มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานของ นพค. เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการปฏิบัติงานของ นทพ. ต้องมีความใกล้ชิดกับประชาชน จึงจะสามารถเข้าดำเนินการพัฒนาส่งเสริมอาชีพ ให้กับราษฎรได้ ในแต่ละปีจะต้องเข้าสืบสภาพพื้นที่เป้าหมาย เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนในการพัฒนา โดยการจัดหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตเข้าสืบสภาพก่อนทุกครั้ง

3.4.8 กรณีศึกษา : โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดงยออันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บ้านโนนสวรรค์ หมู่ 8 ต.พังขว้าง อ.เมือง จ.สกลนคร

3.4.8.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities)

จัดตั้งหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสอนให้ประชาชนรู้จักใช้ที่ดินที่มีจำกัดให้เกิดผลผลิตสูงสุดพอเลี้ยงครอบครัว เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ว่างงานให้มีงานทำ เพื่อให้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหมู่บ้านตัวอย่าง ที่ทำการเกษตรโดยไม่ใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง เพื่อให้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยสำหรับเลี้ยงชุมชนในหมู่บ้านและเมื่อเหลือจากการบริโภคจะนำไปจำหน่ายให้แก่ชุมชนเมือง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ครอบครัว และช่วยให้ประชาชนได้มีอาหารปลอดภัยสำหรับบริโภค เพื่อให้ราษฎรรู้จักการปลูกป่าชุมชน ฟื้นฟูสภาพป่าให้มีพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น มีไม้โตเร็ว สำหรับใช้สอยในการซ่อมแซมบ้านและทำเชื้อเพลิงในกรณีจำเป็น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ประจำชุมชน

3.4.8.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats)

โครงการเศรษฐกิจฯ ดงยอเป็นพื้นฐาน และเป็นโครงการนำร่องให้กับชาวบ้านในพื้นที่ คัดประชาชนเข้าร่วม – เศรษฐกิจพอเพียงปลูกพืชผักและเศรษฐกิจพอเพียงปศุสัตว์ โดยได้รับพื้นที่ 2 ไร่ พื้นที่ส่วนกลางใช้ดูงาน โครงการนำร่อง หมู่บ้านเป้าหมายต่างๆ ไปต่อยอด จึงต้องการพื้นที่จากโครงการเพิ่มเติม

3.4.8.3 ข้อเสนอแนะ

การปลูกพืชร่วมโครงการ ปศุสัตว์ และกลุ่มจักสาน โดยผู้เข้าร่วมโครงการจะเป็นผู้นำการปลูกและการเพาะพันธุ์ตามโครงการ โดยคณะกรรมการหมู่บ้านให้ความช่วยเหลือ รวมถึง หมู่บ้านศีล 5 และหมู่บ้านรักษาดมชชาติ สำหรับบุคคลเข้าร่วม เมื่อเข้าร่วมแล้ว ต้องสามารถแนะนำคนอื่น พื้นที่ตามแนวชายแดน ซึ่งบุคคลด้อยโอกาสและเสียโอกาส สำหรับพื้นที่ตอนในโอกาสน้อยกว่า สำหรับพื้นที่ชายแดนโอกาสมากกว่า สำหรับแหล่งข่าวในพื้นที่ เช่น ไม้พะยุง และการจับไม้พะยุงในพื้นที่ต่างๆ โครงการพัฒนาต่างๆ เป็นเครื่องมือเข้าถึงประชาชน ซึ่งต้องทำแผนงานล่วงหน้า 2 ปี และแผนงานไม่มีการซ้ำซ้อนกับหน่วยราชการอื่นๆ

3.5 ผลการศึกษากรณีศึกษาการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่างๆ เพื่อสนับสนุนงานความมั่นคงที่แสดงให้เห็นถึง ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) และ ข้อเสนอแนะ บทบาทในการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนงานความมั่นคง ดังนี้

3.5.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) ดังนี้

1) สามารถดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมความรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหาและช่วยชีวิตและความรู้ทั่วไป ในการช่วยเหลือตนเอง และผู้อื่นเมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ให้กับกำลังพลภายในกองทัพไทย ส่วนราชการอื่น และประชาชนทั่วไป

2) มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ในท้องถิ่นทุรกันดารและในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3) อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามแนวชายแดนให้สมบูรณ์ด้วยการจัดระเบียบชุมชน ตามแนวชายแดนจัดสรรที่ทำกินให้ประชาชน เพื่อป้องกันการบุกรุกพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนให้มีอาชีพ, การศึกษา, อนามัย, มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างถาวร

4) การวางแผน อำนวยความสะดวก ประสานงาน และดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยาของประเทศ ในท้องถิ่นทุรกันดาร และในพื้นที่ที่กำหนด รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

5) เพื่อนำครอบครัวราษฎรที่ยากจน ขาดแคลนที่ดิน ทำกิน มาพักอาศัย ทำมาหากินในพื้นที่ที่กำหนด จำนวน 107 ไร่ 91 ตารางวา และใช้ที่ดินทำกินที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6) เพื่อให้ราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียงพาร์มตัวอย่างฯ มีงานทำโดยใช้งบประมาณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และเรียนรู้ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ปศุสัตว์ การประมง การเพาะชำขยายพันธุ์ พืชผัก และการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ สามารถนำมาประกอบอาชีพเสริมหรืออาชีพหลักได้

7) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ดำเนินการงานประชาสัมพันธ์ การเสนอข่าวสาร และความรู้ความบันเทิงต่อประชาชน

8) การจัดตั้งหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสอนให้ประชาชนรู้จักใช้ที่ดินที่มีจำกัดให้เกิดผลผลิตสูงสุดพอเลี้ยงครอบครัว เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ว่างงานให้มีงานทำ เพื่อให้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหมู่บ้านตัวอย่าง ที่ทำการเกษตรโดยไม่ใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง

3.5.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ดังนี้

1) มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทุกฐานข้อมูลของทุกประเทศในภูมิภาค ควรมารวมไว้ที่ศูนย์ส่วนกลาง โดยเฉพาะประเทศกลุ่มอาเซียน ซึ่งศูนย์กลางที่เป็นศูนย์รวมที่จะก่อตั้งขึ้นต้องรวมถึงระบบฐานข้อมูลทั้งหมดของประเทศอาเซียน

2) ภัยคุกคามในรูปแบบปัจจุบันไม่สามารถแยกได้ชัดเจน มีความเชื่อมโยงในทุกมิติ และสามารถขยายวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว

3) การอนุมัติงบประมาณไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากพิจารณาตามโครงการ โดยขาดการพิจารณาความสำคัญและการพิจารณาความเร่งด่วน

4) หลักสูตรมุ่งหวังให้ประชาชน ข้าราชการ เยาวชนได้เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ ทั้งมีการฝึกปฏิบัติ การนำไปศึกษาดูงาน ชุมชน / บุคคล ที่ประสบผลสำเร็จในการน้อมนำไปประยุกต์ใช้ จึงต้องใช้เวลา

5) การใช้เวลาที่เหมาะสม 1) เรียนรู้เพื่อได้แนวความคิดจากการสาธิต / อธิบาย ใช้เวลา 3 – 4 ชั่วโมง 2) เรียนรู้เวียนสถานี การทดลองตามขั้นตอน ประมาณ 6 – 7 ชั่วโมง 3) เรียนรู้เฉพาะเรื่องที่สนใจ สถานีละประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง หมายเหตุ – ทุกรูปแบบการเรียนรู้ต้องผ่านสถานีที่ 1 ก่อน ทำให้เสียเวลา

6) การติดตาม และการอบรม : ทุกเดือน โดยเกษตร จว. เข้ามาช่วยดูโครงการ รวมถึง พัฒนาชุมชนได้ออกไปบรรยาย รวมถึง โครงการไทยนิยมเข้มแข็ง และโครงการประชารัฐ

7) ต้องมีการวางแผนพัฒนา จะพัฒนาที่ละตำบล เริ่มจากตำบลที่มีอัตราเสี่ยงและรายได้ต่ำสุดก่อน โดยประสานข้อมูลจากกองกำลังสุรศักดิ์มนตรี และจังหวัดในพื้นที่ให้ความเห็นชอบทุกๆ ครั้ง ก่อนเข้ากำหนดพื้นที่ปฏิบัติงาน และเมื่อปฏิบัติงานแล้วเสร็จจะทำการส่งมอบงานในแต่ละปีให้กับเจ้าของพื้นที่ใช้ประโยชน์และดูแลบำรุงรักษา

8) โครงการเศรษฐกิจฯ ดงยอเป็นพื้นฐาน และเป็นโครงการนำร่องให้กับชาวบ้านในพื้นที่ คัดประชาชนเข้าร่วม – เศรษฐกิจพอเพียงปลูกพืชผัก และ

เศรษฐกิจพอเพียงปศุสัตว์ โดยได้รับพื้นที่ 2 ไร่ พื้นที่ส่วนกลางใช้ดูงาน โครงการนำร่อง หมู่บ้านเป้าหมายต่างๆ ไปต่อยอด จึงต้องการพื้นที่จากโครงการเพิ่มเติม

3.5.3 ข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ควรสร้างศูนย์ระบบฐานข้อมูลด้านการบรรเทาสาธารณภัยสำหรับอาเซียนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการฟื้นฟู ช่วยเหลือ และค้นหา เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ระหว่างประเทศ รวมถึง ควรสร้างความร่วมมือและการประสานงานในระดับประเทศ โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูล
- 2) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง และส่งเสริมความเข้มแข็งภาคประชาชน ต้องมีการดำเนินการร่วมกันของทุกส่วน
- 3) นทพ. เป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ที่มีสำนักงาน และ นพค. ทั่วประเทศ ทำให้มีงบประมาณปกติและงบประมาณประจำปีมากมาย
- 4) นพค.22 มีพื้นที่ 74 ไร่ เนื่องจากแต่เดิมพื้นที่บริเวณนี้มีปัญหาคอมมิวนิสต์ จึงเกิดโครงการพัฒนาต่างๆ เกิดศูนย์การเรียนรู้ โดยเมื่อปี 58 โดยราชินีเสด็จ นพค.22 ซึ่งโครงการเรียนรู้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มเมื่อปี 48 บ.ทางหลวง พื้นที่ 107 ไร่ เพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตให้ประชาชน ปัจจุบันมีผู้เข้าร่วมโครงการ 30 หลังคาเรือน เป็นโครงการที่ควรสนับสนุน
- 5) การประชาสัมพันธ์โครงการ ได้แก่ การเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของหน่วย นพค.22 และทาง Facebook รวมถึง สื่ออินเทอร์เน็ตต่างๆ นพค.22 ทำงานร่วมกับ อบต. และ กศน. เน้นการเข้าถึงประชาชนและการส่งเสริมอาชีพ
- 6) การพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาร่วมกับรัฐวิสาหกิจ เช่น ถ่านชีวภาพ โดยเน้นการพัฒนาเป็นถ่านชีวภาพ
- 7) โครงสร้างและอัตรานี้ มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานของ นพค. เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการปฏิบัติงานของ นทพ. ต้องมีความใกล้ชิดกับประชาชน จึงจะสามารถเข้าดำเนินการพัฒนาส่งเสริมอาชีพ ให้กับราษฎรได้ ในแต่ละปีจะต้องเข้าสืบสภาพพื้นที่เป้าหมาย เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนในการพัฒนา โดยการจัดหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตเข้าสืบสภาพก่อนทุกครั้ง

8) การปลูกพืชร่วมโครงการ ปศุสัตว์ และกลุ่มจักสาน โดยผู้เข้าร่วมโครงการจะเป็นผู้นำการปลูกและการเพาะพันธุ์ตามโครงการ โดยคณะกรรมการหมู่บ้านให้ความช่วยเหลือ รวมถึง หมู่บ้านศีล 5 และหมู่บ้านรักษาดมชชาติ สำหรับบุคคลเข้าร่วม เมื่อเข้าร่วมแล้ว ต้องสามารถแนะนำคนอื่น พื้นที่ตามแนวชายแดน ซึ่งบุคคลด้อยโอกาสและเสียโอกาส

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) เป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็นเกี่ยวกับ นโยบายวางแผน อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการพัฒนาประเทศ เพื่อสร้างความมั่นคงของชาติสนับสนุนภารกิจของรัฐ ในการพัฒนาชาติป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนปฏิบัติการอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีการจัดหน่วยประกอบด้วย กองบัญชาการ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีหน้าที่ควบคุมบังคับบัญชา วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล เพื่อให้งานฝ่ายอำนาจการ งานฝ่ายกิจการพิเศษ การปฏิบัติงานพัฒนา และการปฏิบัติการอื่น ๆ บรรลุภารกิจตามที่ได้รับ มอบหมาย มีหน่วยขึ้นตรง 9 หน่วย แบ่งเป็น 3 กลุ่มภารกิจ ประกอบด้วย กลุ่มปฏิบัติการจำนวน 6 หน่วย ได้แก่ สำนักงานพัฒนาภาค 1 – 5 และหน่วย พัฒนาการพิเศษมีหน้าที่เป็นส่วนปฏิบัติหลักในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง และช่วยเหลือประชาชน (หน่วยพัฒนาการพิเศษเป็นหน่วยงานก่อสร้างใช้ในการ ช่วยส่วนรวม เพื่อสนับสนุนงานของสำนักงานพัฒนาภาคให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น) สำนักงาน พัฒนาภาคทั้ง 5 สำนักงาน มีหน่วยขึ้นตรงประกอบด้วย หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 6 หน่วย รวมทั้งสิ้น 30 หน่วย ตั้งอยู่ทุกภาคของประเทศ รวมถึง หน่วยช่างพัฒนา นอกจากนี้ กลุ่มศึกษาและวิจัย จำนวน 2 หน่วย ได้แก่ สำนักงานทหารพัฒนา ประกอบด้วย กองการสนับสนุนและขยายพันธุ์สัตว์ กองการเกษตรและสหกรณ์ หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 1 – 5 ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย และ กลุ่มสนับสนุน จำนวน 1 หน่วย ได้แก่ สำนักงานสนับสนุน สำหรับสถานภาพกำลังพล ประกอบด้วย นายทหารชั้นสัญญาบัตร 1,917 อัตรา นายทหารชั้นประทวน 10,382 อัตรา ลูกจ้างประจำ 71 อัตรา และ พนักงานราชการ 150 อัตรา รวมทั้งสิ้น 12,520 อัตรา ดังนั้น การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงทำการศึกษาใน 4 ส่วน ดังนี้

1. โครงสร้าง และการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
2. ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการกิจสนับสนุนงานความมั่นคง
3. จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ในการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการกิจการสนับสนุนงานความมั่นคง
4. เสนอบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคง

4.1 การปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1.1 ผลการศึกษางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2561 ของ นทพ. ดังนี้

4.1.1.1 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ของ นทพ. ซึ่ง สปช.ทหาร แจ้งบัญชีจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ของ นทพ. จำนวนทั้งสิ้น 3,268,401,478 บาท และอนุมัติแผนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 จำนวน 1,442,160 บาท

4.1.1.2 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ของ นทพ. ซึ่ง สปช.ทหาร แจ้งบัญชีจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ของ นทพ. จำนวนทั้งสิ้น 3,608,228,871 บาท และบัญชีงบอำนวยการสายงาน สรุปได้ดังนี้ 1) นทพ. จำนวน 1,522,291,836 บาท 2) สนภ.1 นทพ. จำนวน 414,749,241 บาท 3) สนภ.2 นทพ. จำนวน 408,722,491 บาท 4) สนภ.3 นทพ. จำนวน 417,732,217 บาท 5) สนภ.4 นทพ. จำนวน 419,851,120 บาท 6) สนภ. 5 นทพ. จำนวน 424,881,966 บาท

4.1.1.3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของ นทพ. ซึ่ง สปช.ทหาร แจ้งบัญชีจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของ นทพ. จำนวนทั้งสิ้น 3,868,928,449 บาท และบัญชีงบอำนวยการสายงาน สรุปได้ดังนี้ 1) นทพ. จำนวน 1,774,826,791 บาท 2) สนภ.1 นทพ. จำนวน

420,419,013 บาท 3) สนภ.2 นทพ. จำนวน 420,483,370 บาท 4) สนภ.3 นทพ. จำนวน 425,038,977 บาท 5) สนภ.4 นทพ. จำนวน 412,048,484 บาท 6) สนภ. 5 นทพ. จำนวน 416,111,814 บาท

4.1.1.4 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของ นทพ. ซึ่ง สปช.ทหาร แจ้งบัญชีจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของ นทพ. จำนวนทั้งสิ้น 3,841,790,253 บาท และบัญชีขออนุญาตสายงาน สรุปได้ดังนี้ 1) นทพ. จำนวน 1,793,974,526 บาท 2) สนภ.1 นทพ. จำนวน 408,090,949 บาท 3) สนภ.2 นทพ. จำนวน 410,725,418 บาท 4) สนภ. 3 นทพ. จำนวน 413,371,881 บาท 5) สนภ.4 นทพ. จำนวน 407,088,638 บาท 6) สนภ.5 นทพ. จำนวน 408,538,841 บาท **หมายเหตุ** - ขออนุญาตสายงาน จำนวน 13 รายการ จำนวนเงินทั้งสิ้น 147,588,060 บาท

4.1.2 การปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ตามกิจกรรมที่ได้ รับการจัดสรรงบประมาณ รายละเอียดแผนงาน / โครงการ / ผลผลิต / กิจกรรมหลัก / กิจกรรมรอง ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ปี พ.ศ.2558 – 2561 ดังต่อไปนี้

4.1.2.1 ผลการศึกษารายละเอียดแผนงาน / โครงการ / ผลผลิต / กิจกรรมหลัก / กิจกรรมรอง ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ดังนี้

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559 ประกอบด้วย 5 แผนงาน ประกอบด้วย 1) แผนงานสร้างความปรองดองสมานฉันท์ และฟื้นฟูประชาธิปไตย 700,000 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย 2) แผนงาน ป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษายาเสพติด 14,709,484 บาท โดยมีกิจกรรม ประกอบด้วย การป้องกันยาเสพติด และ การปราบปรามยาเสพติด 3) แผนงาน แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 24,000,000 บาท โดยมีกิจกรรม

ประกอบด้วย การแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) แผนงานเทิดทูน พิทักษ์และรักษา สถาบันพระมหากษัตริย์ 680,000 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย การป้องกัน และทำความเข้าใจมิให้มีการล่องละเมิด สถาบันพระมหากษัตริย์ และ 5) แผนงานเสริมสร้างระบบป้องกันประเทศ 3,568,139,387 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย การป้องกันปัญหาเอดส์ การบริหารและบริการกำลังพล การศึกษา การข่าว ยุทธการและการฝึก การส่งกำลังบำรุง กิจการพลเรือน การบริหารจัดการ การสนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างกองทัพด้านโครงการ การพัฒนาระบบราชการ การป้องกันและปราบปราม การทุจริตคอร์รัปชัน การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เป้าหมาย การจัดหา น้ำกินน้ำใช้ในพื้นที่เป้าหมาย การพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การเตรียมความพร้อม ในการช่วยเหลือป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติ และ การพัฒนา การท่องเที่ยวเขตทหาร

4.1.2.2 ผลการศึกษารายละเอียดแผนงาน / โครงการ / ผลผลิต / กิจกรรมหลัก / กิจกรรมรอง ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ดังนี้

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ประกอบด้วย 6 แผนงาน ประกอบด้วย 1) แผนงานบูรณาการสร้างความปรองดอง และสมานฉันท์ 700,000 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย การสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย และการเพิ่มประสิทธิภาพในการ ขับเคลื่อนการปรองดองและสมานฉันท์ในสังคมไทย 2) แผนงานบูรณาการขับเคลื่อน การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 24,000,000 บาท โดยมีกิจกรรม ประกอบด้วย ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3) แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันของชาติ 680,000 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย การป้องกันและทำความเข้าใจมิให้มีการล่องละเมิด สถาบันพระมหากษัตริย์ 4) แผนงานพื้นฐานด้านความมั่นคงและการต่างประเทศ

776,590,265 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย การบริหารและบริการกำลังพล การข่าว ยุทธการและการฝึก การส่งกำลังบำรุง กิจกรรมพลเรือน กิจกรรมพลเรือน การบริหารจัดการ การสนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างกองทัพด้านโครงการ และการอำนวยความสะดวกด้านความมั่นคง 5) แผนงานบูรณาการป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษายาเสพติด 14,709,484 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย การป้องกันยาเสพติด และการปราบปรามยาเสพติด 6) แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศ 3,052,248,700 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เป้าหมาย การจัดหาน้ำกินน้ำใช้ในพื้นที่เป้าหมาย การพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติ และการพัฒนาการท่องเที่ยวเขตทหาร

4.1.2.3 ผลการศึกษารายละเอียดแผนงาน / โครงการ / ผลผลิต / กิจกรรมหลัก / กิจกรรมรอง ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ดังนี้

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ประกอบด้วย 4 แผนงาน ประกอบด้วย 1) แผนงานพื้นฐานด้านความมั่นคง 223,660,431 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย การบริหารและบริการกำลังพล การศึกษา หลักการข่าว ยุทธการและการฝึก การส่งกำลังบำรุง กิจกรรมพลเรือน การบริหารจัดการ การสนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างกองทัพด้านโครงการ และการเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติ 2) แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศ 3,580,839,508 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เป้าหมาย การจัดหาน้ำกินน้ำใช้ในพื้นที่เป้าหมาย การพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และ พัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ 3) แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 22,809,500 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ และ 4) แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด 14,480,814 บาท โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย ป้องกันยาเสพติด และ ปราบปราม ยาเสพติด

4.2 ผลการศึกษาบทบาทของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพื่อสนับสนุนงาน ความมั่นคง ดังนี้

4.2.1 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) ของหน่วย บัญชาการทหารพัฒนาในการกิจสนับสนุนงานความมั่นคง

4.2.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ในการ ดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการกิจการสนับสนุนงานความมั่นคง

4.2.3 เสนอบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่ เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคง

4.2.1 ศักยภาพและโอกาส (Strength & Opportunity) ของหน่วย บัญชาการทหารพัฒนา ในการกิจสนับสนุนงานความมั่นคงในปัจจุบัน

พล.อ.ธงชัย สารสุข (ผบ.นทพ.) นทพ. เป็นหน่วยขึ้นตรง กองบัญชาการกองทัพไทย มีโครงสร้างอัตรากิจจัดเฉพาะกิจ (อฉก.) 2100 ได้ถูกออกแบบโครงสร้าง เพื่อขับเคลื่อนงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ ด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง นทพ. ได้มีโครงสร้างการจัด ตามสายการบังคับบัญชาทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีส่วนปฏิบัติการ ส่วนศึกษาวิจัย และมีส่วนสนับสนุน ครบถ้วนในทุกด้านมีศักยภาพ ในการดำเนินงาน เพื่อตอบสนองงานการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในทุกมิติ โดยเฉพาะ มิติด้านการพัฒนาที่มีเป้าหมายการดำเนินการ 368 ตำบลชายแดน และในมิติ ด้านความมั่นคง และงานการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย

พล.ท.ณัฐรัฐพร สกลรังสฤษฎ์ (เสธ.นทพ.) นทพ. มีความอ่อนตัว สามารถรับลูกจ้างได้เลย ได้มวลชนพื้นที่ และความร่วมมือ ลูกจ้างสามารถนำมาจาก

หลากหลายสาขา ได้แก่ 1) Man คือ งานที่มีและภารกิจที่เพิ่มทำให้เกิดการเคลื่อนคน 2) Money คือ งบประมาณไม่มีปัญหา 3) Management คือ การจัดการไม่มีปัญหา 4) Material คือ เครื่องจักรกลมีการทดแทนเพิ่มมากขึ้น โอกาส คือ กองทัพลดกำลังลง แต่ นทพ. เป็นหน่วยช่วยประชาชน แก้ปัญหาความยากจน ปัญหาภัยพิบัติ ด้านเกษตรและแผนงาน เน้นแก้ปัญหาประชาชน คนต้องมีมาก และตอบสนองปัญหาประชาชน ภารกิจและงานที่ซับซ้อนต้องปรับคนเพิ่ม

พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์ (รอง เสธ.นทพ. (พ)) “จุดแข็ง” คือขีดความสามารถของ นทพ. และการส่งเสริมการมีส่วนร่วม รัฐบาลให้ความสำคัญกับการใช้ นทพ. เป็นเครื่องมือการพัฒนาประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนราชการอื่นๆ ของพลเรือนเป็นหน่วยงานหลักที่เข้าถึงพื้นที่ได้มากกว่าส่วนราชการอื่นๆ ซึ่งไม่มีงบประมาณ และบุคลากรทำงานอยู่ในสำนักงานเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่มีโอกาสเข้าพื้นที่ โครงสร้างมีความเหมาะสม นทพ. อยู่ทุกภูมิภาค ศักยภาพของ นทพ. มีความหลากหลาย ตอบสนองความต้องการได้หลากหลาย โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเสริมงานความมั่นคงต่างๆ การส่งเสริมอาชีพ และสังคมจิตวิทยา นทพ. ได้รับโอกาสจากรัฐบาล และกองทัพไทย เพื่อให้ทำงานตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและกองทัพไทยมาโดยตลอด นทพ. มีงบประมาณเป็นของตนเอง

พล.ต.รัชชัยย์ ตะนุดิษฐ์ (รอง เสธ.นทพ. (บ)) โครงสร้างการจัดการของ นทพ. ครอบคลุมทุกด้าน ศักยภาพ คือ สถานการณ์ในปัจจุบันที่ไม่มีการสู้รบและสงคราม แต่สู้กับภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ เป็นสงครามภัยพิบัติ นทพ. มีส่วนร่วมแก้ปัญหาทุกปีและทุกภาคของประเทศ และประเทศเพื่อนบ้าน (นทพ. เป็นหน่วยปฏิบัติการหลักและมีส่วนร่วมในประเทศกลุ่มอาเซียนภัยประชาคมอาเซียนร่วมกันแก้ปัญหาภัยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีเครื่องมือที่ทันสมัยอยู่ทุก สง.ภาค และมีชุดบรรเทาสาธารณภัยทุกภาค พร้อมอุปกรณ์ 30 หน่วยทั่วประเทศ นทพ. ช่วยเสริมความมั่นคงร่วมกับป้องกันภัยจังหวัด (ปภ.) โอกาส คือ การตอบสนองนโยบายของรัฐบาล และยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของ นทพ. ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ สนับสนุนการแก้ปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล (ผอ.สสน.นทพ.) สสน. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็น 1 ใน 7 หน่วยขึ้นตรงของ นทพ. หน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนและบริการ รวมถึง ด้านการส่งกำลังบำรุงทั้งปวง ให้แก่หน่วยต่างๆ ของ นทพ. ให้ร่วมกันปฏิบัติงานตามพันธกิจของตน งานตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายและยังช่วยประกันความสำเร็จให้กับหน่วยส่วนกลางและหน่วยในภูมิภาคของ นทพ. การกิจ คือ การทำให้หน่วยในสนามมีการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร สนับสนุนงานแผนและเครื่องจักรกรณีชำรุด หน่วยสนามมี 30 หน่วย ทั่วประเทศไทย จะมีชุดซ่อมเคลื่อนที่ปฏิบัติงานสนาม สำหรับงานสนับสนุนงานความมั่นคง ได้แก่ กองแพทย์จัดชุด เรียกว่า ชุดสนับสนุนทางการแพทย์

พล.ต.นำพล คงพันธ์ (ผอ.สทพ.นทพ.) อดีตใช้การพัฒนานำในพื้นที่ที่มีภัยคุกคามคอมมิวนิสต์ ปัจจุบันปรับเปลี่ยนตามภารกิจ ประกอบด้วย การเตรียมกำลัง การใช้กำลัง และการพัฒนาประเทศ ซึ่ง นทพ. มีขีดความสามารถในเรื่องการเข้าดำเนินการกับภัยคุกคามการต่อสู้กับภัยความยากจนของประชาชน ศักยภาพทางด้านโครงสร้าง บก.ใหญ่ อยู่ กทม. หน่วยส่วนกลาง 2 หน่วย คือ สทพ. และ สสน. ดูแลการส่งกำลังบำรุง ซ่อมบำรุง และการแพทย์ การพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งคน ชุมชน และพื้นที่ การเสริมสร้างศักยภาพความต้านทานการป้องกันประเทศ ยามปกติแหล่งน้ำของราษฎร ใช้เพื่อการกินดื่อยู่ดี ส่วนยามสงครามนั้นเส้นทางต่างๆ ใช้เป็นเส้นทางเคลื่อนย้ายกำลังทหารไปวางตามแนวชายแดน ส่งกำลังบำรุงหน่วยงานตามแนวชายแดน แหล่งน้ำเป็นเครื่องกีดขวางธรรมชาติ ขีดความสามารถและศักยภาพของ นทพ. คือ งานใน function และ งบประมาณ การดำเนินงานต่างๆ ใช้งบประมาณของ นทพ. และมีงบ Function ตาม 8 แผนงาน และ งบประมาณนโยบายรัฐบาล ซึ่งได้รับจัดสรรจาก บก.ทท. ทำตามวาระงานและงานในพื้นที่ขอบเขตความรับผิดชอบ (Agenda and Area) ของ นทพ. ส่วนภูมิภาค สนภ. 1 – 5 ดูแลพื้นที่ต่างจังหวัด โดยมี 6 นพค. 1 หน่วยช่างพัฒนา 1 หน่วยสถานีวิทยุ ดูแลงานพัฒนาในพื้นที่ต่างจังหวัด โครงสร้างมีความเหมาะสม กำหนดว่าต้องมีแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ

พ.อ.ณัฐกฤต สุทธิพล (ผบ.นพศ.นทพ.) โครงสร้าง นทพ. มีจุดเด่น มีการจัดมีหน่วยระดับ สนภ. 1 – 5 มี 6 นพค. กระจายทุกภูมิภาคทั่วประเทศไทย ซึ่ง นพค. ตั้งอยู่ที่ กทม. รับผิดชอบพื้นที่ส่วนรวม ช่วยส่วนรวม และ ช่วย สนภ.ภาค ต่างๆ พื้นที่รับผิดชอบอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ พื้นที่ที่ไม่สามารถเข้าถึง กำลังพลไม่เพียงพอ นพค. ช่วยส่วนรวม เข้าเติมเต็ม ศักยภาพ คือ มีกำลังพล ใกล้ชิดประชาชน และมีทั่วประเทศ ช่วยงานความมั่นคง โอกาส คือ มีกำลังคนและเครื่องมือกระจาย ทั่วประเทศ สำหรับงานความมั่นคงต่างๆ นทพ. สนับสนุนภารกิจหลักของประเทศชาติ

สรุป ศักยภาพ (Strength) ดังนี้

1. นทพ. ได้มีโครงสร้างการจัด ตามสายการบังคับบัญชาทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีส่วนปฏิบัติการ ส่วนศึกษาวิจัย และมีส่วนสนับสนุนครบถ้วนในทุกด้านมีศักยภาพในการดำเนินงาน เพื่อตอบสนองงานการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในทุกมิติ โดยเฉพาะ มิติด้านการพัฒนาที่มีเป้าหมายการดำเนินการ 368 ตำบลชายแดน และในมิติด้านความมั่นคง และงานการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย
2. นทพ. มีความอ่อนตัว สามารถรับลูกจ้างได้เลย ได้มวลชนพื้นที่ และความร่วมมือ ลูกจ้างสามารถนำมาจากหลากหลายสาขา ได้แก่ 1) Man คือ งานที่มีและภารกิจที่เพิ่มทำให้เกิดการเคลื่อนคน 2) Money คือ งบประมาณไม่มีปัญหา 3) Management คือ การจัดการไม่มีปัญหา 4) Material คือ เครื่องจักรกล มีการทดแทนเพิ่มมากขึ้น
3. นทพ. มีความหลากหลาย ตอบสนองความต้องการได้หลากหลาย โดยเฉพาะ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเสริมงานความมั่นคงต่างๆ การส่งเสริมอาชีพ และสังคมจิตวิทยา นทพ. ได้รับโอกาสจากรัฐบาล และกองทัพไทย เพื่อให้ทำงานตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและกองทัพไทยมาโดยตลอด นทพ. มีงบประมาณเป็นของตนเอง

4. มีกำลังคนและเครื่องมือกระจายทั่วประเทศ สำหรับงานความมั่นคงต่างๆ นทพ. สนับสนุนภารกิจหลักของประเทศชาติ

สรุป โอกาส (Opportunity) ดังนี้

1. นทพ. เป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย มีโครงสร้างอัตรารการจัดเฉพาะกิจ (อฉก.) 2100 ได้ถูกออกแบบโครงสร้าง เพื่อขับเคลื่อนงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง

2. ให้ความสำคัญกับการใช้ นทพ. เป็นเครื่องมือการพัฒนาประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนราชการอื่นๆ ของพลเรือนเป็นหน่วยงานหลักที่เข้าถึงพื้นที่ได้มากกว่าส่วนราชการอื่นๆ ซึ่งไม่มีงบประมาณ และบุคลากรทำงานอยู่ในสำนักงานเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่มีโอกาสเข้าพื้นที่ โครงสร้างมีความเหมาะสม นทพ. อยู่ทุกภูมิภาค

4.2.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ในการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในภารกิจการสนับสนุนงานความมั่นคง

4.2.2.1 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ด้านผู้ปฏิบัติงาน

พล.อ.ธงชัย สารสุข (ผบ.นทพ.) นทพ. เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง ทำให้ต้องเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบและประชาชนมีความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อกองทัพไทย โดยมีพันธกิจที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคง

พล.ท.ณัฐพัชร์ สกลรังสฤษฎ์ (เสธ.นทพ.) ปัญหาเรื่องคนเป็นปัญหาสำคัญ ควรพิจารณาเพิ่ม เนื่องจากไม่เพียงพอ รวมถึงความรู้ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะกรณี บก.ทท. ระวังการบรรจุลูกจ้าง

พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์ (รอง เสธ.นทพ. (พ)) เกิดภาวะสมองไหล หรือ สามารถสอบ หรือโอนย้ายไปหน่วยอื่นๆ กำลังพลหลัก คือ คนที่อายุมาก ยังไม่มีการทดแทนกำลังพล ทำให้เกิดปัญหาในอนาคต

พล.ต.ธชัยชัย ตะนุติษฐ์ (รอง เสธ.นทพ. (บ)) กำลังพลที่บรรจุน้อย ภารกิจงานมาก อัตรากำลังพลกับภารกิจงานไม่สมดุล หากปรับอัตราจะมีความคล่องสะดวก หากมีกำลังพลมากจะสะดวกในการดำเนินงาน การดำเนินงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล (ผอ.สสน.นทพ.) กำลังพลลดลง ภารกิจมาก บุคลากร / กำลังพลน้อย แต่โครงการมาก

พล.ต. นำพล คงพันธ์ (ผอ.สทพ.นทพ.) ปัจจุบันงานมาก สทพ. ครูขาดแคลน ข้อจำกัดงบประมาณและบุคลากร เนื่องจากหากเข้ามาต้องเพิ่มขีดความสามารถ เทคนิค และเน้นประสบการณ์

พ.อ.ณัฐกฤต สุทธิพล (ผบ.นพศ.นทพ.) ภารกิจมาก หน่วยงานมีกำลังพลไม่เพียงพอ งานดีมีความเหมาะสม แต่คนปฏิบัติยังมีความต้องการกำลังพลเพิ่ม หากกำลังพลมากจะทำให้งานมีประสิทธิภาพ

สรุป จุดอ่อน (Weaknesses) ดังนี้ 1) กำลังพลลดลง ภารกิจมาก บุคลากร / กำลังพลน้อย แต่โครงการมาก 2) ปัจจุบันงานมาก สทพ. ครูขาดแคลน ข้อจำกัดงบประมาณและบุคลากร เนื่องจากหากเข้ามาต้องเพิ่มขีดความสามารถ เทคนิค และเน้นประสบการณ์ 3) ภารกิจมาก หน่วยงานมีกำลังพลไม่เพียงพอ งานดีมีความเหมาะสม แต่คนปฏิบัติยังมีความต้องการกำลังพลเพิ่ม หากกำลังพลมากจะทำให้งานมีประสิทธิภาพ

สรุป อุปสรรค (Threats) ดังนี้ 1) ปัญหาเรื่องคนเป็นปัญหาสำคัญ ควรพิจารณาเพิ่ม เนื่องจากไม่เพียงพอ รวมถึงความรู้ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะกรณี บก.ทท. ระวังการบรรจุถูกจ้าง 2) เกิดภาวะสมองไหล หรือ สามารถสอบ หรือ โอนย้ายไปหน่วยอื่นๆ กำลังพลหลัก คือ คนที่อายุมาก ยังไม่มีการทดแทนกำลังพล ทำให้เกิดปัญหาในอนาคต 3) กำลังพลที่บรรจุน้อย ภารกิจงานมาก อัตรากำลังพล

กับภารกิจงานไม่สมดุล หากปรับอัตราจะมีความคล่องสะดวก หากมีกำลังพลมาก จะสะดวกในการดำเนินงาน การดำเนินงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

4.2.2.2 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ด้านการบริหารจัดการ

พล.อ.ธงชัย สารสุข (ผบ.นทพ.) สถานการณ์และแนวโน้มของภัยคุกคามของประเทศไทย ยังคงมีการคุกคามอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการก่อการร้าย ยาเสพติด แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ส่งผลให้ทุกส่วนราชการต้องมีการเตรียมตนเองให้พร้อมกับการเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ

พล.ท.ณัฐพัชร์ สกลรังษฤษฎ์ (เสธ.นทพ.) การแก้ปัญหาของชาติในปัจจุบัน การแก้ปัญหาจึงกระทำได้มากและซับซ้อนขึ้นต้อง “รักษาความอ่อนตัว” เน้นความรู้ความสามารถหลายด้าน และการรับเฉพาะด้านต่างๆ เช่น ช่างฝีมือทหาร พนักงานราชการ และอัตราไม่เพียงพอ

พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์ (รองเสธ.นทพ.(พ)) การดำเนินการตามนโยบายของ ผบ.นทพ. เช่น การดูแล และสวัสดิการผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งการดำเนินการจะกระทำตามรูปแบบสายการบังคับบัญชา กำลังพลทำงานไม่ทัน เนื่องจากงานเพิ่มขึ้นทุกปี

พล.ต.ธชัยชัย ตะนุติษฐ์ (รองเสธ.นทพ.(บ)) นทพ. มีการอำนวยความสะดวกและการบริหารจัดการที่ดี มีระดับการบังคับบัญชา แต่ยังพบว่าส่วนใหญ่บางตำแหน่งทำงานมากกว่า 1 – 2 หน้าที่ เป็นจำนวนมาก

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล (ผอ.สสน.นทพ.) มีปัญหาในระดับหนึ่ง เช่น การยกเลิกลูกจ้างชั่วคราวและลูกจ้างท้องถิ่น ไม่เป็นเรื่องดี เป็นผลมาจากนโยบาย บก.ทท. ควรมียู่ เพื่อสนับสนุนและเป็นการสร้างอาชีพ ภารกิจมากขึ้น บก.ทท. ควรพิจารณาแก้ไขในภาพรวม เช่น ควรพิจารณาเพิ่ม

พล.ต.นภาพล คงพันธ์ (ผอ.สทพ.นทพ.) การบูรณาการร่วมกับหน่วยอื่นๆ ไม่มีปัญหา เสริมการปฏิบัติซึ่งกันในพื้นที่

พ.อ.ณัฐกฤต สุทธิพล (ผบ.นพศ.นทพ.) การบริหารจัดการ ต้องมีระบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้การเรียนรู้ ทักษะการทำงาน รวมถึง ความรู้การบริหารจัดการการบริหารงานหน่วยเป็น unit school

สรุป จุดอ่อน (Weaknesses) ดังนี้ 1) สถานการณ์และแนวโน้มของภัยคุกคามของประเทศไทย ยังคงมีการคุกคามอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการก่อการร้าย ยาเสพติด แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ส่งผลให้ทุกส่วนราชการ ต้องมีการเตรียมตนเองให้พร้อมกับการเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ 2) การดำเนินการตามนโยบายของ ผบ.นทพ. เช่น การดูแล และสวัสดิการผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งการดำเนินการจะกระทำตามรูปแบบสายการบังคับบัญชา กำลังพลทำงานไม่ทันเนื่องจากงานเพิ่มขึ้นทุกปี 3) นทพ. มีการอำนวยความสะดวกและการบริหารจัดการที่ดี มีระดับการบังคับบัญชา แต่ยังพบว่าส่วนใหญ่บางตำแหน่งทำงานมากกว่า 1 – 2 หน้าที่ เป็นจำนวนมาก

สรุป อุปสรรค (Threats) ดังนี้ 1) การแก้ปัญหาของชาติ ในปัจจุบัน การแก้ปัญหาจึงกระทำได้มากและซับซ้อนขึ้นต้อง “รักษาความอ่อนตัว” เน้นความรู้ความสามารถหลายด้าน และการรับเฉพาะด้านต่างๆ เช่น ช่างฝีมือทหาร พนักงานราชการ และอัตราไม่เพียงพอ 2) มีปัญหาในระดับหนึ่ง เช่น การยกเลิกลูกจ้างชั่วคราวและลูกจ้างท้องถิ่น ไม่เป็นเรื่องดี เป็นผลมาจากนโยบาย บก.ทพ. ควรมืออยู่ เพื่อสนับสนุนและเป็นการสร้างอาชีพ ภารกิจมากขึ้น บก.ทพ. ควรพิจารณาแก้ไขในภาพรวม เช่น ควรพิจารณาเพิ่ม 3) การบริหารจัดการต้องมีระบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้การเรียนรู้ ทักษะการทำงาน รวมถึง ความรู้การบริหารจัดการการบริหารงานหน่วยเป็น unit school

4.2.2.3 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ด้านการดำเนินงาน

พล.อ.ธงชัย สารสุข (ผบ.นทพ.) ในการสนับสนุนงานด้านความมั่นคง หน่วยไม่มีจุดอ่อนในการดำเนินการ แต่ในเรื่องปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ เช่น พื้นที่ที่มีความยากลำบากในการนำเครื่องจักรกลเข้าไป

ดำเนินการ พื้นที่ที่มีความอันตรายจากกลุ่มผู้ก่อเหตุ กลุ่มค้ายาเสพติด ฯลฯ ในภาพรวมหน่วยสามารถดำเนินการได้ในทุกพื้นที่

พล.ท.ณัฐพัชร์ สกลรังสฤษฎ์ (เสธ.นทพ.) ควรมีการปรับโครงสร้าง เช่น ควรมีสุนัขขอมยุทธโปกรณ์ เครื่องจักร และเครื่องมือ

พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์ (รอง เสธ.นทพ. (พ)) การขาดแคลนกำลังพล เนื่องจากปัจจุบัน นทพ. มีกำลังพล 7,000 คน ซึ่งหากแตกตามหน่วยย่อยต่างๆ จะเหลือหน่วยละ 100 กว่าคน เช่น 130 คน แต่ต้องดูแลทั้งจังหวัดทำให้ไม่สามารถทำงานได้ทัน ทุกคนทำงานไม่ทัน

พล.ต.ธชัยชัย ตะนุดิษฐ์ (รอง เสธ.นทพ. (บ)) การดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ไม่เป็นปัญหา เช่น ตำบลด และหมู่บ้าน ทั้งการสร้างน้ำประปา และการสร้างไฟฟ้า หรือการทำงานร่วมกับกรมทางหลวงแผ่นดิน กรมทางหลวงชนบท และกรมชลประทาน

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล (ผอ.สสน.นทพ.) การประสานงานและการดำเนินการไม่มีอุปสรรค

พล.ต.นำพล คงพันธ์ (ผอ.สทพ.นทพ.) สทพ. เน้นการเกษตรบางอย่างต้องรอฤดูกาล แต่จากนโยบายเรื่องการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ เช่น การทำหุ่หญ้าสนับสนุน ทำให้เลื่อนและเหลื่อมปี คือ เป็นอุปสรรค เนื่องจากมีรหัสงบประมาณ การแก้ปัญหา ต้องดำเนินการตามแผน ฤดูกาลหว่านเหมือนเดิม

พ.อ.ณัฐกฤต สุทธิพล (ผบ.นพค.นทพ.) งานของหน่วยรวมถึง การถ่ายทอดทักษะการทำงาน การดำเนินงานปัจจุบันมียุทธโปกรณ์ มีคนจุดอ่อน คือ ไม่สามารถทำงานหลากหลาย ต้องปิดงานที่ละงานแล้วค่อยเริ่มงานใหม่ รับงานทีละอย่างเท่าที่เครื่องจักรและคนมี ไม่สามารถสนับสนุนหลายงาน หากหน่วยได้ร้องของานหลายงานในเวลาเดียวกัน

สรุป จุดอ่อน (Weaknesses) ดังนี้ 1) ควรมีการปรับโครงสร้าง เช่น ควรมีสุนัขขอมยุทธโปกรณ์ เครื่องจักร และเครื่องมือ 2) การขาดแคลนกำลังพล เนื่องจากปัจจุบัน นทพ. มีกำลังพล 7,000 คน ซึ่งหาก

แตกต่างกัน หน่วยย่อยต่างๆ จะเหลือหน่วยละ 100 กว่าคน เช่น 130 คน แต่ต้องดูแลทั้งจังหวัดทำให้ไม่สามารถทำงานได้ทัน ทุกคนทำงานไม่ทัน 3) งานของหน่วยรวมถึง การถ่ายทอดทักษะการทำงาน การดำเนินงานปัจจุบันมียุทธศาสตร์ มีคนจุดอ่อน คือ ไม่สามารถทำงานหลากหลาย ต้องปิดงานที่ละงานแล้วค่อยเริ่มงานใหม่ รับงานทีละอย่างเท่าที่เครื่องจักรและคนมี ไม่สามารถสนับสนุนหลายงาน หากหน่วยใดร้องของานหลายงานในเวลาเดียวกัน

สรุป อุปสรรค (Threats) ดังนี้ 1) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ เช่น พื้นที่ที่มีความยากลำบากในการนำเครื่องจักรกลเข้าไปดำเนินการ 2) พื้นที่ที่มีความอันตรายจากกลุ่มผู้ก่อเหตุ กลุ่มค้ายาเสพติด ฯลฯ ในภาพรวมหน่วยสามารถดำเนินการได้ในทุกพื้นที่ 3) สทพ. เน้นการเกษตร บางอย่างต้องรอฤดูกาล แต่จากนโยบายเรื่องการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ เช่น การทำทุ่งหญ้าสนับสนุน ทำให้เลื่อนและเหลื่อมปี คือ เป็นอุปสรรค เนื่องจากมีรหัสงบประมาณ การแก้ปัญหาต้องดำเนินการตามแผน ฤดูกาลหว่านเหมือนเดิม

4.2.2.4 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats)

การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ

พล.อ.ธงชัย สารสุข (ผบ.นทพ.) ไม่มีปัญหา

พล.ท.ณัฐพัชร์ สุกุลรังษิษฐ์ (เสธ.นทพ.) ควรมีการฝึกอบรมทั้งงานช่างและรถเกี่ย รวมถึง ควรมีการอบรมหลายๆ ด้าน

พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์ (รอง เสธ.นทพ. (พ)) งบประมาณด้านสารสนเทศ เพื่อลดการใช้เครื่องมือส่วนตัวในการทำงาน และต้องการบุคลากรเขียนโปรแกรม (Programmers) มาช่วยในการดำเนินงาน เนื่องจากปริมาณงานมาก ปัจจุบันกองสื่อสารของ นทพ. บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดมืออาชีพ และขาดชำนาญ ความเฉพาะด้าน

พล.ต.ธชัยชัย ดะนุติษฐ์ (รอง เสธ.นทพ. (บ)) ไม่มีปัญหา

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล (ผอ.สสน.นทพ.) ยุทธโธปกรณ์ต้องการซื้อเพิ่มเติมตามวงงบประมาณ เช่น การจัดซื้อยุทธโธปกรณ์เพิ่มและทดแทน เช่น รถแมคโคร หัวเจาะแบบใหม่ๆ หัวลากใหญ่ สำหรับใช้ในการเคลื่อนย้าย การสร้างทาง การสร้างแหล่งน้ำ

พล.ต.นำพล คงพันธ์ (ผอ.สทพ.นทพ.) การเรียนการสอนของ สทพ. ปัจจุบันมีการพัฒนาตำราสู่การใช้แอปพลิเคชัน ใช้ U-tube ช่างซ่อมเรื่องต่างๆ แล้วบรรจุไว้ในโทรศัพท์ให้ประชาชน สำหรับระบบสารสนเทศ สทพ. กำลังเขียนโปรแกรมที่สามารถลงข้อมูลได้เลย การอบรมผู้ทำงานจะทำให้ได้ข้อมูลจริง มีฐานข้อมูลใหญ่

พ.อ.ณัฐกฤต สุทธิพล (ผบ.นพค.นทพ.) การใช้เทคโนโลยีช่วยการใช้อินเทอร์เน็ตช่วย การใช้อากาศยานไร้คนขับ (Drone) การถ่ายภาพ การส่งต่อข้อมูล การคำนวณต่างๆ ต้องใช้โปรแกรม และใช้โปรแกรมในการคิดงานต่างๆ การใช้เทคโนโลยีและการพัฒนาต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพและคล่องตัวจะเสริมการทำงาน สำหรับการรายงานข่าวสารให้ ผบ. ตัดสินใจต้องรวดเร็วทันเหตุการณ์ โดยเฉพาะข่าวสารต่างๆ และข่าวสารกรณีเกิดภัยพิบัติตามธรรมชาติ

สรุป จุดอ่อน (Weaknesses) ดังนี้ 1) ควรมีการฝึกอบรมทีมงานช่างและรถเกี่ย รวมถึง ควรมีการอบรมหลายๆ ด้าน 2) งบประมาณด้านสารสนเทศ เพื่อลดการใช้เครื่องมือส่วนตัวในการทำงาน 3) ต้องการบุคลากรเขียนโปรแกรม (Programmers) มาช่วยในการดำเนินงาน เนื่องจากปริมาณงานมาก ปัจจุบันกองสื่อสารของ นทพ. บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดมืออาชีพ และขาดชำนาญเฉพาะด้าน

สรุป อุปสรรค (Threats) ดังนี้ 1) ยุทธโธปกรณ์ต้องการซื้อเพิ่มเติมตามวงงบประมาณ เช่น การจัดซื้อยุทธโธปกรณ์เพิ่มและทดแทน เช่น รถแมคโคร หัวเจาะแบบใหม่ๆ หัวลากใหญ่ สำหรับใช้ในการเคลื่อนย้าย การสร้างทาง การสร้างแหล่งน้ำ 2) การเรียนการสอนของ สทพ. ปัจจุบันมีการพัฒนาตำราสู่การใช้แอปพลิเคชัน ใช้ U-tube ช่างซ่อมเรื่องต่างๆ แล้วบรรจุไว้ในโทรศัพท์

ให้ประชาชน สำหรับระบบสารสนเทศ สทพ. กำลังเขียนโปรแกรมที่สามารถลงข้อมูลได้เลย การอบรมผู้ทำงานจะทำให้ได้ข้อมูลจริง มีฐานข้อมูลใหญ่ 3) ต้องการใช้เทคโนโลยีช่วย หรือ การใช้อินเทอร์เน็ตช่วย และ การใช้อากาศยานไร้คนขับ (Drone) การถ่ายภาพ การส่งต่อข้อมูล การคำนวณต่างๆ ต้องใช้โปรแกรม และใช้โปรแกรมในการคิดงานต่างๆ การใช้เทคโนโลยีและการพัฒนาต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพและคล่องตัวจะเสริมการทำงาน สำหรับการรายงานข่าวสารให้ ผบ. ตัดสินใจต้องรวดเร็วทันเหตุการณ์ โดยเฉพาะข่าวสารต่างๆ และข่าวสารกรณีเกิดภัยพิบัติตามธรรมชาติ

4.2.2.5 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ด้านกำลังพล

พล.อ.ธงชัย สารสุข (ผบ.นทพ.) ไม่มีปัญหา

พล.ท.ณัฐพัชร สกลรังษณัฐ (เสธ.นทพ.) ขยายอัตราเพิ่ม รับคนหลากหลาย รวมถึง รับลูกจ้างเพิ่ม หน่วยต่างจังหวัดขาดแคลนบุคลากร เนื่องจากนายทหารและบุคลากรจากส่วนกลางไม่ยอมไปอยู่ต่างจังหวัด การแก้ปัญหาคือการรับลูกจ้างในพื้นที่

พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์ (รอง เสธ.นทพ. (พ)) ปัญหา กำลังพลเป็นปัญหาในอนาคต บุคลากรที่มีอายุจะทำงานไม่ทัน เกิดความต้องการรับกำลังพลเพิ่มเติม

พล.ต.ธชัยชัย ตะนุติษฐ์ (รอง เสธ.นทพ. (บ)) หากปรับอัตราจะมีความคล่องสะดวก หากมีกำลังพลมากจะสะดวกในการดำเนินงาน การดำเนินงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล (ผอ.สสน.นทพ.) กำลังพลลดน้อยลง แต่ภารกิจมาก

พล.ต.นำพล คงพันธ์ (ผอ.สทพ.นทพ.) ปัจจุบันงานมาก กำลังพลขาดแคลน

พ.อ.ณัฐกฤต สุทธิพล (ผบ.นพศ.นทพ.) กำลังพลมีจำกัด กำลังพลที่มีความรู้ความสามารถมีน้อยลง สาเหตุเกิดจากการเกษียณอายุ และการขอเกษียณอายุก่อนเวลา ซึ่งต้องมีการทดแทนกำลังพล กำลังพลใหม่ต้องมีการเรียนรู้

สรุป จุดอ่อน (Weaknesses) ดังนี้ 1) กำลังพลลดน้อยลง แต่ภารกิจมาก 2) ปัจจุบันงานมาก กำลังพลขาดแคลน 3) กำลังพลมีจำกัด กำลังพลที่มีความรู้ความสามารถมีน้อยลง สาเหตุเกิดจากการเกษียณอายุ และการขอเกษียณอายุก่อนเวลา ซึ่งต้องมีการทดแทนกำลังพล กำลังพลใหม่ต้องมีการเรียนรู้

สรุป อุปสรรค (Threats) ดังนี้ 1) ขยายอัตราเพิ่ม รับคนหลากหลาย รวมถึง รับลูกจ้างเพิ่ม หน่วยต่างจังหวัดขาดแคลนบุคลากร เนื่องจาก นายทหารและบุคลากรจากส่วนกลางไม่ยอมไปอยู่ต่างจังหวัด การแก้ปัญหา คือการรับลูกจ้างในพื้นที่ 2) ปัญหา กำลังพลเป็นปัญหาในอนาคต บุคลากรที่มีอายุ จะทำงานไม่ทัน เกิดความต้องการรับกำลังพลเพิ่มเติม 3) หากปรับอัตราจะมีความคล่องสะดวก หากมีกำลังพลมากจะสะดวกในการดำเนินงาน การดำเนินงาน มีประสิทธิภาพดีขึ้น

4.2.2.6 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats)

ด้านงบประมาณ

พล.อ.ธงชัย สารสุข (ผบ.นทพ.) หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้ให้การสนับสนุนงานของกองกำลังป้องกันประเทศที่สำคัญ (มิติความมั่นคง) ได้แก่ การก่อสร้างเส้นทางยุทธวิธี การขุดเจาะบ่อบาดาล การสนับสนุนถังน้ำ ไฟเบอร์กลาส การปรับปรุงฐานปฏิบัติการในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งหน่วยได้ให้การสนับสนุนในทุกปีงบประมาณ ซึ่งต้องเผชิญความยากลำบากของภูมิประเทศ

พล.ท.ณัฐพัชร สกลรังสฤษฎ์ (เสธ.นทพ.) ไม่มีปัญหา

พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์ (รอง เสธ.นทพ. (พ)) งบประมาณเพียงพอ ไม่เป็นอุปสรรค แต่ในอนาคตความต้องการของงบประมาณเพิ่มจะเป็น

ในส่วนของงบประมาณการพัฒนาส่งเสริมกำลังพล และบุคลากร งบประมาณด้านสารสนเทศ เพื่อลดการใช้เครื่องมือส่วนตัวในการทำงาน

พล.ต.ธชัยชัย ดะนุดิษฐ์ (รอง เสธ.นทพ. (บ)) นทพ. ไม่มีปัญหาเรื่องงบประมาณ เนื่องจากแผนงานและโครงการแต่ละปีต้องมีการชี้แจงและเสนอ แต่เน้นการลงพื้นที่ การทำประชาคม และการสำรวจ สำหรับงบประมาณได้ตามการจัดสรรงบประมาณตามปกติอยู่แล้ว

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล (ผอ.สสน.นทพ.) นทพ. ไม่มีปัญหาเรื่องงบประมาณ สสน. ไม่เกี่ยวข้องกับส่วนใดๆ ที่อยู่ที่ภาคต่างๆ ดังนั้นงบประมาณใหญ่ของ นทพ. ไม่ได้รับโอนเอง

พล.ต.นำพล คงพันธ์ (ผอ.สทพ.นทพ.) งบประมาณเพียงพอ บววิจัยและพัฒนาไม่มีงบประมาณ ทำให้ไม่มีอะไรใหม่เพิ่มเติม

พ.อ.ณัฐกฤต สุทธิพล (ผบ.นพศ.นทพ.) งบประมาณเพียงพอ ทั้งจากเนื้องานและปริมาณงาน แต่ยังไม่สามารถทำงานได้หลากหลายในเวลาเดียวพร้อมกันได้ เครื่องจักรกลปฏิบัติงานพัฒนาประเทศในปัจจุบันมีอายุยาวนาน ความต้องการยุทธโศปกรณ์ใหม่ๆ ทำให้ทำงานได้รวดเร็วและดีขึ้น

สรุป จุดอ่อน (Weaknesses) ดังนี้ 1) นทพ. ไม่มีปัญหาเรื่องงบประมาณ เนื่องจากแผนงานและโครงการแต่ละปีต้องมีการชี้แจงและเสนอ แต่เน้นการลงพื้นที่ การทำประชาคม และการสำรวจ สำหรับงบประมาณได้ตามการจัดสรรงบประมาณตามปกติอยู่แล้ว 2) นทพ. ไม่มีปัญหาเรื่องงบประมาณ สสน. ไม่เกี่ยวข้องกับส่วนใดๆ ที่อยู่ที่ภาคต่างๆ ดังนั้นงบประมาณใหญ่ของ นทพ. ไม่ได้รับโอนเอง 3) งบประมาณเพียงพอ แต่งบวิจัยและพัฒนาไม่มีงบประมาณ ทำให้ไม่มีอะไรใหม่เพิ่มเติม

สรุป อุปสรรค (Threats) ดังนี้ 1) หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้ให้การสนับสนุนงานของกองกำลังป้องกันประเทศที่สำคัญ (มิติความมั่นคง) ได้แก่ การก่อสร้างเส้นทางยุทธวิธี การขุดเจาะบ่อบาดาล การสนับสนุนถังน้ำไฟเบอร์กลาส การปรับปรุงฐานปฏิบัติการในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งหน่วยได้ให้การสนับสนุน

ในทุกปีงบประมาณ ซึ่งต้องเผชิญความยากลำบากของภูมิภาค 2) งบประมาณเพียงพอ ไม่เป็นอุปสรรค แต่ในอนาคตความต้องการของงบประมาณเพิ่มจะเป็นในส่วนของงบประมาณการพัฒนาส่งเสริมกำลังพล และบุคลากร งบประมาณด้านสารสนเทศ เพื่อลดการใช้เครื่องมือส่วนตัวในการทำงาน 3) งบประมาณเพียงพอ ทั้งจากเนื้องานและปริมาณงาน แต่ยังไม่สามารถทำงานได้หลากหลายในเวลาเดียวพร้อมกันได้ เครื่องจักรกลปฏิบัติงานพัฒนาประเทศในปัจจุบันมีอายุยาวนาน ความต้องการยุทธโศปกรณ์ใหม่ๆ ทำให้ทำงานได้รวดเร็วและดีขึ้น

4.2.2.7 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

พล.อ.ธงชัย สารสุข (ผบ.นทพ.) สถานการณ์และแนวโน้มของภัยคุกคามของประเทศไทย ยังคงมีการคุกคามอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ การก่อการร้าย ยาเสพติด แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ส่งผลให้ทุกส่วนราชการต้องมีการเตรียมตนเองให้พร้อมกับการเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ

พล.ท.ณัฐพัชร์ สุกุลรังสฤษฎ์ (เสธ.นทพ.) ไม่มีปัญหา

พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์ (รอง เสธ.นทพ. (พ)) การที่ทุกคนต้องทำงาน ทำให้ไม่มีเวลาสร้างคน ไม่มีเวลาทบทวนงาน และ คนและความสามารถ ต้องฝากความหวังที่ กำลังพลหลัก ทั้งนี้ ปัจจุบันกำลังพลสูงอายุจำนวนมาก เกิดจากกำลังพลหนุ่มย้ายไปที่อื่นๆ เช่น อบต. หรือ รัฐวิสาหกิจ

พล.ต.ธชัยชัย ดະนุติษฐ (รอง เสธ.นทพ. (บ)) ไม่มีปัญหา เนื่องจากมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล (ผอ.สสน.นทพ.) การปฏิบัติกรรร่วมกับหน่วยงานนั้น เช่น กรมที่ดิน หรือ กรมชลประทาน การโอนงบประมาณเป็นระดับบน คือ กรมที่ดิน และกองบัญชาการกองทัพไทย งานทำหลายหน่วย นทพ. เป็นหน่วยดำเนินงานหน่วยปฏิบัติ เช่น การทำอ่างเก็บน้ำ จว.นครสวรรค์ หากโอนงบประมาณมา เครื่องมือ เครื่องจักร นทพ. สามารถดำเนินการได้เลย

พล.ต.นำพล คงพันธ์ (ผอ.สทพ.นทพ.) การบูรณาการไม่มี
ปัญหา

พ.อ.ณัฐฤกต สุทธิพล (ผบ.นพศ.นทพ.) ขีดจำกัดคือ
ไม่สามารถทำงานได้หลากหลายในเวลาเดียวกัน หลายหน่วยอยากให้ไปทำงานให้
แต่ไม่สามารถสนับสนุนได้

สรุป จุดอ่อน (Weaknesses) ดังนี้ 1) การที่ทุกคน
ต้องทำงาน ทำให้ไม่มีเวลาสร้างคน ไม่มีเวลาทบทวนงาน และ คนและความสามารถ
ต้องฝากความหวังที่กำลังพลหลัก 2) ปัจจุบันกำลังพลสูงอายุจำนวนมาก เกิดจาก
กำลังพลหนุ่มย้ายไปที่อื่นๆ เช่น อบต. หรือ รัฐวิสาหกิจ 3) ขีดจำกัดคือไม่สามารถ
ทำงานได้หลากหลายในเวลาเดียวกัน หลายหน่วยอยากให้ไปทำงานให้ แต่ไม่สามารถ
สนับสนุนได้

สรุป อุปสรรค (Threats) ดังนี้ 1) สถานการณ์และแนวโน้ม
ของภัยคุกคามของประเทศไทย ยังคงมีการคุกคามอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ
การก่อการร้าย ยาเสพติด แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ส่งผลให้ทุกส่วนราชการ
ต้องมีการเตรียมตนเองให้พร้อมกับการเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ 2) การปฏิบัติการ
ร่วมกับหน่วยงานนั้น เช่น กรมที่ดิน หรือ กรมชลประทาน การโอนงบประมาณ
เป็นระดับบน คือ กรมที่ดิน และกองบัญชาการกองทัพไทย งานทำหลายหน่วย นทพ.
เป็นหน่วยดำเนินงานหน่วยปฏิบัติ เช่น การทำอ่างเก็บน้ำ จว.นครสวรรค์ หากโอน
งบประมาณมา เครื่องมือ เครื่องจักร นทพ. สามารถดำเนินการได้เลย

4.2.2.8 จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม 20 ปี ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด และยุทธศาสตร์หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย

พล.อ.ธงชัย สารสุข (ผบ.นทพ.) ไม่มีปัญหา

พล.ท.ณัฐพัชร์ สกลรังสฤษฎ์ (เสธ.นทพ.) นโยบายต่างๆ มีความสอดคล้องในการปฏิบัติ ไม่เป็นอุปสรรค เป็นโอกาสอย่างมากในการตอบสนองนโยบายของรัฐบาล

พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์ (รอง เสธ.นทพ. (พ)) นทพ. ต้องทำงานกับกลุ่มเกษตรและกลุ่มรายได้น้อย ดังนั้น ภารกิจหลักของทหารเป็นหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้อยู่แล้ว ซึ่งการเพิ่ม – ลด ของงบประมาณมาจากนโยบายของรัฐบาล โดย สปช. และ สน.งบประมาณ ทำหน้าที่จัดสรรงบประมาณประจำปีอยู่แล้ว และ บก.ทท. ก็จัดสรรลงแต่ละหน่วย หากงานของ นทพ. มีมากก็อาจได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่ม ทุกอย่างเป็นการจัดสรรจาก บก.ทท. และ สน.งบประมาณ ยุทธศาสตร์ 20 ปี เป็นส่วนเสริมบทบาทของ นทพ. ทำให้ทำงานได้ง่ายมากขึ้น โดยเฉพาะ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ในส่วนยุทธศาสตร์ที่ 5 คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ทำให้ทำงานได้ง่ายขึ้น ส่งเสริมความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช่ปฏิบัติการทางทหารอย่างเดียว ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม 20 ปี และนโยบายของ กท. ส่งเสริมการทำงานของ นทพ. เนื่องจากมีความสอดคล้องระหว่างนโยบายของรัฐบาล กท. และ บก.ทท. นโยบาย ผบ.ทสส. มีส่วนส่งเสริมการทำงานของ นทพ. โดยเฉพาะ แผนปฏิบัติงานและแผนยุทธศาสตร์ของ นทพ. ที่มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับนโยบายของ ผบ.ทสส. เป็นการเสริมการทำงาน จึงไม่เกิดปัญหาใดๆ รวมถึง แผนปฏิบัติราชการของ บก.ทท. โดยเฉพาะ ยุทธศาสตร์ที่ 5 กรม สธร. ซึ่งเป็นฝ่ายอำนวยการ เช่น กร.ทหาร ควรช่วย นทพ. คิดแผนงานอันเป็นลักษณะของงบประมาณ

พล.ต.ธชัยชัย ดະนุติษฐ (รอง เสธ.นทพ. (บ)) นทพ.

มีการดำเนินงานสนองตอบตาม นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กท. 20 ปี รวมถึง การเน้นยุทธศาสตร์น้ำ 6 ด้าน ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาน้ำอุปโภค - บริโภค รวมถึง น้ำทางการเกษตรอันเป็นการแก้ปัญหา น้ำสะอาด และน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค สำหรับการสร้างรายได้ให้กับราษฎรตามนโยบายของรัฐบาล เช่น โครงการประชารัฐ และโครงการไทยนิยมยั่งยืน นทพ. เข้าไปมีส่วนร่วมกับส่วนราชการหลักต่างๆ ด้วยเช่นกัน โดยดำเนินการไปในหลายพื้นที่ เช่น จว.กาญจนบุรี จว.น่าน และ จว.พัทลุง และหลายๆ พื้นที่ทั่วประเทศ นโยบาย ผบ.ทสส. ไม่มีผลต่อการดำเนินงาน แต่มีความสอดคล้อง โดยเฉพาะทุกท่านที่เข้ามาดำรงตำแหน่ง เนื่องจากเป็นผู้ดำเนินงานอยู่ในโครงสร้างหลักอยู่แล้ว เช่น เสธ.ทหาร หรือ ยก.ทหาร สำหรับ ผบ.ทสส. แต่ละท่านที่เข้ามาใหม่จะพิจารณาจากนโยบายเดิมและเพิ่มเติมนโยบายให้เข้มงวดและเน้นความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะ “โครงการไทยนิยมยั่งยืน” นทพ. ก็เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนทำงานกับประชาชน โดยเฉพาะ นพค. ที่ทำงานร่วมกับประชาชนและมีหน่วยทั่วประเทศ สถานีวิทยุกระจายเสียงทั่วประเทศ รวมถึง วิทยุชุมชน และกองส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาการเกษตร จว.กาญจนบุรี

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล (ผอ.สสน.นทพ.) ยุทธศาสตร์ชาติ

20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ความมั่นคง เน้นความเร่งด่วนของโครงการนโยบาย ผบ.ทสส. และ นโยบาย นทพ. มีความสอดคล้องกัน เป็นส่วนส่งเสริมการทำงานไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน เนื่องจาก นทพ. แปรลงมาจาก กรป.กลาง มีภารกิจเสริมสร้างความมั่นคงตามแนวให้ชุมชนในพื้นที่ นทพ. ตำบลภายใน ซึ่งมีปัญหาความมั่นคงภายใน เช่น ยาเสพติด แรงงานต่างด้าว ค้ามนุษย์ และอาชญากรรม ตำบลชายแดนบางตำบลไม่มีปัญหาเนื่องจากมีการพัฒนามากและเจริญจึงไม่ได้เลือก นโยบายของรัฐบาล นโยบาย บก.ทท. และ นโยบายของ นทพ. มีแนวทางเดียวกัน ดังนั้น นทพ. เป็นเครื่องมือของรัฐบาล ขณะเดียวกันพื้นที่ต่างๆ

การดำเนินการต้องได้รับความเห็นชอบจาก ผวจ. บูรณาการร่วมกับกับ ผวจ. และ นายอำเภอ ปัญหาความมั่นคงที่ไม่ได้เกิดจากสู้รบเป็นปัญหาภัยรูปแบบใหม่ ปัญหาสามารถดำเนินการได้ทันที ซึ่งเป็นนโยบายของ ผบ.ทสส. ที่ให้อำนาจการตัดสินใจ กรณีนี้ต่อ ผบ.นทพ. และ ผบ.นพค. ให้สั่งการและดำเนินการได้ทันทีทุกที่ ช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยและประชาชน

พล.ต.นำพล คงพันธ์ (ผอ.สทพ.นทพ.) นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ 20 ปี ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม 20 ปี และ นโยบายของ กท. และ นโยบาย ผบ.ทสส. ไม่เป็นอุปสรรค เป็นโอกาส เปิดความคิด การนำแนวคิด และนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามา หน่วยต้องมียุทธศาสตร์เพื่อรองรับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สอดคล้องและไป การดำเนินการควบคู่ คือ ต้องมีงบประมาณ ควบคู่ไป งบประมาณไม่เกิดประโยชน์ เปลี่ยน ผบ.ทสส. นโยบายสอดคล้องกัน

พ.อ.ณัฐกฤต สุทธิพล (ผบ.นพค.นทพ.) นโยบายที่ดี ที่มองไปในอนาคต 20 ปี ที่ต้องพัฒนาในหลายๆ ด้านทั้งคน ยุทโธปกรณ์ เทคโนโลยี ความรู้ และขีดความสามารถของหน่วย โดยเทคโนโลยีต้องใช้ได้รวดเร็ว รวมถึง ยุทโธปกรณ์ของหน่วย 20 ปี ข้างหน้า และยุทธศาสตร์และนโยบายรัฐบาลไม่เป็น ปัญหาที่มีความเหมาะสมในการก้าวไปถึง 20 ปี ปัญหา คือ คน ยุทโธปกรณ์ เทคโนโลยี ที่ต้องเพิ่มเติมปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ต้องติดตามไปเรื่อยๆ โดยเฉพาะ ต้องปรับปรุงไปเรื่อยๆ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ เติบโตสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น การทำงานโครงการต่างๆ การสนองนโยบายต่างๆ ของ ร.9 หรือ โครงการพระราชดำริ รวมถึง งานจิตอาสา ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ พัฒนาศักยภาพ ของคน ชุมชน พื้นที่ ให้เกื้อกูลต่อการฝึกกำลังป้องกันประเทศ เช่น การพัฒนา เส้นทาง ขุดลอกคูคลอง ขุดลอกลำน้ำ การเกษตร รวมถึง การช่วยเหลือประชาชน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ สนับสนุนการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ เช่น การสนับสนุนความเร่งด่วนของนโยบายของชาติ งานตามนโยบายรัฐบาล ให้ข้าราชการ ซึ่ง นทพ. เน้นงานการพัฒนาประเทศสนับสนุนรัฐบาล ปัญหาภัย แล้ง ขุดเจาะบ่อบาดาล ช่วยประชาชนด้านการเกษตร น้ำกินน้ำใช้ ภัยแล้ง เน้นการ

แก้ปัญหาความเร่งด่วนของชาติ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 คือ การพัฒนาองค์กร เช่น การพัฒนาที่ตั้ง การพัฒนากำลังพล พัฒนาองค์กร รวมถึง หน่วยงานพร้อมรองรับการทำงาน

สรุป จุดอ่อน (Weaknesses) ดังนี้ 1) นทพ. ต้องทำงานกับกลุ่มเกษตรและกลุ่มรายได้น้อย ดังนั้น ภารกิจหลักของทหารเป็นหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้อยู่แล้ว ซึ่งการเพิ่ม – ลด ของงบประมาณมาจากนโยบายของรัฐบาล โดย สปช. และ สน.งบประมาณ ทำหน้าที่จัดสรรงบประมาณประจำปีอยู่แล้ว และ บก.ทท. ก็จัดสรรลงแต่ละหน่วย หากงานของ นทพ. มีมากก็อาจได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่ม ทุกอย่างเป็นการจัดสรรจาก บก.ทท. และ สน.งบประมาณ 2) นโยบายที่ดีที่มองไปในอนาคต 20 ปี ที่ต้องพัฒนาในหลายๆ ด้านทั้งคน ยุทธโศปกรณ์ เทคโนโลยี ความรู้ และขีดความสามารถของหน่วย โดยเทคโนโลยีต้องใช้ได้รวดเร็ว รวมถึง ยุทธโศปกรณ์ของหน่วย 20 ปี ข้างหน้า และยุทธศาสตร์และนโยบายรัฐบาลไม่เป็นปัญหามีความเหมาะสมในการก้าวไปถึง 20 ปี 3) ปัญหา คือ คน ยุทธโศปกรณ์ เทคโนโลยี ที่ต้องเพิ่มเติมปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ต้องติดตามไปเรื่อยๆ โดยเฉพาะ ต้องปรับปรุงไปเรื่อยๆ

สรุป อุปสรรค (Threats) ไม่มี เนื่องจากนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ 20 ปี ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทบวงกลม 20 ปี และนโยบายของ กท. และ นโยบาย ผบ.ทสส. ไม่เป็นอุปสรรค เป็นโอกาส เปิดความคิด การนำแนวคิด และนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามา หน่วยต้องมียุทธศาสตร์เพื่อรองรับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สอดคล้องและไป การดำเนินการควบคู่ คือ ต้องมีงบประมาณควบคู่ไป งบประมาณไม่เกิดประโยชน์ เปลี่ยน ผบ.ทสส. นโยบายสอดคล้องกัน

4.2.3 ข้อเสนอแนะบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคง และข้อเสนอแนะยุทธศาสตร์และการปรับบทบาท โครงสร้างการจัด หลักนิยม การบริหารจัดการกองทัพไทยที่เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคง

4.2.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

พล.อ.ธงชัย สารสุข (ผบ.นทพ.) การดำเนินการที่เหมาะสมคือ นทพ. และ ทุกส่วนราชการ ต้องร่วมมือกันบูรณาการหน่วยงานด้านความมั่นคง (ในมิติด้านความมั่นคง เช่น กกล. และ มิติการพัฒนา เช่น หน่วยทหารพัฒนา) ต้องเตรียมความพร้อมทั้งในมิติภายใน และมิติภายนอก ซึ่งต้องสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลพระราชรัฐ ไทยนิยมยั่งยืน ไทยแลนด์ 4.0 กรอบการปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

พล.ท.ณัฐพัชร์ สุกสรังสฤกษ์ (เสธ.นทพ.) นทพ. เป็นหน่วยสำคัญในการแก้ปัญหาให้กับประชาชน รัฐบาลจึงควรให้ความสำคัญกับ นทพ. ควรสนับสนุนการพัฒนา นทพ. ให้ทันสมัยและเจริญมากขึ้น เช่น การขยายอัตราเพิ่ม (รับคนเพิ่ม) เพิ่มความหลากหลายในการรับทั้งของนายทหารและบุคลากร รวมถึงการปรับโครงสร้างต่างๆ

พล.ต.อนุชา ยันตรปกรณ์ (รอง เสธ.นทพ. (พ)) ปัญหา คือ การพัฒนาบุคลากรและกำลังพล รวมถึง การสนับสนุนทางด้านสารสนเทศ และการจัดการระบบสารสนเทศ

พล.ต.ธชัยชัย ตะนุติษฐ์ (รอง เสธ.นทพ. (บ)) นโยบายทุกระดับขั้นดีแล้ว แต่การแปลงนโยบายแต่ละระดับไปสู่การปฏิบัติแต่ละด้านต้องวิเคราะห์ โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ การเน้นอัตรากำลังพลเพื่อเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงาน

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล (ผอ.สสน.นทพ.) การดำเนินการที่เหมาะสม สสน. อาจต้องได้รับการปรับโครงสร้างทั้งด้านอัตรากำลังพล ยุทธูปกรณ์ องค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การได้รับการสนับสนุน

ให้มีการพัฒนาศักยภาพขององค์กรและกำลังพลให้มีความเป็นมืออาชีพที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการส่งกำลังบำรุงทั้งปวง การพัฒนาศักยภาพด้านการบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง ผบ.นทพ. และ ผบ.สนง.ภาค ต่างๆ มีความเข้าใจ นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน และในพื้นที่สูงตามยุทธศาสตร์ของ สมช. ที่กำหนดเป้าหมายและกำหนดพื้นที่ชายแดน พื้นที่ทางทะเล และ พื้นที่สูง เนื่องจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงต้องอยู่ในแผนงานโครงการที่ต้องส่งพร้อมกัน ทำเรื่องให้ นทพ. เห็นด้วยในการดำเนินการที่ไม่ขัดขวางการยุทธและสนับสนุนภารกิจทางทหาร

พล.ต.นันทพล คงพันธ์ (ผอ.สทพ.นทพ.) ครอบคลุมในงบ function สนับสนุนงานเป้าหมาย ถนน แหล่งน้ำ อาชีพ การสร้างความเข้มแข็งคน ชุมชน และพื้นที่ รวมถึง การสนับสนุนและการป้องกันประเทศ งบเพิ่มทั้ง agenda และ area การสนับสนุนกองกำลังในชายแดน เส้นทางทางยุทธวิธี และเส้นทางเคลื่อนย้ายกำลังได้สะดวกมากขึ้น และการสนับสนุนโรงเรียนตามแนวชายแดน สทพ. โครงสร้างการจัด หลายอัตราส่วนใหญ่เป็นอัตราปิด เนื่องจากต้องสนับสนุนอัตราในการเปิดบางหน่วย ไม่สามารถจัดคนลงได้ เน้นการบริหารจัดการ ความอ่อนตัวทางด้านโครงสร้าง นทพ. และ นพค. การแก้ปัญหา คือ การพูดคุยกันมากขึ้น และหลักคิดในการบรรจุอัตราอย่างขาด เนื่องจากบัญชีต่างๆ ควรบรรจุได้ 100%

พ.อ.ณัฐกฤต สุทธิพล (ผบ.นพค.นทพ.) งานความมั่นคงนั้น เนื่องจากความมั่นคงมีหลายด้าน นทพ. มีศักยภาพในตนเอง คือ คน ยุทธโธปกรณ์ ความรู้ความสามารถ งบประมาณ และ เทคโนโลยี

สรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1) การดำเนินการที่เหมาะสม คือ นทพ. และ ทุกส่วนราชการ ต้องร่วมมือกันบูรณาการหน่วยงานด้านความมั่นคง (ในมิติด้านความมั่นคง เช่น กกล. และ มิติการพัฒนา เช่น หน่วยทหารพัฒนา) ต้องเตรียมความพร้อมทั้งในมิติภายในและมิติภายนอก ซึ่งต้องสอดคล้องกับ นโยบายรัฐบาลประชาธิรัฐ ไทยนิยมยั่งยืน ไทยแลนด์ 4.0 กรอบการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

2) นทพ. เป็นหน่วยสำคัญในการแก้ปัญหาให้กับประชาชน รัฐบาลจึงควรให้ความสำคัญกับ นทพ. ควรสนับสนุนการพัฒนา นทพ. ให้ทันสมัย และเจริญมากขึ้น เช่น การขยายอัตราเพิ่ม (รับคนเพิ่ม) เพิ่มความหลากหลายในการ รับทั้งของนายทหารและบุคลากร รวมถึง การปรับโครงสร้างต่างๆ

3) การพัฒนาบุคลากรและกำลังพล รวมถึง การสนับสนุน ทางด้านสารสนเทศ และการจัดการระบบสารสนเทศ

4) นโยบายทุกระดับขั้นดีแล้ว แต่การแปลงนโยบายแต่ละ ระดับไปสู่การปฏิบัติแต่ละด้านต้องวิเคราะห์ โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ การเน้น อัตรากำลังพลเพื่อเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงาน

5) การดำเนินการที่เหมาะสม สสน. อาจต้องได้รับการ ปรับโครงสร้างทั้งด้านอัตรากำลังพล ยุทธวิธีปรกรณ์ องค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพ ขององค์กรและกำลังพลให้มีความเป็นมืออาชีพที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ในการส่งกำลังบำรุงทั้งปวง การพัฒนาศักยภาพด้านการบรรเทาสาธารณภัยและ ภัยพิบัติให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง ผบ.นทพ. และ ผบ.สนง. ภาคต่างๆ มีความเข้าใจ นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน และในพื้นที่สูงตาม ยุทธศาสตร์ของ สมช. ที่กำหนดเป้าหมายและกำหนดพื้นที่ชายแดน พื้นที่ทางทะเล และ พื้นที่สูง เนื่องจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงต้องอยู่ในแผนงานโครงการที่ต้อง ส่งพร้อมกัน ทำเรื่องให้ นทพ. เห็นด้วยในการดำเนินการที่ไม่ขัดขวางการยุทธและ สนับสนุนภารกิจทางทหาร

4.2.3.2 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติ

พล.อ.ธงชัย สารสุข (ผบ.นทพ.) ในมิติภายใน ได้แก่ การพัฒนาขีดความสามารถกำลังพล มุ่งเน้นการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ ในทุกด้าน สามารถรับมือกับภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป การปรับโครงสร้าง การจัดองค์กร เพื่อตอบสนองงานการพัฒนาเพื่อความมั่นคง และการช่วยเหลือ ประชาชนจะทำให้หน่วยสามารถดำเนินการได้ในทุกรูปแบบ สามารถเผชิญ

ต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในมิติภายนอก ในระดับหน่วย
คงเป็นการสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา
ประเทศ และการช่วยเหลือประชาชนยังคงต้องดำเนินการต่อไป โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในพื้นที่ทุรกันดาร

พล.ท.ณัฐพัชร สกลรังสฤษฎ์ (เสธ.นทพ.) หน่วยงานอื่น
ควรรับรู้บทบาทของ นทพ. เพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน อันส่งผลให้การแก้ปัญหายั่งยืน
โดยเน้นการบูรณาการร่วมกัน การปฏิบัติงาน ไม่มีปัญหา เนื่องจากเน้นการบริหาร
จัดการแบบสายการบังคับบัญชา ปัจจุบันปัญหาของชาติมากมาย หน่วยงานรัฐ
ทั้งหมดไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ดังนั้น โครงการพระราชรัฐจะไปเติมเต็ม
การแก้ปัญหา ซึ่งไม่เกิดการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติการ

พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์ (รอง เสธ.นทพ. (พ)) การปฏิบัติ
การเน้นการพัฒนาชุมชนและความรู้ในการพัฒนา ควรมีส่วนนโยบายและแผน
เพื่อรองรับงาน ทำหน้าที่เสมือน (Think Tank) อันเป็นกลุ่มนักคิด ส่วนชำนาญการ
คือ โครงสร้างยังไม่รองรับ กำลังพลไม่มีพอรองรับงาน เน้นการขยายอัตรา เพื่อให้
คนเยอะมากเพียงพอทำงาน ยุทธโธปกรณ์ คือ ปัจจุบันยุทธโธปกรณ์ยังไม่พอใช้งาน
ขาดเครื่องมือ เนื่องจากหน่วยมาก และภารกิจงานมาก ยกตัวอย่าง หน.หน่วย มีรถ
2 คัน แต่งานหน้างานมีมากกว่านั้น ทำให้เกิดการขาดแคลน แต่ประเด็นเครื่องจักร
กลและยานพาหนะได้รับการแก้ไขแล้ว และบางเรื่องใช้รถเช่าเพื่อแก้ปัญหา
การดำเนินการและการบูรณาการ คือ หน่วยในพื้นที่ทำงานได้อยู่แล้ว เนื่องจาก
มีหน่วยประสานงานในพื้นที่

พล.ต.ธัชชัย ดະนุติษฐ์ (รอง เสธ.นทพ. (บ)) สำหรับศูนย์
ฝึกบรรเทาสาธารณภัย อ.พนมสารคาม จว.ฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นศูนย์ฝึกช่วยเหลือและ
บรรเทาสาธารณภัยของอาเซียน อันเป็นแนวคิดและนโยบายของ ผบ.ทสส. มีความ
เหมาะสมมาก เนื่องจากต้องรับมือกับภัยพิบัติตามธรรมชาติ ซึ่งในอนาคตต้องขยาย
อัตรา ผบ.หน่วย จาก น.5 เป็น พล.ต. เพื่อที่จะได้มีกำลังพลที่เหมาะสมเพียงพอ
เพื่อรองรับกับภัยพิบัติที่มากขึ้น มีการฝึกให้ส่วนต่างๆ มีการฝึกให้ทุกหน่วย รวมถึง

ทุกหน่วย รวมถึง การฝึกอบรมผสม ต้องเพิ่มพูนความรู้ โดยมีความต้องการวิทยากร และผู้เชี่ยวชาญเพิ่มมากขึ้น

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล (ผอ.สสน.นทพ.) ประชาคมร่วมทำได้เป็น ถนนวนลุ่มรั้งให้ชาวบ้านสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกไม่เกิดอันตราย ซึ่งรับอนุมัติจาก พื้นที่ร้องขอ และการรับมอบงาน การปรับบทบาทของ นทพ. ได้แก่ ลำสุดปรับหลายครั้ง เนื่องจากงานบรรเทาสาธารณภัยไม่มีพลทหาร ควรได้รับกำลังพลประจำการ พลทหาร เพิ่มกำลังพลพลทหาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและหมุนเวียน โครงสร้าง การจัด ได้แก่ ปัจจุบันหน่วยไม่ควรเรียกประชุม หรือการสั่งการการประชุมบ่อย หากใช้ระบบ C4I ในการประชุมจะใช้สั่งการการประชุมได้มีประสิทธิภาพสั่งงาน ได้ทันที เป็นการใช้เทคโนโลยีกับหน่วยต่างๆ สามารถใช้ VDO Conference ไปที่ ภาคสั่งการได้ทันที หากวาระสำคัญหรือเรื่องสำคัญก็ประชุมเดือนละครั้ง ข้อจำกัด คือ หน่วยต่างๆ ไม่ได้รับงบประมาณ WI – FI เลยมี WI – FI ที่ไม่เสถียร หรือหน่วย อยู่ลึกมากชาย U – COM ของสื่อสารทหารไม่สามารถวาง Back – bone ไปถึง หน่วยควรมีโดรนที่ส่งภาพภัยพิบัติต่างๆ และมีขีดความสามารถส่งภาพไปยัง บก.ทท. ได้ทันที ทำให้ ผบ. สั่งการได้เลย

พล.ต.นำพล คงพันธ์ (ผอ.สทพ.นทพ.) พิจารณาพื้นที่ให้ เหมาะสม ควรพิจารณาภัยคุกคามเป็นหลัก เพื่อสร้างความมั่นคงในพื้นที่ เพื่อสร้าง ความเข้มแข็งในคน ชุมชน พื้นที่ ปัญหาเสพติดและการค้ำมนุษย์ที่อยู่ติดแนว ชายแดน นทพ. มีบทบาทและงบประมาณในการป้องกัน ใช้งบประมาณหมู่บ้าน ชุมชนเข้มแข็งไปดำเนินการใน 30 นพค. ทำเป็นตำบล แก้ปัญหาเสพติด ทำได้ ส่วนหนึ่ง เนื่องจากไม่ใช่ภารกิจหลัก เน้นการสร้างกรอบและสร้างภูมิคุ้มกันให้ราษฎร ในหมู่บ้านและผู้ไม่เกี่ยวข้อง การจัดการแก้ไขปัญหาเสพติด กระบวนการกฎหมาย ไทยอ่อน โรงเรียนทหารพัฒนา หากใครจะเข้ามาอยู่ใน นทพ. ไม่ว่าหน่วยใดต้องมา เรียนรู้ที่โรงเรียนทหารพัฒนา เพื่อทราบภารกิจของ นทพ. ทุกด้านอย่างละเอียด

พ.อ.ณัฐกฤต สุทธิพล (ผบ.นพศ.นทพ.) เป้าหมายการดำเนินการ คือ พื้นที่ห่างไกลและขาดงบประมาณ โดยพิจารณาการดำเนินการจากความเร่งด่วน ความมั่นคงบริเวณนั้น จากเดิมที่ยากจน ปัญหาเสพติด ปัญหาหลายด้าน เช่น การอยู่อาศัยที่ดี พื้นที่เดิมมีปัญหาเศรษฐกิจ ความไม่พร้อม ชุมชนต่ำบล หมู่บ้าน หรือพื้นที่ห่างไกล ซึ่งจะเลือกความเร่งด่วน และหากขาดแคลนมาก จะเสริมงานพลเรือน นทพ. มีหน่วยทั่วประเทศ “เสริมงานความมั่นคง” ความมั่นคงที่อยู่ห่างไกล เช่น ความยากจน และเศรษฐกิจ ซึ่งบางหน่วยงานเข้าไม่ถึง ในเรื่องขีดจำกัด คือ ยุทโธปกรณ์ แต่ นทพ. ก็มีความพร้อมนับเป็นมุมมองเป็นข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ รวมถึง นโยบายการสร้างเสริมความมั่นคงในอนาคต โครงสร้าง นทพ. เหมาะสม การดำเนินการกระจายได้ในวงกว้าง นทพ. มีหน่วยทั่วประเทศ “เสริมงานความมั่นคง” ความมั่นคงที่อยู่ห่างไกล เช่น ความยากจน และเศรษฐกิจ ซึ่งบางหน่วยงานเข้าไม่ถึง เรื่องขีดจำกัด คือ ยุทโธปกรณ์ แต่ นทพ. ก็มีความพร้อมนับเป็นมุมมองเป็นข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ รวมถึง นโยบายการสร้างเสริมความมั่นคงในอนาคต ขับเคลื่อนได้มี ใช้งบประมาณประเทศ ทำให้สามารถขับเคลื่อนได้จริง

สรุปข้อเสนอแนะการปฏิบัติ ดังนี้

1. ในมิติภายใน ได้แก่ การพัฒนาขีดความสามารถกำลังพล มุ่งเน้นการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ในทุกด้าน สามารถรับมือกับภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป การปรับโครงสร้างการจัดองค์กร เพื่อตอบสนองงานการพัฒนาเพื่อความมั่นคง และการช่วยเหลือประชาชนจะทำให้หน่วยสามารถดำเนินการได้ในทุกรูปแบบ สามารถเผชิญต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ในมิติภายนอก ในระดับหน่วย คงเป็นการสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชนยังคงต้องดำเนินการต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ทุรกันดาร

3. หน่วยงานอื่นควรรับรู้บทบาทของ นทพ. เพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกัน อันส่งผลให้การแก้ปัญหายั่งยืน โดยเน้นการบูรณาการร่วมกัน การปฏิบัติงาน ไม่มีปัญหา เนื่องจากเน้นการบริหารจัดการแบบสายการบังคับบัญชา ปัจจุบัน

ปัญหาของชาติมากมาย หน่วยงานรัฐทั้งหมดไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ดังนั้น
โครงการประชารัฐจะไปเติมเต็มการแก้ปัญหา ซึ่งไม่เกิดการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติการ

4. การปฏิบัติการเน้นการพัฒนาชุมชนและความรู้ในการ
พัฒนา ควรมีสำนัคนโยบายและแผน เพื่อรองรับงาน ทำหน้าที่เสมือน (Think Tank)
อันเป็นกลุ่มนักคิด ส่วนชำนาญการ คือ โครงสร้างยังไม่รองรับ กำลังพลไม่มีพอ
รองรับงาน เน้นการขยายอัตรา เพื่อให้คนเยอะมากเพียงพอทำงาน ยุทธโธปกรณ์
คือ ปัจจุบันยุทธโธปกรณ์ยังไม่พอใช้งาน ขาดเครื่องมือ เนื่องจากหน่วยมาก และ
ภารกิจงานมาก ยกตัวอย่าง หน.หน่วย มีรถ 2 คัน แต่งานหน้างานมีมากกว่านั้น
ทำให้เกิดการขาดแคลน แต่ประเด็นเครื่องจักรกลและยานพาหนะได้รับการแก้ไข
แล้ว และบางเรื่องใช้รถเช่าเพื่อแก้ปัญหา การดำเนินการและการบูรณาการ
คือ หน่วยในพื้นที่ทำงานได้อยู่แล้ว เนื่องจากมีหน่วยประสานงานในพื้นที่

5. ประชาคมร่วม ทำได้เป็นถนนลูกรังให้ชาวบ้านสามารถ
เคลื่อนย้ายได้สะดวกไม่เกิดอันตราย ซึ่งรับอนุมัติจากพื้นที่ร้องขอ และการรับ
มอบงาน การปรับบทบาทของ นทพ. ได้แก่ ล่าสุดปรับหลายครั้งเนื่องจาก
งานบรรเทาสาธารณภัยไม่มีพลทหาร ควรได้รับกำลังพลประจำการพลทหาร
เพิ่มกำลังพลพลทหาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและหมุนเวียน โครงสร้างการจัด
ได้แก่ ปัจจุบันหน่วยไม่ควรเรียกประชุม หรือการสั่งการการประชุมบ่อย หากใช้
ระบบ C4I ในการประชุมจะใช้สั่งการการประชุมได้มีประสิทธิภาพสั่งงานได้ทันที
เป็นการใช้เทคโนโลยีกับหน่วยต่างๆ สามารถใช้ VDO Conference ไปที่ภาคสั่งการ
ได้ทันที หากวาระสำคัญหรือเรื่องสำคัญก็ประชุมเดือนละครั้ง ข้อจำกัด คือ หน่วย
ต่างๆ ไม่ได้รับงบประมาณ WI – FI เลยมี WI – FI ที่ไม่เสถียร หรือหน่วยอยู่ลึกมาก
ข่าย U – COM ของสื่อสารทหารไม่สามารถวาง Back – bone ไปถึง หน่วยควรมี
โครงข่ายส่งภาพวิทยุบีตต่างๆ และมีขีดความสามารถส่งภาพไปยัง บก.ทท. ได้ทันที
ทำให้ ผบ. สั่งการได้เลย

บทที่ 5

สรุป และ ข้อเสนอแนะ

บทที่ 5

สรุป และ ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้ต้องการที่จะศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้าง การดำเนินงาน ศักยภาพ และโอกาส (Strength & Opportunity) ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานด้านการพัฒนาการป้องกันประเทศ รวมถึง ศึกษาจุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weakness and Threats) ในการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในภารกิจสนับสนุนงานความมั่นคง รวมถึง ศึกษาแนวทางและบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคง โดยเน้นการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทั้ง กองบัญชาการ สำนักงานทหารพัฒนา สำนักงานสนับสนุนหน่วยพัฒนาการพิเศษ และ ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย นทพ. รวมถึง สนภ.1 – 5 ทั้งหมดในภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า

5.1.1 โครงสร้างและการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาสรุปได้ดังนี้

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาตรงตามวิสัยทัศน์ คือ “หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นหน่วยงานชั้นเยี่ยมของกองทัพไทย ในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคงและเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และประชาชน มีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อกองทัพไทย” และมีพันธกิจคือ (1) เติบโตทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (2) สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การช่วยเหลือประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยและภัยพิบัติ และ (3) สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Theme) ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กำหนดให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับประเด็นยุทธศาสตร์กองบัญชาการกองทัพไทยใน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การอำนวยความสะดวกในการฝึกกำลังป้องกันประเทศ ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ประกอบด้วย 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพของ คน ชุมชน พื้นที่ ให้เกื้อกูลต่อการฝึกกำลังป้องกันประเทศ และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ

เป้าประสงค์ (Ends) ของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่การบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์กำหนดไว้ 4 หัวข้อ ดังนี้ 1) สถาบันพระมหากษัตริย์ได้รับการเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติ 2) ประชาชนมีความเชื่อมั่น ศรัทธา และมีจิตสำนึกในการป้องกันและต่อสู้กับภัยคุกคาม 3) พื้นที่ส่วนหลังได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างระบบงานให้มีประสิทธิภาพต่อกองทัพ และ 4) ปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติได้รับการป้องกันและแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์

การดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้ดำเนินงานเพื่อพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ตาม 8 แผนงานหลัก ดังนี้ (1) แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม ถนนหนทางนับเป็นปัจจัยสำคัญในการนำความเจริญเข้าไปสู่ท้องถิ่นพร้อม ๆ กับการนำผลผลิตของผู้คนออกมาสู่ตลาด (2) แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อาทิ การผลิตน้ำเชื้อแช่แข็งเพื่อผสมเทียมให้แก่แม่โคพันธุ์พื้นเมืองของเกษตรกร การผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดสนับสนุนเกษตรกร การจัดตั้งโครงการประมงหมู่บ้าน ประมงโรงเรียน รวมทั้งการผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้าเพื่อเป็นอาหารสัตว์ การเพาะพันธุ์กล้าไม้ยืนต้น โครงการสหกรณ์การเกษตรซึ่งในปัจจุบันมีสหกรณ์การเกษตรในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จำนวน 35 แห่ง กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค (3) แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ (4) แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ ได้แก่

การสร้างถนนภายในหมู่บ้าน การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การสร้างระบบประปาหมู่บ้าน ระบบประปาภูเขา การสร้างถังเก็บน้ำฝน สร้างศาลาประชาคม ศาลาที่พักริมทาง และ สนามเด็กเล่น (5) แผนงานการสาธารณสุข การสร้างสถานีอนามัยให้แก่มหมู่บ้านและประสานขอรับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ประจำสถานีอนามัย รวมถึงจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ออกไปให้บริการถึงหมู่บ้าน (6) แผนงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เช่น สร้างอาคารเรียน จัดหาอุปกรณ์การเรียน การกีฬา ทุนการศึกษา และส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การจัดตั้งศูนย์เยาวชน การฝึกอาชีพให้แก่เยาวชน รวมทั้งการขยายโอกาสทางการศึกษาและฝึกอาชีพแก่ทหารกองประจำการ (7) แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา เช่น หอกระจายข่าว และสถานีวิทยุกระจายเสียงของหน่วย (8) แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่นๆ ซึ่งการช่วยเหลือตามแผนงานนี้จะกระทำในนามศูนย์บรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (ศบภ.นทพ.)

ผลการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สามารถเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ และสนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกัน แก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน รวมถึง การปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ดังจะเห็นได้จากผลการดำเนินการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ซึ่งการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้ดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา เพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดน ในพื้นที่ 368 ตำบลชายแดน และพื้นที่ตอนในของประเทศ โดยเฉพาะที่มีเงื่อนไข “ปัญหาความมั่นคง” ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ที่ผ่านมามีหน่วยได้ดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ตำบลชายแดน จำนวน 69 ตำบล/ปี สรุปผลการปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้ 1) งานก่อสร้างเส้นทางชนบท ดำเนินการก่อสร้างเส้นทางคมนาคม จำนวน 444 เส้นทาง รวมระยะทาง 1,587.178 กิโลเมตร 2) การจัดหาน้ำกินน้ำใช้ ดำเนินการงานขุดลอกลำน้ำ งานขุดลอกสระเก็บน้ำ จำนวน 574 โครงการ มีปริมาณกักเก็บน้ำ 44,121,099 ลบ.ม. ก่อสร้างและซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน ระบบผลิตน้ำดื่ม จำนวน

625 โครงการ ก่อสร้างฝายกักเก็บน้ำ จำนวน 25 แห่ง ขุดเจาะบ่อน้ำตื้น งานขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล พัฒนาบ่อน้ำบาดาล จำนวน 643 แห่ง และ 3) งานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน ได้แก่ 3.1) การส่งเสริมอาชีพ ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน การรวมกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มเลี้ยงปศุสัตว์ กลุ่มทอผ้าไหม กลุ่มจักรสาน กลุ่มโรงสีข้าว ชุมชน และกลุ่มธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน 192 โครงการ 3.2) การผสมเทียมโค ดำเนินการผลิตน้ำเชื้อจากพ่อโคพันธุ์ดี สนับสนุนให้กับสถานีผสมเทียม 75 สถานี 94 ชุด ทั่วประเทศ สามารถดำเนินการผสมเทียมได้ 36,000 ครั้ง ติดตามลูกโคเกิด ในปีที่ผ่านมา ได้จำนวน 19,900 ตัว 3.3) โครงการประมงหมู่บ้าน นทพ. ดำเนินการ เพาะพันธุ์ปลาได้ จำนวน 21 ล้านตัว ในฐานการผลิตพันธุ์ปลา 19 ฐาน ทั่วประเทศ แจกจ่ายให้กับราษฎร โรงเรียน และปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติ

นอกจากนี้ ภารกิจหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ยังดำเนินการ พัฒนาประเทศ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ สนับสนุนภารกิจของรัฐบาล ในการพัฒนาประเทศในหลายๆ ภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย การสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ 1) โครงการเกษตร ผสมผสานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน โครงการเกษตรผสมผสานฯ ให้กับราษฎร เช่น การส่งเสริมการปศุสัตว์ การปลูก พืชผักสวนครัว การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และขุดสระเก็บน้ำในไร่นา จำนวน 1,386 โครงการ ผู้ได้รับผลประโยชน์ 3,198 ราย 2) โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำ ดำเนินการ ปลูกป่า จำนวน 125 ไร่ ก่อสร้างฝาย จำนวน 2,029 แห่ง เพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ 3) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดำเนินการสนับสนุนโครงการฯ โดยการสำรวจ เก็บรวบรวมพันธุกรรมพืชเพาะชำกล้าไม้หายาก และกำหนดรหัสประจำต้น เพื่อเป็นการปกป้องรักษาธรรมชาติและพันธุ์พืชในพื้นที่ รวมทั้งปลูกจิตสำนึก ให้เยาวชนและประชาชนในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตามแนวพระราชดำริ 4) จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เทิดไท้ มหาราชัน จำนวน 84 ศูนย์ และ สนับสนุน

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดำเนินการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านยาเสพติด จำนวน 7 หลักสูตร 125 รุ่น 6,459 คน/ปี เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับเยาวชน กลุ่มเสี่ยงและสร้างชุมชน ให้เข้มแข็งปลอดภัยจากยาเสพติด

โดยมีการปฏิบัติงานที่สำคัญสนับสนุนงานของรัฐบาล และ กองทัพอากาศ มีดังนี้

(1) “โครงการประชารัฐ” ซึ่งดำเนินการในทุกจังหวัดทั่วประเทศ อันเป็นการกระจายรายได้ และความเจริญสู่ท้องถิ่นทั่วประเทศ รวมถึง “โครงการไทยนิยมยั่งยืน”

(2) การจัดตั้งจุดบริการประชาชนในห้วงเทศกาลปีใหม่ สงกรานต์ ออกพรรษา มีประชาชนเข้ารับบริการ จำนวน 22,427 คน รถยนต์ 10,978 คัน ซ่อมบำรุง 153 คัน บริการทางการแพทย์ 17 ครั้ง

(3) โครงการหมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ นทพ. ได้จัดทำโครงการ “หมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ” โดยคัดเลือกหมู่บ้านในการพัฒนา ดำเนินการต่อเนื่อง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 – 2560 รวม จำนวน 89 หมู่บ้าน ที่พัฒนาตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีการประกวดโครงการ “หมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 แบ่งเป็น 4 ประเภท และมีผลการประกวดฯ ดังนี้ 1) ด้านสิ่งแวดล้อม : ชนะเลิศ นพค.33 สนภ.3 นทพ., รองชนะเลิศ นพค.45 สนภ.4 นทพ. 2) ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ : ชนะเลิศ นพค.52 สนภ.5 นทพ., รองชนะเลิศ นพค.14 สนภ.1 นทพ. 3) ด้านส่งเสริมอาชีพ : ชนะเลิศ นพค.46 สนภ.4 นทพ., รองชนะเลิศ นพค.54 สนภ.5 นทพ. และ 4) ด้านการเกษตร : ชนะเลิศ นพค.36 สนภ.3 นทพ., รองชนะเลิศ นพค.24 สนภ.2 นทพ.

(4) โครงการ 1 หน่วย 1 วัด 1 โรงเรียน 1 ชุมชน นทพ. ได้จัดทำโครงการดังกล่าว จำนวน 10 แห่ง รวม 19 โครงการ

(5) งานตามสั่งการผู้บัญชาการทหารสูงสุดในการสนับสนุนหน่วยทหารและกองกำลังป้องกันชายแดนด้านยุทธการ จำนวน 28 โครงการ

(6) งานการบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ 1) การแจกจ่ายน้ำอุปโภค - บริโภค ให้กับราษฎร เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง จำนวน 58 เทียว ปริมาณน้ำจำนวน 504,000 ลิตร ในพื้นที่ 3 จังหวัด และ 2) การจัดกำลังพล พร้อมยานพาหนะ ยุทโธปกรณ์ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภัยในพื้นที่ จว.ส.น., จว.น.พ., จว.ก.ส., จว.ร.อ., จว.ย.ส. และ จว.อ.บ. ในห้วงเดือน ก.ค. - ส.ค.60 โดยดำเนินการแจกข้าว 11,560 ก่อ่ง แจกน้ำดื่ม 27,230 ขวด แจกถุงยังชีพ 4,402 ถุง ยาสามัญประจำบ้าน 400 ชุด ขนย้ายราษฎรและสิ่งของ 1,477 เทียว

(7) สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย นทพ. ได้ดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดชายแดนใต้ โดยได้จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค จำนวน 14 กลุ่ม ส่งเสริมกลุ่มอาชีพการเลี้ยงโค จำนวน 300 ราย และดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การเลี้ยงโคฟาร์มตัวอย่าง ณ บ้านปียา ต.ปียามูมั่ง อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี และส่งเสริมอาชีพอื่นๆ

ทั้งนี้ การปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สามารถเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ และสนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกัน แก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน รวมถึง การปฏิบัติการกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ซึ่งทุกการดำเนินการ ภารกิจ และการปฏิบัติสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม 20 ปี นโยบายของรัฐบาล นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายและวิสัยทัศน์ของกองบัญชาการกองทัพไทย รวมถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้ **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579)** เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาประเทศในระยะยาว เพื่อขับเคลื่อนประเทศสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม การสร้าง

การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ความมั่นคงประกอบด้วยประเด็น สำคัญ ดังนี้ (1) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครอง ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สร้างจิตสำนึกของคนในชาติ ให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (2) ปฏิรูป กลไกการบริหารประเทศ พัฒนาคความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชั่น สร้างความ เป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายอำนาจ และสร้างความเชื่อมั่น ในกระบวนการยุติธรรม (3) ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดน ภาคใต้ เน้นการเสริมสร้างกระบวนการสันติสุขและแนวทางสันติวิธี การส่งเสริม ระบบงานยุติธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเหมาะสม ขจัด ความขัดแย้ง ลดความรุนแรง และพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของประชาชน ตามแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” (4) บริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและ ชายฝั่งทะเล โดยพัฒนาความร่วมมือเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ความมั่นคง โดยร่วมมือ กับประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียน พัฒนาพื้นที่ชายแดนและชายฝั่งทะเล เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม เร่งรัดจัดทำหลักเขตแดน แก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อน และ พัฒนาศักยภาพการตรวจคนเข้าเมืองทั้งระบบ (5) พัฒนาระบบ กลไก มาตรการ และ ความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ รักษาคุณภาพของความสัมพันธ์กับประเทศ มหาอำนาจ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหา ความมั่นคงรูปแบบใหม่ ภัยคุกคามข้ามชาติ ภัยก่อการร้าย และเสริมสร้างความมั่นคง ทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ (6) พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลัง ป้องกันประเทศ พัฒนาโครงสร้างกำลังและยุทธโธปกรณ์ที่เหมาะสมแก่การป้องกัน ประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความมั่นคง การรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบ งานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ พร้อมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการรักษาสันติภาพในกรอบสหประชาชาติ (7) พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และระบบการบริหารจัดการภัยพิบัติ

และความมั่นคงรูปแบบใหม่ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ โดยมีการบริหารจัดการในแนวทางที่มีการจัดลำดับความสำคัญและเสริมหนุนต่อกัน และ (8) ปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวระนาบมากขึ้น กำหนดการบริหารจัดการที่ครบวงจรและยั่งยืน พัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการดำเนินการ และให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

5.1.2 ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนงานความมั่นคง ได้แก่

5.1.2.1 นทพ. เป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย มีโครงสร้างอัตรากิจจัดเฉพาะกิจ (อฉก.) 2100 ได้ถูกออกแบบโครงสร้าง เพื่อขับเคลื่อนงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

5.1.2.2 นทพ. เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง และการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบและประชาชนมีความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อกองทัพไทย โดยมีพันธกิจที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคง

5.1.2.3 นทพ. ได้มีโครงสร้างการจัดตามสายการบังคับบัญชาทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีส่วนปฏิบัติการ ส่วนศึกษาวิจัย และมีส่วนสนับสนุน ครบถ้วนในทุกด้าน พร้อมในการขับเคลื่อนงานในทุกรูปแบบ นทพ. จึงมีศักยภาพในการดำเนินงาน เพื่อตอบสนองงานการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในทุกมิติ โดยเฉพาะ มิติด้านการพัฒนาที่มีเป้าหมายการดำเนินการ 368 ตำบล ชายแดน และในมิติด้านความมั่นคง และงานการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย

5.1.2.4 นทพ. มีความอ่อนตัว สามารถรับลูกจ้างได้เลย ได้มวลชนพื้นที่ และได้ความร่วมมือ

5.1.2.5 โครงสร้างการจัดการของ นทพ. ครอบคลุมทุกด้าน ศักยภาพ คือเป็นหน่วยสนับสนุนงานความมั่นคงในทุกๆ ด้าน รวมถึง การสู้กับภัย พิบัติทางธรรมชาติต่างๆ เช่น ภัยแล้ง ภัยหนาว อุทกภัย แผ่นดินไหว และดินโคลน ถล่ม ฯลฯ ซึ่ง นทพ. มีส่วนร่วมแก้ปัญหาทุกปีและทุกภาคของประเทศ หรือหากเกิด กับประเทศเพื่อนบ้าน

5.1.3 ปัญหา จุดอ่อน และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนงานความมั่นคง ได้แก่

5.1.3.1 การสนับสนุนงานด้านความมั่นคงจะมีเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ เช่น พื้นที่ที่มีความยากลำบากในการนำเครื่องจักรกลเข้าไปดำเนินการ พื้นที่ที่มีความอันตรายจากกลุ่มผู้ก่อเหตุ กลุ่มค้ายาเสพติด ฯลฯ แต่ในภาพรวมหน่วยสามารถดำเนินการได้ในทุกพื้นที่

5.1.3.2 ด้านผู้ปฏิบัติงาน ปัญหาเรื่องคนเป็นปัญหาสำคัญ ควรพิจารณาเพิ่ม เนื่องจากไม่เพียงพอ รวมถึง ความรู้ไม่เพียงพอ พบว่า ปัญหาที่มีความหลากหลายมาก โดยเฉพาะกรณี บก.ทพ. ระวังการบรรจุลูกจ้าง

5.1.3.3 ด้านการบริหารจัดการ การแก้ปัญหาของชาติในปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาต่างๆ มีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา การแก้ปัญหาจึงกระทำได้มากและซับซ้อนขึ้นต้อง “รักษาความอ่อนตัว” เน้นความรู้ความสามารถหลายด้าน และการรับเฉพาะด้านต่างๆ เช่น ช่างฝีมือทหาร พนักงานราชการ และอัตราไม่เพียงพอ

5.1.3.4 ด้านการดำเนินการ ควรมีการปรับโครงสร้าง เช่น ควรมีสุนัขขอมยุทธโศภกรณ์ เครื่องจักร และเครื่องมือ รวมถึงควรมีการฝึกอบรมทั้งงานช่างและรถเกี่ว และควรมีการอบรมหลายๆ ด้าน

5.1.3.5 ด้านกำลังพล หน่วยต่างจังหวัดขาดแคลนบุคลากร เนื่องจากนายทหารและบุคลากรจากส่วนกลางไม่ยอมไปอยู่ต่างจังหวัด

5.1.3.6 งบประมาณ ยังงบประมาณในการพัฒนาส่งเสริมกำลังพล และบุคลากร งบประมาณด้านสารสนเทศ เพื่อลดการใช้เครื่องมือส่วนตัวในการทำงาน และต้องการบุคลากรเขียนโปรแกรม (Programmers) มาช่วยในการดำเนินงาน เนื่องจากปริมาณงานเยอะมาก ปัจจุบันกองสื่อสารของ นทพ. บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดมืออาชีพ และขาดชำนาญเฉพาะด้าน

5.1.4 ข้อเสนอแนะบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคง ได้แก่

5.1.4.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่

(1) มิติภายนอกในระดับหน่วย คือ การสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชนยังคงต้องดำเนินการต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ทุรกันดาร

(2) นทพ. เป็นหน่วยสำคัญในการแก้ปัญหาให้กับประชาชน ซึ่งหน่วยราชการของต่างประเทศได้เดินทางมาดูงานมากมาย เช่น เมียนมา จีน รัฐบาลจึงควรให้ความสำคัญกับ นทพ. ควรสนับสนุนการพัฒนานทพ. ให้ทันสมัยและเจริญมากขึ้น เช่น การขยายอัตราเพิ่ม (รับคนเพิ่ม) เพิ่มความหลากหลายในการรับทั้งของนายทหารและบุคลากร รวมถึง การปรับโครงสร้างต่างๆ

(3) ควรส่งเสริมงบประมาณในส่วนการพัฒนากำลังพล งบประมาณการพัฒนาเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน และงบประมาณการส่งเสริมศักยภาพการปฏิบัติ

(4) การปฏิบัติการเน้นการพัฒนาชุมชนและความรู้ในการพัฒนา ควรมีสำนัคนโยบายและแผน เพื่อรองรับงาน ทำหน้าที่เสมือน (Think Tank) อันเป็นกลุ่มนักคิด

(5) ยุทธโศภกรณ์ คือ ปัจจุบันยุทธโศภกรณ์ยังไม่พอใช้งาน ขาดเครื่องมือ เนื่องจากหน่วยมาก และภารกิจงานมาก ควรสนับสนุนยุทธโศภกรณ์ใหม่ๆ เพื่อทดแทนยุทธโศภกรณ์เดิม

5.1.4.2 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติ ได้แก่

(1) มิติภายใน ได้แก่ การพัฒนาขีดความสามารถ กำลังพล มุ่งเน้นการพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ในทุกด้าน สามารถรับมือกับ ภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป การปรับโครงสร้างการจัดองค์กร เพื่อตอบสนองงาน การพัฒนาเพื่อความมั่นคง และการช่วยเหลือประชาชนจะทำให้หน่วยสามารถ ดำเนินการได้ในทุกรูปแบบ สามารถเผชิญต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) โครงสร้างของ นทพ. สามารถตอบภารกิจ ได้ครอบคลุม แต่ควรมีการปรับโครงสร้างต่อไป เนื่องจากในยุคโลกาภิวัตน์ ปัญหา ของชาติซับซ้อน ภารกิจต้องสามารถตอบสนองได้ทั้งหมด

(3) หน่วยงานอื่นควรรับรู้บทบาทของ นทพ. เพื่อ แก้ไขปัญหาพร้อมกัน อันส่งผลให้การแก้ปัญหายั่งยืน โดยเน้นการบูรณาการร่วมกัน

(4) หน่วยควรใช้ระบบ C4I ในการประชุม หรือใช้ สิ่งการการประชุม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสั่งงานได้ทันที เนื่องจากการ ที่นัดประชุมหลายครั้ง หรือประชุมมากๆ ผบ.หน่วย จะเสียเวลาในการเดินทางมาก รวมถึง การใช้ VDO Conference ไปที่หน่วยต่างๆ ที่อยู่ตามภาค เพื่อสั่งการได้ทันที

(5) ควรมีการปรับโครงสร้างทั้งด้านอัตรากำลังพล ยุทธโศปกรณ์ องค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ควรได้รับการ สนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพขององค์กรและกำลังพลให้มีความเป็นมืออาชีพ ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการส่งกำลังบำรุงทั้งปวง รวมถึง การพัฒนา ศักยภาพด้านการบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การสัมภาษณ์ประกอบการวิจัยเรื่อง “บทบาทการดำเนินการของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคง” ครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของเฉพาะบุคคลในหน่วยงานภาครัฐ

ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับปัญหาหรือเป็นนักวิชาการที่เชี่ยวชาญเรื่องดังกล่าวเท่านั้น ยังมีกลุ่มประชากรที่ยังมิได้สำรวจความคิดเห็นคือภาคประชาชนที่สัมผัสกับบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคงโดยตรง ประเด็นที่ควรศึกษาวิจัยต่อไปคือ ศึกษาเฉพาะเจาะจงถึงบทบาทการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่เหมาะสมในการสนับสนุนงานความมั่นคงของแต่ละประเภท เพื่อหาแนวทางให้กองทัพได้ใช้ศักยภาพและขีดความสามารถที่มีอยู่ ได้โดยตรงและเหมาะสมกับการปฏิบัติแต่ละประเภทที่มีพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการอยู่ตลอดเวลา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นไปตามเจตจำนงของกองทัพไทย

บรรณานุกรม

- กลาโหม, กระทรวง, สำนักนโยบายและแผนกระทรวงกลาโหม. นโยบายการทหาร
กระทรวงกลาโหม พ.ศ.
2541 – 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2541
- กลาโหม, กระทรวง. “ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ”. 2560.
- กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, “นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด
ประจำปีงบประมาณ 2561” พลเอก ธารไชยยันต์ ศรีสุวรรณ ผู้บัญชาการ
ทหารสูงสุด, กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย พิมพ์ที่ หจก.
อรุณการพิมพ์ : 127 หมู่ 3 แพนแจ้ววัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ 10210.
- กอบศักดิ์ รักแผน, พลโท. “การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน”. เอกสารวิจัย
ส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2536.
- โกมล ชอบชื่นชม, “ชุมชน : ยุทธศาสตร์การพัฒนาชนบทที่ก้าวหน้าและยั่งยืน”.
เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2540.
- กลาโหม, กระทรวง, สำนักนโยบายและแผนกระทรวงกลาโหม, “นโยบายรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงกลาโหม พลเอก ประวิตร วงศ์สุวรรณ”, 2560.
- สนธยา พลศรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรียุทธศาสตร์การเตรียม
พร้อมแห่งชาติ (พ.ศ.2557 – 2561), สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,
สำนักนายกรัฐมนตรียุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ, พิมพ์ครั้งที่ 1/2557, ทำเนียบรัฐบาล ถนนพิษณุโลก
ดุสิต กรุงเทพฯ 10300.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรียุทธศาสตร์การเตรียมพร้อม
แห่งชาติ พ.ศ.2550 – 2554”. กรุงเทพฯ : 2550.

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2560 – 2564), สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. พิมพ์ครั้งที่ 1/2557, ทำเนียบรัฐบาล ถนนพิษณุโลก ดุสิต กรุงเทพฯ 10300.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560”, พิมพ์ครั้งที่ 1/2560 (1 พ.ย. 2560), ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, กลุ่มงานการพิมพ์ เลขที่ 4 ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300.

สิริมาลย์ รัตนรพพงศ์. “การพัฒนาชนบทกับความมั่นคงแห่งชาติ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2532.

สุจิริต นันทมนตรี. “ยุทธศาสตร์การพัฒนาชนบทเพื่อความมั่นคงของชาติ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2540.

(ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579), 24 สิงหาคม 2560, www.thaigov.go.th, www.nesdb.go.th

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, กองบัญชาการทหารสูงสุด. “เอกสารร่างโครงสร้างการจัดส่วนราชการภายใน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการทหารสูงสุด”. 2543.

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, กองบัญชาการทหารสูงสุด. “เอกสารประกอบการบรรยายสรุปของหน่วย บัญชาการทหารพัฒนา”. 2543.

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, นโยบาย พลเอก สาระสุข ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา. 2560.

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, 45 ปี หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา. กรุงเทพฯ. 2550.

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, 65 ปี หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา. กรุงเทพฯ. 2551.

ภาคผนวก

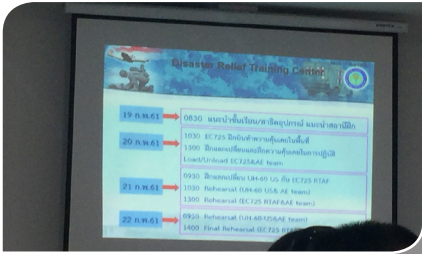

ภาพประกอบ

กรณีศึกษา : การฝึกบรรเทาสาธารณภัย (HADR) การฝึกคอบร้าโกลด์ 2018 (ครั้งที่ 37) ระหว่างวันที่ 18 – 22 ก.พ.2018 ณ ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (ศฝภ.นทพ.)

ภาพประกอบ

กรณีศึกษา : การพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงและส่งเสริมความเข้มแข็งภาคประชาชน สำนักงานพัฒนาภาค 5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (สนท.5 นทพ.)

ภาพประกอบ

กรณีศึกษา : การขับเคลื่อนงานตามแผนแม่บทโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่รอยต่อศรีสะเกษ และอุบลราชธานี

ภาพประกอบ

กรณีศึกษา : การดำเนินงานหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 22 สำนักงานพัฒนาภาค 2
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นพค.22 สนภ.2 นทพ.)

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 22 สำนักงานพัฒนาภาค 2
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นพค.22 สนภ.2 นทพ.)

ภาพประกอบ

กรณีศึกษา : การดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(หนองปลาเคี้ยว) บ.โพนทา ต.กุดาไ้ อ.ปลาปาก จ.นครพนม

ภาพประกอบ

กรณีศึกษา : การดำเนินงานหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 26 สำนักงานพัฒนาภาค 2
(นพค.26 สนภ.2 นทพ.)

ภาพประกอบ

กรณีศึกษา : โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดงยออันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บ้านโนนสวรรค์ หมู่ 8 ต.พังขว้าง
อ.เมือง จ.สกลนคร

ภาพประกอบการสัมภาษณ์

พล.ท.ณัฐพัชร์ สุกุลรังสฤษฎ์
(เสธ.นทพ.)

พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์
(รอง เสธ.นทพ. (พ))

พล.ต.ธชัยชัย ตะนุติษฐ์
(รอง เสธ.นทพ. (บ))

พล.ต.สุชาติ สุทธิพล
(ผอ.สสน.นทพ.)

พล.ต.นำพล คงพันธ์
(ผอ.สทพ.นทพ.)

พ.อ.ณัฐกฤต สุทธิพล
(ผบ.นพศ.นทพ.)

อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๘๑ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

ศูนย์ศึกษาวิทยาศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

โทร. 02-275-5715 เว็บไซต์ <http://ssccthailand.org>